རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་གྱི་འགྲེལ་པ་

རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས། །

༄སྐྱབས་རྗེ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད།

རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་གྱི་འགྲེལ་པ་
རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༄སྐྱབས་རྗེ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད།

BENCHEN SUNGRAB GYUNPEL KHANG

དཀར་ཆག །

དཀར་ཆག །

༄། །རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་བཞུགས་སོ། །

༄། །རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས།

ཀ༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

ཁ༽ བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡) དལ་འབྱོར་རྙེད་པར་དཀའ་བ།

༢) ཕ་ཡུལ་སྤང་བ།

༣) དབེན་པ་བསྟེན་པ།

༤) མི་རྟག་པ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པ།

༥) གྲོགས་ངན་སྤོང་བ།

༦) གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ།

༧) སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

༨) སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ།

༩) སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ།

༡༠) སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ།

༡༡) ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

༡༢) མི་རྙེད་པ་ལ་བཟོད་པ།

༡༣) སྡུག་བསྔལ་དྭང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ།

༡༤) མི་སྙན་པ་ལ་བཟོད་པ།

༡༥) སྨད་པ་ལ་བཟོད་པ།

༡༦) དཀའ་ཚེགས་ལ་བཟོད་པ།

༡༧) བཟོད་པའི་ཁུར་འཁྱེར་བ།

༡༨) སྡུག་བསྔལ་ལ་བཟོད་པ།

༡༩) འཁྱོར་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པ།

༢༠) བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་བསླབ་པ།

༢༡) འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ།

༢༢) སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་པ།

༢༣) བདེ་བར་སྣང་བའི་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

༢༤) སྡུག་བསྔལ་ལྟར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

༢༥) སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན།

༢༦) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

༢༧) བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན།

༢༨) བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

༢༩) བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན།

༡༠) ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

༡༡) རང་གི་སྒོ་གསུམ་ལ་བརྟག་པ།

༡༢) གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་སྨྲ་བ།

༡༣) རྩོད་པའི་གཞི་རྙེད་བཀུར་ལ་མི་ཆགས་པ།

༡༤) ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བར་གདམས་པ།

༡༥) ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ།

༡༦) དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་བསླབ་པ།

༡༧) དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ།

ག༽ དེ་ལྟར་བརྩམ་པའི་ཚུལ།

ང༽ བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ།

ཅ༽ འགལ་བ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།

ཆ༽ བསྟན་བཅོས་བྱས་པའི་བསྔོ་བ།

ཇ༽ མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཛད་བྱང་།

༄༅། །རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་བཞུགས་སོ། །

ཀ༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

ན་མོ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རཱ་ཡ།
གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །
བླ་མ་མཆོག་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་ལ། །
རྟག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཁ༽ བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །
དམ་ཆོས་བསྒྲུབས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་ནི། །
དེ་ཡི་ལག་ལེན་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཤད་པར་བྱ། །

༡) དལ་འབྱོར་རྙེད་པར་དཀའ་བ།

དལ་འབྱོར་གྲུ་ཆེན་རྙེད་དཀའ་ཐོབ་དུས་འདིར། །
བདག་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །
ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་ནི། །
ཉན་སེམས་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢) ཕ་ཡུལ་སྤོང་བ།

གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་ཆུ་ལྟར་གཡོ། །
དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྡང་མེ་ལྟར་འབར། །
བླང་དོར་བརྗེད་པའི་གཏི་མུག་མུན་ནག་ཅན། །
ཕ་ཡུལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣) དབེན་པ་བསྟེན་པ།

ཡུལ་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །
རྣམ་གཡེང་མེད་པས་དགེ་སྦྱོར་ངང་གིས་འཕེལ། །
རིག་པ་དྭངས་པས་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ། །
དབེན་པ་བསྟེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༤) མི་རྟག་པ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པ།

ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་ཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །
འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ནོར་རྫས་བཤུལ་དུ་ལུས། །
ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོས་བོར། །
ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༥) གྲོགས་ངན་སྤོང་བ།

གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། །

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་སྒྱུར་བྱེད་པའི། །
གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༦) གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ།

གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་ཟད་འགྱུར་ཞིང་། །
ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བའི། །
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་བས་ཀྱང་། །
གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༧) སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་ནུས། །
དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། །
དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༨) སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ།

ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། །
སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས། །
དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྡིག་པའི་ལས། །
ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༩) སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ།

སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩྭ་རྩེའི་ཟིལ་པ་བཞིན། །
ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །
ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག །
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༠) སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ།

ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། །
མ་རྣམས་སྡུག་ན་རང་བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༡) ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འཁྲུངས། །
དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག །
ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༢) མི་སྙེད་པ་ལ་བཟོད་པ།

སུ་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་བདག་གི་ནོར། །
ཐམས་ཅད་འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ན་ཡང་། །

ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །
དེ་ལ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༣) སྡུག་བསྔལ་དྲང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ།

བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་བཞིན་དུ། །
གང་དག་བདག་གི་མགོ་བོ་གཅོད་བྱེད་ནའང་། །
སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྡིག་པ་རྣམས། །
བདག་ལ་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༤) མི་སྙན་པ་ལ་བཟོད་པ།

འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྙན་སྣ་ཚོགས་པ། །
སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པར་སྒྲོགས་པར་བྱེད་ན་ཡང་། །
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༥) སྨད་པ་ལ་བཟོད་པ།

འགྲོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས། །
མཚང་ནས་བྲུས་ཤིང་ཚིག་ངན་སྨྲ་ན་ཡང་། །
དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །
གུས་པས་འདུད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༦) དཀའ་ཚེགས་ལ་བཟོད་པ།

བདག་གིས་བུ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱངས་པའི་མིས། །
བདག་ལ་དགྲ་བཞིན་ལྟ་བར་བྱེད་ན་ཡང་། །
ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བུ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །
ལྷག་པར་བརྩེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༧) བཟོད་པའི་ཁུར་འཁྱེར་བ།

རང་དང་མཉམ་པའམ་དམན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །
ང་རྒྱལ་དབང་གིས་བརྙས་ཐབས་བྱེད་ན་ཡང་། །
བླ་མ་བཞིན་དུ་གུས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
སྤྱི་བོར་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༨) སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པ།

འཚོ་བས་ཕོངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མི་ཡིས་བརྙས། །
ཚབས་ཆེན་ནད་དང་གདོན་གྱིས་བཏབ་ཀྱང་སླར། །
འགྲོ་ཀུན་སྡིག་སྡུག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །
ཞུམ་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༡༩) འཁོར་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པ།

སྙན་པར་གྲགས་ཤིང་འགྲོ་མང་སྤྱི་བོས་བཏུད། །
རྣམ་ཐོས་བུ་ཡི་ནོར་འདྲ་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །

སྲིད་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །
ཁེངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༠) བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་བསླབ་པ།

རང་གི་ཞེ་སྡང་དགྲ་བོ་མ་ཐུལ་ན། །
ཕྱི་རོལ་དགྲ་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དམག་དཔུང་གིས། །
རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༡) འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་ཚྭའི་ཆུ་དང་འདྲ། །
ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། །
འཕྲལ་ལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༢) སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་པ།

ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །
དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༣) བདེ་བར་སྣང་བའི་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ན།།
དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་ཇི་བཞིན་དུ།།
མཛེས་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མེད་ལྟ་ཞིང་།།
ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།

༢༤) སྡུག་བསྔལ་ལྟར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་རྨི་ལམ་བུ་ཤི་ལྟར།།
འཁྲུལ་སྣང་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད།།
དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པའི་ཚེ།།
འཁྲུལ་པར་བལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།

༢༥) སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན།

བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་བཏང་དགོས་ན།།
ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས།།
དེ་ཕྱིར་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་མི་རེ་བའི།།
སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།

༢༦) ཚུལ་ཁྲིམས་ཕར་ཕྱིན།

ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འགྲུབ་ན།།
གཞན་དོན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས།།

དེ་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་ཡིས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༧) བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན།

དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ལ། །
གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡིས། །
བཟོད་པ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༨) བརྩོན་འགྲུས་ཕར་ཕྱིན།

རང་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཉན་རང་ཡང་། །
མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བཟློག་ལྟར་བརྩོན་མཐོང་ན། །
འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༢༩) བསམ་གཏན་ཕར་ཕྱིན།

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །
གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །
བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༠) ཤེས་རབ་ཕར་ཕྱིན།

ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་མི་ནུས་པས། །
ཐབས་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི། །
ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༡) རང་གི་སྐྱོ་གསུམ་ལ་བརྟག་པ།

རང་གི་འཁྲུལ་པ་རང་གིས་མ་བརྟགས་ན། །
ཆོས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་བྱེད་སྲིད་པས། །
དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་གི་འཁྲུལ་པ་ལ། །
བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༢) གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་སྨྲ་བ།

ཉོན་མོངས་དབང་གིས་རྒྱལ་སྲས་གཞན་དག་གི། །
ཉེས་པ་སྨྲོས་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་བས། །
ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས། །
ཉེས་པ་མི་སྨྲ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༣) སྟོད་པའི་གཞི་རྙེད་བཀུར་ལ་མི་ཆགས་པ།

རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་བས། །

མཛའ་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྨྱིན་བདག་ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །
ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༤) ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བར་གདམས་པ།

རྩུབ་མོའི་ཚིག་གིས་གཞན་སེམས་འཁྲུག་འགྱུར་ཞིང་། །
རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་འགྱུར་བས། །
དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི། །
ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༥) ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ།

ཉོན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་པོས་བཟློག་དཀའ་བས། །
དྲན་ཤེས་སྐྱེས་བུས་གཉེན་པོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག །
འབུར་འཇོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༦) དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་བསླབ་པ།

མདོར་ན་གང་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །
རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །
རྒྱུན་དུ་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །
གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

༣༧) དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ།

དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས། །
མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བྱའི་ཕྱིར། །
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །
བྱང་ཆུབ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ག༽ ཇི་ལྟར་བརྩམ་པའི་ཚུལ།

མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན། །
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སུམ་ཅུ་བདུན། །
རྒྱལ་སྲས་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དོན་དུ་བཀོད། །

ང༽ བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ།

བློ་གྲོས་དམན་ཞིང་སྦྱངས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། །
མཁས་པ་དགྱེས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །
མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །
རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ལགས་པར་སེམས། །

ཅ༽ འགལ་བ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་རྣམས། །
བློ་དམན་བདག་འདྲས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །

འགལ་དང་མ་འབྲེལ་ལ་སོགས་ཉེས་པའི་ཚོགས། །
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །

ཚ༽ བསྟན་བཅོས་བྱས་པའི་བསྔོ་བ།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །
དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གིས། །
སྲིད་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི། །
སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །

ཛ༽ མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཛད་བྱང་།

ཅེས་པ་འདི་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་
བཙུན་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དངུལ་ཆུའི་རིན་ཆེན་ཕུག་ཏུ་སྦྱར་བའོ།། །།

༄༅། །རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཀ༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

ན་མོ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་ར་ཡ།
གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །
བླ་མ་མཆོག་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་ལ། །
རྟག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ན་མོ་ཟེར་ན་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལོ་ཀེ་ཤྭ་ར་ཡ་ཟེར་ན་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བླ་མ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བླ་མ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རང་གི་བླ་མའི་རྣམ་པར་བཞུགས་པ་ཞིག་སྒོམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་གང་གིས་སམ། ཡང་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐེ་བྲག་པ་ལ་སྦྱར་ནས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། ཆོས་ཀུན་ཅེས་སྤྱིར་ཆོས་ལ་གོ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིག་པར།

ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །
མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །
བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །
འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །

གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་ས་མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་སྐབས་ཆོས་འདི་གང་ལ་གོ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཟེར་བའི་ཆོས་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་བྱ་སྣང་སྲིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་པའམ། ད་ལྟ་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བ་ཡིན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟེར་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཁོར་བ་ཡིན་ན་འདྲ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མྱང་འདས་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཆོས་ཀུན་ཅེས་ཀུན་སྒྲ་མང་ཚིག་སྦྱར་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་ཞེས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་མ་རེད་ལ་འོང་བའང་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་མེད་པར་གཟིགས་མཁན་སུ་རེད་ཅེ་ན། མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན། རྩ་བའི་བླ་མ་དང་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ལ་འགྲོ་འོང་གཉིས་མེད་པ། སྐྱེ་འགག་མེད་པ། རྟག་ཆད་མེད་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ལ་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན།

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཀྲ་གཉེན་ཕ་མར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་འོང་མེད་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་མཁན་མེད་པ་དང་། ཐར་པ་འཐོབ་མཁན་མེད་པ། སངས་

རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་དང་ཕྲིན་ལས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་གནང་གི་ཡོད། འདི་གསུང་དུས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྦྱར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སྤྱིར་བཏང་འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་ལ་འགྲོ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུ་ལས།

> ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །
> འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ལྟར། ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་སྦྱར་བར་འཆད་ཐབས་མེད་པས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་དགོས། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་དམན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བདེན་གཉིས་འཆད་སྟངས། མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་འཆད་སྟངས། ཐེག་ཆེན་སེམས་ཙམ་པའི་བདེན་གཉིས་འཆད་སྟངས། དབུ་མ་པའི་བདེན་གཉིས་འཆད་སྟངས། གསང་སྔགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་འཆད་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འགྲོ་འོང་མེད་ཅེས་པའི་མེད་པའི་ཚིག་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ་ཡོད། གང་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འོང་བ་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྐྱེ་བའང་ཡོད། འོ་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

> གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །
ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །
འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །
ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །
སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །

ཞེས་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་གང་ལ་བཞག་ཡོད་སྙམ་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་མཁན་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོ་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་འོང་མེད་ཟེར་ན་སྐྱུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན། འགྲོ་འོང་ཡོད་ནས་མར་འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་དང་། ཡར་མྱང་འདས་འཐོབ་མཁན། ཆོས་སྒྲུབ་མཁན། ཆོས་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་འཐོབ་མཁན། སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་མཁན། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྔ་བགྲོད་དགོས་པ། སྟོང་བྱ་སྤོང་བ་དང་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པར།

བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །
བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང་། །
ཐ་མར་ལྟ་གཞི་ཀུན་བཟློག་པ། །
གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །

གསུངས་པ་ལྟར། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག།ཅེས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་སྐབས་སུ། ཆོས་བདེན་པ་བཞི་འདི་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་ཞེས་ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན།

སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ།
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཟེར་བ་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་མང་དག་ཡོད་པ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤེས་དགོས་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་གསུངས། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ན་སྡུག་བསྔལ་འདི་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྤང་དགོས་པར་ཤེས་ཀྱི་རེད། སྡུག་བསྔལ་འདི་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གང་རེད་ཅེ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་སོགས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་པ་ལ་གོ་བ་དང་། ལས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་བསམ་པ་ལ་གོ་དགོས། ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་གོ་དགོས། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

དྲང་སྲོང་མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི། །
སེམས་པ་དང་ནི་བསམ་པར་གསུངས། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་འདི་ཚུར་བསྡུས་ན་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། བསམ་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་སུ་གསུངས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོར་བཟློག་པའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། སྡུག་བསྔལ་འདི་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་པོ་མ་སྤངས་ན། སྡུག་བསྔལ་སྤང་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་གསུངས།

དེ་སྐབས་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་གང་འཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་འགོག་པ་ལ་གོ་ཡུལ་མང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ནས་འགོག་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་སྐབས་སུ་འགོག་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བདེན་བཞི་ཐུན་མོང་གི་འགོག་པ་བཤད་ཡོང་དུས། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དེ་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་འགོག་པ་ཟེར་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡིན། དེ་འཐོབ་དགོས་ཕྱིར་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ཞེས་གསུང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན་འགྲིག་གི་འདུག །ཡང་ན་སྤྱིར་བཏང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉན་རང་གི་འགོག་པའམ་ཉན་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

འགོག་པ་འཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་བཤད་པས་མི་ཕན་ཏེ། འཐོབ་པར་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་འཐོབ་བྱེད་གང་གིས་འཐོབ་ན། འཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བསྟེན་ནས་འཐོབ་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལམ་བསྟེན་པར་བྱ་གསུངས། ལམ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་སྔོ་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་དགོས་གསུངས། འདི་སྐབས་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་འདི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོར་ཟློག་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་དགོས་ཏེ། སྡིག་པ་སྤང་དགོས། སྡིག་པ་མ་སྤངས་ན་ངན་སོང་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ངན་སོང་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པས་ཁྱེད་རང་ཐར་པ་འཐོབ་དགོས། ཐར་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་དགེ་བའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་དགོས་ཞེས་བཀའ་འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་ཀྱི་ཡོད།

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཡོད། འོང་བ་ཡོད། སྐྱེ་བ་ཡོད། འགག་པ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས།

དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །
བགེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །
སྒོམ་པ་པོ་མེད་བསྒོམ་བྱ་མེད། །
བགྲོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟགས་མེད། །
འབྲས་བུ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད། །
དེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་པ་མེད། །

ཅེས་པ་ལྟར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བཤད་ཡོང་དུས་བགེགས་ཡོད་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། ལྟ་སྒོམ་མཁན་ཡོད་མ་རེད། བསྒོམ་བྱའི་ལྟ་ཡོད་མ་རེད། བགྲོད་བྱ་ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྔ་ཡང་མེད། དེ་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་མེད། དེའི་ཕྱིར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་གསུངས། འདི་སྐབས་ལ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པའམ་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལས།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །
ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །

ཞེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱེད་དུས་བསྒོམ་བྱ་ལྷ་ཡོད། སྒོམ་མཁན་ཡོད། དེ་ག་ནང་བཞིན་ས་བཅུ་ལམ་ལྔ་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་འབྲས་བུ་མྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས།

དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དབུ་མ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཡོད། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད་ཚར་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་འདི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་འདྲ་པོ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བཏང་དབུ་མ་སྤྱི་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཚོག་གི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་གོ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡག་ཤོས་ཡིན། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བསྟན། དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བཤད་དུས་དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་འཆད་ཀྱི་ཡོད།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཆ་ཁག་ཁག་རེད། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱི་ཡོད། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་འབེབས་ཡོང་དུས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། གལ་སྲིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་སོང་ན། དོན་དམ་པ་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་བདེན་པར་གྲུབ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་བྱས་ནས་ལྟ་བའི་སྐད་ཆ་འདི་འཆད་ཀྱི་ཡོད། ཕོང་ཚོ་གཉིས་ཧ་ཅམ་མི་འདྲ་བ་ཡིན།

དང་པོ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡག་པོར་ཤེས་ན། དེ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཆོངས་འཕྱུག་བྱས་པ་ཡིན་ན། འོག་ཏུ་ལྷུང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པོར་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་དུས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་འཆད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་སྐབས་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་ཡོད་དུས། དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་འོང་ཡོད་པ། ཡིན་ན་ཡང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་བསྟན་ཡོད་དུས་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན། དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་ལྟ་བ་མར་བཤད་དུས་དང་པོ་ཡོད་རེད་ཅེས་བཤད་དགོས། དེ་འདྲ་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སྐྱོན་གང་ཡོད་ཟེར་ན། མེད་པ་ལ་ཞེ་དྲག་སེམས་ཁྲལ་མེད། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་དེ་སེམས་ཁྲལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་དང་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཡོད་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཡོད་པ་འདི་མེད་པར་གཏང་བ་ལ་གཉེན་པོ་ཡག་ཤོས་མེད་པ་དེ་ཡིན་དུས། རིམ་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་འཆད་ཀྱི་ཡོད། ཉམས་སུ་བླང་དུས་དང་པོ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཤད། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་།

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་གནང་གི་ཡོད། སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཕན་པ་བླ་ན་མེད་པར་སྒྲུབ། བདེ་བ་བླ་ན་མེད་པར་བསྒྲུབས་ནས་གང་ལྟར་ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ། དེས་གར་ཁྱབ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཁྱབ་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་གར་ཁྱབ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མར་མ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ། དེ་ཐམས་ཅད་གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བདག་ཀོ་

ནས་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེར་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་བླ་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སྲོལ་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་འོང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ནི་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ལམ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ནི་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེའི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་པ་ཡིན། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན།

ཕར་ཕྱིན་ནང་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་ནང་མེད། དེ་མེད་དུས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་འོང་གི་ཡོད་ཀྱང་གཞི་འཛོག་ས་ནི་གཅིག་པ་ཡིན། མདོར་ན་གང་ལྟར་སེམས་ཅན་དོན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གནང་བ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱ་བ་གང་དང་གང་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་

ཕོ་ན་ཡིན་པ། དེ་ལ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་རྩ་ནས་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གནང་གི་ཡོད་དུས།

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །

ཞེས་གསུངས། གཅིག་ཏུ་ཞེ་ན། རང་དོན་རྩ་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན། བརྩོན་མཛད་པའི་ཞེས་བརྩོན་པར་བྱེད་མཁན་སུ་རེད་ཅེ་ན། བླ་མ་མཆོག་དང་ཞེས་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་རྩ་བའི་བླ་མ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟེར་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད། ཡང་ན་ཁག་ཁག་གོ་ནའང་འཐད་པ་ཡིན།

རྟག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཚམས་མཚམས་ལ་ཕྱག་འཚལ། མཚམས་མཚམས་མ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དུས་རྟག་ཏུ་འཚལ་དགོས། རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པ་ཡིན། སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་སྟངས་ལ་རྒྱུའི་ཐོག་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྟངས་གཅིག་དང་། འབྲས་བུའི་ཐོག་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྟངས་གཅིག་བཤད་ཡོད། དེ་འོག་ཏུ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། མདོར་ན་ཕྱག་འཚལ་སྟངས་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡུལ་ནི་བླ་མ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །

ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་དགོས་པ་མ་
གཏོགས་སྒྲིར་བཏང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ་ཟེར་བས་ཕན་གྱི་མེད། དཔེར་
ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་རུང་
བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ནང་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་རེད་ཟེར་བས་མི་
འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་ཆེ་བའི་སྐད་ཆར་སོང་བ་ཡིན། རང་གི་ངོས་ནས་
ཕྱག་འཚལ་རུང་དང་མི་རུང་ནི་རྩ་བ་གཞི་ཁོ་རང་གི་ཐོག་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་ཡིན།
སེང་གེའི་འོ་མ་དཀར་ཡོལ་དཀྲུས་མའི་ནང་ལ་བླུགས་ན། དཀར་ཡོལ་ཆག་པར་མ་ཟད་
འོ་མ་འབོ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ནང་ལ་བླུགས་པ་ཡིན་ན། འོ་མ་ཡང་འབོ་
ཡི་མ་རེད་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ཀྱང་འགས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡོན་ཏན་བསྟོད་
པར་བྱེད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡུལ་ཁོ་རང་
ལ་བསྟོད་ཚིག་པའི་ཡོན་ཏན་དགོས་པ་མ་གཏོགས། བསྟོད་པར་འོས་པའི་རིན་ཐང་མེད་
པ་ལ་ཡོན་ཏན་བསྟོད་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་གཉིས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་ཕྱག་འཚལ་རུང་བ་དང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དོན་
དམ་པ་ལ་རང་ངོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་ན་ཡང་། གཞན་ངོ་ལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མ་བཀོད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །

ཁ༽ བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །
དམ་ཆོས་བསྒྲུབས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་ནི། །
དེ་ཡི་ལག་ལེན་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཤད་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕན་བདེ་ཟེར་བ་འདི་སྤྱིར་བཏང་ཚེ་འདིའི་ཕན་པ་ཚེ་རིང་བ་དང་ནད་ཉུང་བ། འཁོར་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ། སྙན་གྲགས་ཆེ་བ། སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚེ་འདིའི་ཕན་པ་རེད། ཚེ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཟེར་བ་དེ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ལ་གོ་དགོས། མངོན་མཐོ་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་འགྲོ་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ། དེ་འདྲའི་ཚེ་འདིའི་ཕན་པ་དང་ཚེ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སམ་རྩ་བ་ཡོང་སའི་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་གནས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡིན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཟེར་བ་གང་རེད་ཅེ་ན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཙམ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་ཡིན། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་མང་ཚིག་སྦྱར་བ་ཡིན།

ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཕེབས། ཕེབས་ནས་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་བཏགས། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཕན་བཏགས།

བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ནས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་ལ་ཕན་བཏགས་ཡོད། གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་མཛད་ཡོད། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་མ་ཕེབས་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཡོད་མ་རེད། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་དེ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན། ས་བཅུ་ལམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་བགྲོད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་མ་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མི་འཐོབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་སུའི་བཀའ་དྲིན་རེད་ཅེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་ཕེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གཞན་འགྱུར་ལྔ་བཤད་པའི་སྐབས།

སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དེས་ཆོས་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གྱི་མི་འདུག །ཆོས་གསུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་དེ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཚོ་ལྷ་བུ་ཡིན་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་འཇུག་རེད། སངས་རྒྱས་གསུམ་པའམ་རྣམ་འདྲེན་གསུམ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་ཟིན་པ་ཡིན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རྒྱ་ནས་ཕེབས་མེད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ལུང་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་རྒྱ་ནས་སྤར་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མུན་པའི་བསྐལ་པར་ཆགས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་འབར་ནས་ཆོས་ཉམས་སུ་བླང་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་སུའི་དྲིན་རེད་ཅེ་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དྲིན་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་དེ་ཡང་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཆགས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་འདྲའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དབུ་ལ་གཙུག་ཏོར་ཡོད་པ། ཞབས་ལ་འཁོར་ལོ་ཡོད་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཚོ་གང་ལས་བྱུང་བ་རེད། རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ལས་བྱུང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱང་དམ་ཆོས་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པ། བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་ལ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྩ་བ་དང་པོར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་དམ་ཆོས་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་བྱུང་བ་ཡིན།

བྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་ནི་ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་དམ་པའི་ཆོས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། ལག་ལེན་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། ལག་ལེན་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་བཏང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏི་མང་པོ་བརྩིགས་བཞག་པས་ཕན་པ་མེད། རང་པོ་ཏི་འོག་ལ་ཉལ་བསྡད་པས་ཕན་གྱི་མེད། སྤྱིར་བཏང་དམ་ཆོས་གླེགས་བམ་པོ་ཏི་ཁྲས་རྩ་ཆེན་པོ་ལོས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཆ་འོག་ལ་ལན་གཅིག་འཛུལ་པས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མང་པོ་བྱང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་འཁྲུལ་པའི་རྩ་བ་ངོ་ཤེས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཐོག་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དང་། ཆོས་དེ་ཕར་བཞག་ང་རང་ཚུར་ཚོད་བསྡད་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་ན། ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཡིན། ཆོས་ཇི་ཙམ་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནའང་དེས་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

ངས་ནི་ཁྱེད་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་གྱི། །
ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཚིག་འདི་གཉིས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཡོད། ངས་ནི་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ང་ཡིས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་ཆོས་གང་བསྟན་ཡོད་ཅེ་ན། སྡིག་པ་སྤོང་སྟངས། དགེ་

བ་སླུབ་སྟངས། ཐར་པ་འཐོབ་སྟངས། དེ་ག་ནང་བཞིན་ས་བཅུ་བགྲོད་སྟངས། ལམ་ལྔ་བགྲོད་སྟངས། སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་ནས་ཚང་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགྲོ་སྟངས་སོགས་ཐར་པའི་ཐབས་མང་པོ་བསྟན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་དེ་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་རེད་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་རྡོ་གཡུགས་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་ཚང་མ་ཐར་པ་ལ་གཏང་རྒྱུ་མེད། དེ་འདྲ་མེད་པ་ཡིན་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་སོ་སོས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་ཐར་པ་རང་གིས་འཐོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མ་བྱས་ན་མི་འཐོབ་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡང་ཡིན། །
བདག་ཉིད་བདག་གི་དགྲ་ཡང་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས། དགྲ་ཟེར་བ་རང་གིས་རང་ལ་བཟོས་པ་ཡིན། སོ་སོས་བསམ་མནོ་བཏང་མ་ཤེས་ནས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་སྡིག་པ་སླུབ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། དམྱལ་བ་ལ་སོ་སོས་བཏང་བ་རེད་མ་གཏོགས་དམྱལ་བ་ལ་ཞོག་ཟེར་ནས་སྐད་གཏོང་མཁན་ཡོད་མ་རེད། འགྲོ་དགོས་ཟེར་ནས་བཙན་པོ་དབང་ཡོད་བྱེད་མཁན་ཡང་མེད། རང་གིས་དེའི་རྒྱུ་བསགས་ཡོད་དུས་འབྲས་བུ་དམྱལ་བ་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་སོ་སོས་བྱས་པ་ཡིན། འཁོར་བ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་སྡོད་བསམས་ནའང་སོ་སོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བདག་ཉིད་བདག་གི་དགྲ་ཡང་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

རང་གིས་རང་ལ་བསམ་མནོ་གཏོང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་ལ་ཕན་འདོགས་མཁན་ཡང་རང་ཉིད་ཡིན། རང་ལ་དཔོན་པོ་གཞན་དག་མེད། དཔོན་པོ་རང་ཉིད་ཡིན། བདག་ཉིད་ཀྱི་མགོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཐོས་བསམ

སྒོམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱས། བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་མེད་བྱས་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་རང་གིས་འཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གཞན་སུས་ཀྱང་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་དུས་བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡང་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལག་ལེན་ཐེར་བ་དེ་ཡིན། ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་ལམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལག་ལེན་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་ཤེས་ནས་འོག་ཏུ་ལྷུང་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཕོ་རང་ཚོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་བསྡད་པ་ཡིན་ནའང་ད་དུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་གཞི་ནས་ཡིན། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་ཕོ་རང་ཚོ་སྒོམ་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། མཐར་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཕོང་ཚོས་བསམས་ན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སོང་བསམ་གྱི་ཡོད། ཐར་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཡོང་དུས་སྐུའི་རྗེན་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་ནས།

དགེ་སློང་དག་གི་དེ་ཕྱིར་དེ་རིང་ངས། །
འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་མྱ་ངན་མི་འདའ་སྟེ། །
ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིར། །
བརྩོན་འགྲུས་རླབས་ཆེན་དམ་པ་བསྐྱེད་པར་གྱིས། །

ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཁྱེད་རང་མྱ་ངན་ལས་འདས་མེད་པས་ད་དུང་ཁྱེད་རང་ཚོས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོ་བསགས་ནས་སངས་རྒྱས་གཞི་

ནས་འཇོག་དགོས་པར་འདུག་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་འགོག་པ་ལས་ལངས་ཏེ་གཞི་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་བགྲོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་རང་ཚོས་ལག་ལེན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤེས་མ་ཐུབ་ཡོང་དུས་མར་ལྷག་སོང་བ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དུས་ལག་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དུས། ལག་ལེན་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས་གསུངས།

རག་ལས་པ་ཟེར་ན། ལག་ལེན་བྱས་དང་མ་བྱས་ལ་ཐུག་པའི་དོན་ཡིན། ལག་ལེན་ཤེས་ན་དམ་ཆོས་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་དང་། ལག་ལེན་མ་ཤེས་ན་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དམ་ཆོས་ཤེས་དང་མ་ཤེས་ཟེར་བ་རྩ་བ་ལག་ལེན་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་དུས། སྐབས་འདིར་དཏུལ་ཚུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས་ང་རང་ཚོ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མང་མ་དྲགས་ཉུང་མ་དྲགས་པར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཉམས་སུ་ལེན་བདེ་པོ་ཞིག་འཆད་ཀྱི་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༡) དལ་འབྱོར་རྙེད་པར་དཀའ་བ།

དལ་འབྱོར་ གྲུ་ཆེན་ རྙེད་དཀའ་ ཐོབ་དུས་འདིར། །
བདག་གཞན་ འཁོར་བའི་ མཚོ་ལས་ བསྒྲལ་བྱའི་ ཕྱིར། །
ཉིན་དང་ མཚན་དུ་ གཡེལ་བ་ མེད་པར་ནི། །
ཉན་སེམས་ སྒོམ་པ་ རྒྱལ་སྲས་ ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྙེད་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ། ཐོབ་དཀའ་བ་ཡིན་པ། ཐོབ་ན་དོན་ཆེ་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ད་རེས་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདི་འཕྲོ་བརླག་མ་བཏང་བར་བྱས་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན། གང་རེད་ཅེ་ན། མ་འོངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་གད་སྙིགས་ནང་དུ་སྟབས་ལེགས་སྟེས་དབང་དུ་གསེར་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་མ་རེད། དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་བ་འདི་སྔོན་རྒྱུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་མེད་ན། དལ་འབྱོར་མི་ལུས་འཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། མ་འོངས་པ་ལ་ཡིན་ན་ཡང་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་འདིར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་ཚེ་འདིའི་ཕན་པ་སྒྲུབ་སྟངས་འདི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་སྟངས་འདི་ད་ལྟའི་རྒྱུ་ཚོགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེའི་སྟེང་དུ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཆོས་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་དལ་འབྱོར་མི་འཐོབ་པ་ཡིན་དུས།

དལ་འབྱོར་ གྲུ་ཆེན་ རྙེད་དཀའ་ ཐོབ་དུས་འདིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲུ་གཟིངས་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་གྲུ་གཟིངས་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ཕར་སྒྲོལ་དགོས་པ་ནང་བཞིན་གྲུ་གཟིངས་དང་འདྲ་བའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེ་ན། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་དགོས་པ་ཡིན།

བདག་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །

ཞེས་བདག་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་ཞེས་གསུང་དུས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཞེས་ལམ་གསུམ་བཤད་ཡོད། འདི་སྐབས་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན། གང་ཞེ་ན། ང་རང་ཡང་འདི་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་བདག་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ཕར་བསྒྲལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ།

ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་ནི། །

ཞེས་ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པ་ཞེ་ན། ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སེམས་མ་ཡེངས་པ། ཉིན་ལ་ཉིན་དུས་ཀྱི་ལས་ཀར་སེམས་མ་ཡེངས་པ། མཚན་ལ་གཏི་མུག་གཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་རྨི་ལམ་སོགས་ལ་མ་ཡེངས་པ། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དབང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཚེ་འདི་གའི་དཔལ་འབྱོར་དང་རྒྱུ་ནོར་ཐོག་ལ་སོང་བ་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་པ། ཆོས་སྣ་གཅིག་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རེ་བ་ཡོད་པའི་ཆོས་འདྲ་པོ་མ་ཡིན་པར།

ཉན་སེམས་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་ཉིན་མཚན་གཡེལ་བ་མེད་པར་སྙིང་རུས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ། དམ་པའི་ཆོས་སེམས་པ། དམ་པའི་ཆོས་སྒོམ་པ། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན། རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས།

དམ་པའི་ཆོས་མ་མཉན་ན་དམ་པའི་ཆོས་བསམ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དམ་པའི་ཆོས་མ་བསམས་ན་དེ་ལ་སྒོམ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཐོས་པ་ཙམ་ཡོད་ནའང་སྒོམ་རྒྱག་མི་ཤེས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས།

ཐོས་པ་མེད་པའི་བསྒོམ་པ་ཡང་། །
ལག་རྡུམ་བྲག་ལ་འཛེགས་པ་འདྲ། །

གསུངས་པ་ལྟར། ལག་པ་ཆད་པའི་མི་ཞིག་བྲག་ལ་འཛེགས་དགོས་ན་འཛེགས་མི་ཤེས་ཏེ་རེ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན།

སྒོམ་པ་མེད་པའི་ཐོས་པ་ཡང་། །
ཕྱུག་པོ་སེར་སྣས་བཅིངས་པ་འདྲ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒོམ་པ་མེད་པའི་ཐོས་པ་ཟེར་ན། སྒོམ་རྩ་ནས་མ་བརྒྱབ་པར་དཔེ་ཆ་རྐྱང་རྐྱང་བལྟ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་ཡིན། གང་རེད་ཅེ་ན། ཕྱུག་པོ་སེར་སྣས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་ཚང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ལ་སྒོར་མོ་དུང་ཕྱུར་ནས་དུང་ཕྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཟ་རྒྱུ་དེ་དཔེར་ན། འབྲས་དཀྲུས་མ་མ་གཏོགས་ཟ་ཡི་མེད་ན་སྐྱིད་པོ་རྩ་ནས་བཏང་མ་ཤེས་པ་ཡིན། འགྲོ་དུས་རིག་ཤའི་ནང་ལ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་སྣུམ་འཁོར་རྫིག་པོའི་ནང་ལ་གདན་ནས་མ་ཕྱིན་ན། དེ་ལ་ཕྱུག་པོ་སེར་སྣས་བཅིངས་པ་ཟེར། དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་དེ། དངུལ་ལོར་ཡོད་ཚད་སྒམ་སྒྲུག་ལ་བསྡུས། སྒོ་

ལྟོགས་གསུམ་བཞི་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ན། ང་ཕྱུག་པོ་ཡིན་བསམས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། དཔེ་དེ་ནང་བཞིན་སོ་སོས་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྡིག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཧ་གོ་ཡི་ཡོད་རེད། ལྟ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། ལག་ལེན་དུ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྒོམ་རྒྱག་མ་ཤེས་ན། ཁ་ནས་ག་ཚོད་པ་ར་པ་ར་བཤད་བསྡད་པས་ཕན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན། བདུད་ལྷས་སྦྱིན་འདྲ་པོ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་རེད། དཔེ་ཆ་ལ་མཁས་མ་མཁས་ཟེར་ན་གླང་ཆེན་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་དགལ་རྒྱུའི་དཔེ་ཆ་གློ་ལ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བསྒྱུར་དུས། ས་གས་ནས་ལུས་མ་ཉམས་པ་གསོན་པོར་དམྱལ་བར་ལྷུང་ནས་གཽ་ཏ་མ་བདག་ཚིག་གོ་ཚིག་གོ་ཟེར་བའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉམ་གཞག་ལ་བཞུགས་པའི་དུས་ཤིག་ལ་ལྷས་སྦྱིན་རང་གི་སེན་མོའི་ནང་ལ་དུག་བླུགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་བཀྲིང་ཀ་སླེབ་དུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལ་སླེབས་མ་ཐག་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ས་ནང་ཐིམ་ནས་དམྱལ་བར་ལྷུང་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་གཽ་ཏམ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཚན་བོས་ནས། བདག་ཚིག་གོ་ཚིག་གོ་ཞེས་སྐད་ཤོར་བ་ཡིན། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཁྱེད་རང་སངས་རྒྱས་རུས་པ་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བ་བླང་ངོ་ཞེས་ལུང་བསྟན།

ད་ལྟ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་གཞི་ནས་རེད། རྣམ་འདྲེན་ཁྲི་གཉིས་དང་ཉིས་སྟོང་ཕེབས་རྒྱུ་གཞི་ནས་ཡིན། ཉི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཕེབས་ཚར་ནས་གཞི་ནས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་ནས་སངས་རྒྱས་རུས་པ་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ཡི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་དུས། ཁོ་རང་གི་སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་མཚམས་རེར་ངའི་སྤྱན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་བསམས་ནས་ལུང་བསྟན་

དེ་དྲན་དུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བདེ་བ་ཕྲན་བུ་རེ་འབྱུང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་མ་བྱོན་བར་དུ་ཁོ་དམྱལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ནས་བསྡད་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་དཔེ་ཆ་ལ་རང་བྱན་ཚུད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་སྒོམ་གཏན་ནས་མ་བརྒྱབ་ན་གང་ཡང་ཕན་པ་མེད། དེས་ཅི་ཕན་ཏེ། ཙག་སྒྲ་ཆང་གཅིག་ཀྱང་བཟོ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐོས་པ་དང་སྒོམ་པ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས།

ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྲུག་མར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ནོར་བ་ཡིན།

ཅེས་གསུངས། ཐོས་པ་དང་གཅིག །བསམ་པ་དང་གཉིས། སྒོམ་པ་དང་གསུམ་མཉམ་དུ་བྱེད། ཞོགས་པ་ཐོས་པ་བྱེད། ཉིན་གུང་བསམ་པ་བྱེད། དགོང་མོ་གནམ་རུབ་ཚར་བ་དང་སྒོམ་རྒྱག །དེ་འདྲ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་མཉམ་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་ལོ་ལ་རྩིས་འཕྲུལ་བརྒྱབ་ནས་ང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་དུ་དཔེ་ཆ་བལྟ། ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཚར་བ་དང་ག་ས་ག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱེད། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་སླེབས། དེ་ནས་མགོ་དཀར་པོ་འདྲ་ཆགས། སོ་ཡང་རེ་ཟུང་གོག །དེ་ནས་གཟུགས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཞི་དྲག་མེད་པའི་སྐབས་བྲག་ཕུག་ལ་འཛུལ་རྒྱུའི་བསམ་མནོ་བཏང་ན་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། ནོ་དགོང་ཤི་ན་ཅི་ཤེས། ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཅུའི་འཆར་གཞི་བཏིང་བ་དེ་ཀླུགས་པའི་ལས་ཀ་ཡིན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྲུག་མར་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྲུག་མར་བྱེད་ཅེ་ན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཉམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉིན་མཚན་གཡེལ་བ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྲུག་མར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ཉན་སེམས་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣) ཕ་ཡུལ་སྤང་བ།

གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་ཆུ་ལྟར་གཡོ། །
དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྡང་མེ་ལྟར་འབར། །
བླང་དོར་བརྗེད་པའི་གཏི་མུག་མུན་ནག་ཅན། །
ཕ་ཡུལ་སྤང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོའི་ཕ་མ་དང་སྤུན་མཆེད། གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་དང་བཅས་པ་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་འདོད་ཆགས་ཆུའི་ར་རླབས་ནང་བཞིན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་མཁན། རང་གི་སྤུན་དང་ཕ་མ་སོགས་ལ་གནོད་པར་བྱས་པའི་དགྲའི་ཕྱོགས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མེ་ལྕེ་བུར་འབར་ནས་དགྲ་བོ་དེ་ལ་དངོས་ཤུགས་རྒྱུད་གསུམ་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་དགོས་བསམ་པའི་ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་དུས། བླང་དོར་བརྗེད་པའི་གཏི་མུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། བླང་ཟེར་ན་དགེ་བ་དྲང་དུ་བླང་བ་དང་། དོར་ཟེར་ན་སྡིག་པ་ཕྱིར་དོར་བའམ་སྤང་བ། དེ་འདྲའི་བླང་བ་དང་དོར་བ་གཉིས་བརྗེད་བཅུག་པའམ་མི་དྲན་པར་བྱེད་མཁན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། གཏི་མུག་ཡིན། གཏི་མུག་ནག་ཁུང་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྤང་ཐུབ་ན། ཕ་ཡུལ་སྤངས་པ་ཡིན།

ཕ་ཡུལ་ལ་གཉིས་བཞག་ཡོད། དང་པོ་དེ་རང་གི་ཕ་མ་སྡོད་ས་ལ་གོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་འདིར་བཤད་པའི་ཕ་ཡུལ་ནི་ཕ་མ་སྡོད་གནས་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ལུང་པ་ག་པར་ཕྱིན་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་། སྡང་བ་དང་། གཏི་མུག་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་སའི་ལུང་

པ་ཞིག་འདུག་ན། དེ་ཕ་ཡུལ་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན་དུས་དེ་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཕ་ཡུལ་སྐྱོང་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣) དབེན་པ་བསྟེན་པ།

ཡུལ་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །
རྣམ་གཡེང་མེད་པས་དགེ་སྦྱོར་ངང་གིས་འཕེལ། །
རིག་པ་དྭངས་པས་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ། །
དབེན་པ་བསྟེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཕ་ཡུལ་སྤངས་ནས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤེ་ན། གནས་དབེན་པ་བསྟེན་དགོས། གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པས་སྐྱིར་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྤང་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཆོས་རྗེ་སྙམ་པོ་པས།

ལས་དང་པོ་པ་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་དུས་མིན་བྲོས་པའི་དུས་ཡིན།

ཅེས་གསུངས། འཐབ་ཟེར་ན་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ། དཔེར་ན། ཕོང་ཁྲོ་སྐྱེ་དུས་ལམ་སང་བཟོད་པ་སྒོམ་གྱི་ཡིན་བསམས་ན། ལས་དང་པོ་པས་དེ་སྒོམ་མི་ཐུབ། དེ་བསྒོམས་མ་ཐུབ་ཡོང་དུས་གང་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། ཕོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ས་ཞིག་མཐོང་དུས་ནས་འབྲོས་དགོས་པ་ཡིན། ཕོང་ཁྲོ་ལ་ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་གཉེན་པོ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཐུགས་ལ་གཉེན་པོ་གང་ཡང་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གང་ཆགས་སྡང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་སའི་གཞི་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ཡུལ་ངན་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན་དུས་ཡུལ་ངན་དེ་སྤངས་པས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤོང་སྟངས་ནི་ལས་དང་པོ་པས་དེ་ལས་རིང་དུ་འབྲོས་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ན་ལམ་སང་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་མི་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གཏི་མུག་སྐྱེ་དུས་རྟེན་འབྲེལ་བསྒོམ་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཕོང་ཁྲོ་ལང་དུས་ལམ་སང་བྱམས་པ་བསྒོམ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས། ལས་དང་པོ་པས་འདོད་ཆགས་གཏི་མུག་སོགས་གང་ལས་

སྐྱེ་བའི་གཞི་དེ་མ་མཐོང་བར་བྱས་ནས་འབྲོས་དགོས་པ་ཡིན། ལས་དང་པོ་པས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྟངས་དེ་ཡིན།

ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ཅེས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ཉོན་མོངས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ནས་གང་མཚམས་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མིང་གི་ལྷག་མ་མེད་པར་བཟློ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་གསུངས། རིམ་གྱིས་ཟེར་བ་ནི་གཉེན་པོ་རྒྱ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་ཡོང་དུས་སྤང་བྱ་ཡང་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་བྱས་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་ནས་བསྟེན། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་འགགས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིས་ནས་ཕྲ་རུ་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

རྣམ་གཡེང་མེད་པས་དགེ་སྦྱོར་ངང་གིས་འཕེལ། །

ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་རྣམ་གཡེང་མེད་སོང་དུས་ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་བྱེད་ས་མེད། སྦྱོར་བཏང་རྣམ་གཡེང་ཟེར་བ་གཙོ་བོ་ཆེ་འདིའི་འདུ་ཤེས་ལ་གོ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ལ་ང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱ་དགོས་ཡོད། ཕ་མ་སྲུན་མཆེད་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁང་པ་རྒྱག་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་པའི་འཆར་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་གཡེང་ཟེར། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཡེང་མེད་སོང་དུས་དགེ་སྦྱོར་དེའང་ངང་གིས་སམ་གཤིར་འཕེལ་འོང་བ་དང་།

རིག་པ་དྭངས་པས་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ། །

ཞེས་པ་ནི། གནམ་གྱི་སྤྲིན་པ་དྭངས་ན་ཡམ་སང་ཉི་མ་སེར་ཐིང་ངེ་མཐོང་བ་དང་། མཚན་མོར་སྐར་མ་དང་ཟླ་བ་ཡང་ཕྲ་མེ་རེར་མཐོང་བ་ལྟར་རིག་པ་དྭངས་པར་གྱུར་ན། ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་འོང་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ནང་རྣམ་རྟོག་མང་ནས་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་ས་མེད་པའི་གནས་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༩) མི་རྟག་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེན་པ།

ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་ཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །
འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ནོར་རྫས་བཞག་ལུ་ལུས། །
ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོས་བོར། །
ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་མི་རྟག་པ་བསྟན་ཅིང་མི་རྟག་པ་ཟེར་བ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་སླང་པོ་ཆེའི་རྗེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནང་བཞིན་འདུ་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་དགོས། སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོ་འཛམ་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་དུས་ནམ་འཆི་འོང་ངེས་པ་མེད་དེ། ཚེ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན། འཆི་བ་དགུ་ཕྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམ་པ་གསུངས་པ་ལྟར་འཆི་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ནམ་འཆི་འོང་ངེས་པ་མེད། འཆི་ནི་ངེས་པར་དུ་འཆི་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཆོས་གཤའ་མ་ཞིག་མ་བསྒྲུབས་ན། ཆོས་སང་བྱེད་གནང་བྱེད་ཕྱི་བཤོལ་གྱིས་མི་ཚེ་རྫོགས་ན་ཕངས་པོ་ཡིན། སང་ཉིན་ནས་ཆོས་བྱའོ་སྙམ་ཡང་སང་ཉིན་འཆི་འོང་སྲུས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས།

སང་དང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་གཉིས། །
སྔོན་དུ་གང་འོང་གཏོལ་མེད་པས། །
སང་གི་ཆེས་ལ་མི་འབད་པར། །
ཕྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་པར་རིགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སང་ཉིན་དང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའམ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་གང་སྔོན་ལ་འོང་ངེས་པ་མེད་དེ། སང་ཉིན་སླེབ་འོང་དང་དོ་དགོང་འཆི་འགྲོ་མིན་སུས་ཤེས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སང་ཉིན་གྱི་འཆར་གཞི་ཙ་ནས་མ་བཏིང་བར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམས་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དོན་དག་ལ་བསམ་མནོ་ཐོངས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདིར།

ཡུན་རིང་འགྱོགས་པའི་མཛའ་ཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ང་ཚོད་ལྟ་ལུང་པ་འདིའི་ནང་ལ་ངོ་ཤེས་པ་ག་ཚོད་ཤི་ཡོད། ཁྱེད་ཚོ་ནུབ་རིའི་ནང་ཁུལ་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་པའི་མི་སྣ་ག་ཚོད་ཤི་ཡོད། སོ་སོའི་སྤུན་གཉེན་ཉེ་འབྲེལ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཤི་ཟིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སོ་སོས་ཡུན་རིང་པོར་འགྱོགས་བསྡད་པའི་མཛའ་བཤེས་དང་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་གཉེན་ཉེ་བ་གང་དང་གང་ཡིན་ནའང་སོ་སོར་འབྲལ་བ། སྤྱིར་བཏང་མཐོ་བའི་མཐའ་མ་ལྟུང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་མཐའ་མ་འཆི་བ། འདུས་པའི་མཐའ་མ་འབྲལ་བ། གསོན་པའི་མཐའ་མར་འཆི་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་སམ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཕོ་ནར་མ་གཏོགས་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་མཉམ་དུ་ལོགས་ཤིག་འགྲོ་ས་མེད། འདི་ལ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་སྡུང་གྱུང་ཡིན་བསམས་ནས་གཉེན་ཉེ་སྤུན་མཆེད་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་བསམས་ཀྱང་འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་དུས། ཡུན་རིང་འགྱོགས་པའི་མཛའ་ཤེས་སོ་སོར་འབྲལ་གསུངས་པའོ། །

འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ནོར་རྫས་ཤུལ་དུ་ལུས། །

ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་པོ་དངོམ་ཆེན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ན་ཡང་སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ས་གནས་དེ་ག་རང་ལ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། འཁྱེར་དགོས

བསམས་ཀྱང་འཁྱེར་བའི་དབང་མེད་ལ་འཁུར་ཐུབ་རྒྱུའང་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འབད་པའམ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྱད་ནས། ཞི་བ་ལྷས།

བསགས་དང་བསྲུང་དང་བརླག་པའི་གདུང་བ་ཡིས། །
ནོར་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ། །
ནོར་ལ་ཆགས་པས་གཡེངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས། །
སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་སྐབས་མེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་ནོར་གསོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད། དཔེར་ན། ཚོང་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ད་ག་ནང་བཞིན་ཉ་པ་ཡིན་ན་ཉ་ག་ཚོད་གསོད་ཀྱི་འདུག །ཞིང་པ་ཡིན་ན་ཞིང་ལས་ག་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དཔེ་མི་སྲིད་པའི་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད། དང་པོ་གསག་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ། བར་དུ་བསྲུང་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དེ། ཁང་པའི་ནང་ཅ་ལག་གོང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བཞག་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཕར་ཚུར་འགྲོ་བའི་སྐབས་བློ་བདེ་པོ་ཡོད་མ་རེད། མི་ཞིག་ལ་ཁང་སྲུང་སྐྱོད་རོགས་བྱེད་ལབ་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཡང་ཁང་སྲུང་དེས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཁོས་བརྩོངས་ནས་ཟ་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་བར་དུ་བསྲུང་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་མར་བརླག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཏང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་བརླག་སྲིད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་བརླག་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ནོར་ཟེར་བ་དེ་བསགས་བསྲུང་བརླག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། བསགས་བསྲུང་བརླག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་གི་འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ནོར་རྫས་འདི་སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཤུལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་པའོ། །

ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོས་པོར། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཟེར་བ་དེ་མགྲོན་ཁང་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་འཆི་བ་ཐོག་ལ་འབབ་དུས་རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་འདི་ཡང་དབང་མེད་པར་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་འཆི་བ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་དུས་ལོ་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་ལ་གསོན་པོར་གནས་བསམས་ཀྱང་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོ་འཇིག་རྟེན་ཕ་མལ་པ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན། ཆོས་སང་བྱེད་གནངས་བྱེད་ཀྱི་ངང་ལ་མི་ཚེ་རྫོགས་ན། དོ་དགོང་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་འདི་མགྲོན་ཁང་ནང་བཞིན་དང་། རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོ་ནང་བཞིན་ཡིན་དུས་མགྲོན་པོ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་མགྲོན་ཁང་སྟོང་པར་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་འདི་གཡུགས་ནས། རྣམ་ཤེས་འདི་ནི་དགེ་སྡིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་གི་ཡོད། རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་ཡོད་ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡང་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་བསགས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡག་ཤོས་གང་རེད་ཅེ་ན།

ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚེ་འདི་བློས་བཏང་དགོས་གསུངས། ཚེ་འདི་བློས་བཏང་ཟེར་བ་ནི། སྤྱིར་བཏང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཏང་དགོས། མགོ་བོ་ནའང་ན། གཟུགས་པོ་མི་འབར་ན་ཡང་འབར། གྲོད་ཁོག་ལྟོགས་ན་ཡང་ལྟོགས་ཟས་མ་ཟ། ཁ་སྐོམ་ན་ཡང་སྐོམ་ཆུ་མ་འཐུང་གསུངས་པ་མིན།

འོ་ན་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་ཟེར་བ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཚེ་འདི་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོར་མ་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་མ་ཤི་གསོན་པོར་གནས་པའི་བསམ་བློ་

བཏང་ནས་འཆར་གཞི་དཔེ་མེད་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཏིང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པར་ཚོག་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་ན་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ནང་བཞིན་དགོས། སྔོན་བཀའ་གདམས་པའི་གཏད་ས་ཆེན་པོ་བཞི་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ།

བློ་ཕུག་ཆོས་ལ་གཏད།
ཆོས་ཕུག་སྤྲང་ལ་གཏད།
སྤྲང་ཕུག་ཤི་ལ་གཏད།
ཤི་ཕུག་གྲོག་སྟོང་སྐམ་པོ་ལ་གཏད།

ཅེས་གཏད་ས་ཆེན་པོ་བཞི་བྱུང་ཡོད། བློ་ཕུག་ཆོས་ལ་གཏད་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ནས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཀ་མ་གཏོགས་གཞན་ལག་ལེན་བྱ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན། ཆོས་ཕུག་སྤྲང་ལ་གཏད་གསུངས་པ་དེ། སྤྲང་པོ་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་ནོར་ཟས་གོས་སོགས་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན། ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་ལ་ཟ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་རག་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་པ་ཡིན། སྤྲང་ཕུག་ཤི་ལ་གཏད་པ་ཟེར་བ་ནི། འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ་ཡིན་དུས་ག་དུས་ཤི་ན་ཡང་འཆི་ཚོག་ཚོག་མ་གཏོགས། ཞུལ་ལ་ལྷག་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་དེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས།

ཤི་ན་ངུ་མི་མེད་པ་ཏུ། །
ང་གར་སོང་འདྲི་མི་མེད་པ་དང་། །
འདིར་སོང་གཏད་ར་མེད་པ་ཏུ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ག་པར་ཕྱིན་སོང་ཟེར་ནས་དྲི་མཁན་མེད་པ་དང་། འདི་ནས་ཕར་ཕྱིན་སོང་ཟེར་ནས་ལམ་སྟོན་མཁན་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སློན་ལམ་བཏབ་པ

ལྟར་གང་ལྟར་ཚེ་འདི་བློས་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ། སྲང་ཕྱུག་ཤེ་ལ་གཏད་ཡོང་དུས་འཆི་བ་ནམ་བྱུང་ན་ཡང་ཐོག་ལ་འབབ་ཆོག་ཆོག་ཡོད་པ་ཡིན།

སྨན་པ་འོངས་ནས་ད་ཁྱེད་རང་ཕལ་ཆེར་སྐྲན་ནད་ཕོག་འདུག་ཟེར་དུས་གཞི་ནས་གྲ་སྒྲིག་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན། འཕྱི་དྲགས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ག་དུས་ཤི་ན་ཡང་འཆི་ཆོག་ཆོག་ཅིག་བཟོས་ནས་གང་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་མྱོང་ཕྲན་བུ་རེ་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་བྱས། རྩ་བ་ཉིད་ནས་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་ནའང་ཆོས་ཀྱི་གནད་འགག་ལོན་ཙམ་བྱུང་ན་ཡང་འགྲིག་པ་ཡིན།

ཤི་ཕྱུག་གྲོག་སྟོང་སྐམ་པོ་ལ་གཏད་གསུངས་པ་ནི། ཤི་ཕྱུག་དེ་གང་དུ་གཏད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། གྲོག་སྟོང་སྐམ་པོ་ལ་གཏད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལ་མར་པ་ལྷོ་བྲག་གིས་ཁྱེད་མ་འོངས་པ་ལ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། གནས་གཡང་ཁྲོད་གངས་ཁྲོད་རྣམས་བསྟེན། རི་ཁྲོད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལ་སྟོད་རྒྱལ་གྱི་ཤྲི་དང་། བལ་ཡུལ་གྱི་ཡོལ་མོ་གངས་ར་ལ་སོགས་པའི་རི་ཁྲོད་དང་གངས་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དཀའ་བ་སྤྱོད་ཤོག་དང་། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་མེ་ནང་བཞིན་འབར་བ་འབྱུང་བར་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ལྟར་ཉིན་མོ་མིའི་རྒྱུ་འགྲུལ་མེད་པ། མཚན་མོ་བྱ་ཡི་སྐད་ཅོར་མེད་པའི་གནས་དབེན་པ་ལ་ཕྱིན་ནས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་སྟེ་བསྡད་ཐུབ་དགོས་པ་ཡིན། ཆོས་པ་རབ་ཟེར་བ་དེ་རང་གང་ཤུར་ཀྱང་ཤུར། ཤི་ནའང་ཤི། བརློགས་ནའང་བརློགས་སེམས་མཁན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་དེ་འདྲ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་འཆར་གཞི་ཏ་ཙང་གི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ག་ལ་གང་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་པའམ་ཆོག་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རབ། མ་བྱུང་ནའང་ཞེ་དྲག་སེམས་ཁྲལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས།

ཟུགས་ལ་བྱུང་ན་དངོས་གྲུབ་ཡིན་པས་མི་སྤང་།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅོག་ཙེ་སྟེང་ལ་སྒོར་མོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་དང་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་བཞག་སོང་ན་ཁེ་བཟང་ཡིན། དེ་མི་དགོས་ཞེས་ལབ་ན་ཐལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཡང་སྒོར་མོ་སྟོང་ཕྲག་ལ་སོགས་བརྟགས་ན་བཙལ་ཀྱང་མི་དགོས་པ་ཡིན། རྐུན་མས་ཁྱེར་སོང་ཟེར་ནས་དེའི་རྐུབ་ལ་དེད་མི་དགོས་པར་ཡོད་ན་ཡང་འགྲིག་པ། མེད་ན་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཆོས་པ་རབ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་ནའང་ཆོག་པ་ཡིན། ཆོས་པ་རབ་དང་འབྲིང་གིས་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡིན། དེ་ཡང་ཆོས་པ་རབ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་མ་གཏོགས་ཆོས་པ་ཐ་མ་ལ་ཚེ་འདི་བློས་ཐོང་ཟེར་ན་དཀའ་མོ་ཡིན། དེས་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༥) གྲོགས་ངན་སྤོང་བ།

གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། །
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་སྒྱུར་བྱེད་པའི། །
གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤོང་དགོས་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཤན་པ། ཉ་པ། ཨ་རག་འཐུང་མཁན། སྲོག་གཅོད་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་འཚོ་མཁན་སོགས་ལ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཞེས་གོ་བའི་སྐབས་ཤིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་སྐབས་ཀྱི་གྲོགས་ངན་དེ་གང་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག །ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་ན། དེ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལ་བཞག་ན་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐེག་པ་དམན་པ་ལྟར་ན་ཁྱབ་ཆེན་པོའི་སྐད་ཆ་མེད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་གི་རིགས་ཀྱི་གོ་བ་བླངས་ནས་འཆད་ཀྱི་ཡོད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྱབ་ཆེ་ས་ནས་བཤད་འོང་དུས་གྲོགས་པོ་ངན་པ་དེ་གང་ལ་བཞག་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་བ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་གཞག་དགོས་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ཆེན་པོར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་།

གང་དང་འགྲོགས་ན། ཞེས་གང་ཟག་གང་ཞིག་དང་འགྲོགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དུག་གསུམ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་དང་པོ་ང་རང་ལ་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་མེད་པ་ཞིག་ལ། ཕྱིས་སུ་གང་ཟག་ཅིག་དང་འགྲོག་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་དེས་རྒྱུ་བྱས་ནས་རང་ལ་འདོད་ཆགས་ཤུགས་ཆེན་པོ། ཞེ་སྡང་ཤུགས་ཆེན་པོ། གཏི་མུག་ཆེན་པོར་བྱུང་ན། དེ་ལ་གྲོགས་ངན་གསུངས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྡིག་པ་ཤ་སྟག་བྱེད་མཁན་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་དང་འགྲོགས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་དུག་གསུམ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དུག་གསུམ་འཕེལ་ན་དེས་གང་ལ་གནོད་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ཐོས་པ་བྱེད་འདོད་མེད་པ། བསམ་པ་བྱེད་འདོད་མེད་པ། སྒོམ་པ་ཡང་བྱེད་འདོད་མེད་པ། ལོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་སྒོམ་ག་ཚོད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགྲོ་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲར་སོང་ན་དེ་ནི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས།

> སྒོམ་ཆེན་གསར་པས་ཁྲི་ལ་མར་ཁུ་ བླུགས། །
> སྒོམ་ཆེན་རྙིང་པས་ཨ་ཟད་རྫོག་པ་གཙོད། །

ཅེས་པ་ལྟར། སྒོམ་ཆེན་གསར་པ་གྲས་དང་པོ་ཨ་གསར་སྐྱེ་ཡོང་དུས་མར་ཁུ་ཚང་མ་ཁྲི་ལ་བླུག་གི་ཡོད། སྒོམ་ཆེན་དེ་རྙིང་དུ་རྙིང་དུ་འགྲོ་དུས་ལྷམ་གྱི་གོ་ཁྲད་བཙོས་ནས་བཟའ་རྒྱུའི་བསམ་མནོ་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྒོམ་ཆེན་ཨ་གསར་ཅན་ལ་བལྟ་བཟོ་མེད། དེར་མ་ཟད་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་འདྲ་མི་སྣ་ཚོགས་འཆར་གྱི་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ།

> དབྱར་ཁའི་སྤྲང་ལ་ཅི་ཡང་སྐྱེ། །
> རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ལ་ཅི་ཡང་ཤར། །

ཅེས་པ་ལྟར། དབྱར་ཁའི་སྤང་ཁར་མེ་ཏོག་འདི་ཤར་དང་དེ་མི་འཆར་མེད་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལ་ཡང་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད། མཚམས་རེར་ངེས་འབྱུང་ཕྲན་བུ་སྐྱེ་ཡོང་དུས་ཚང་མ་གཡུག་དགོས་བསམ་པ་འདྲ་པོ། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་འབྱུང་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་སྨྱུར་ནས་མ་འོངས་པ་ལ་ཁང་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ན་དེའི་ནང་ལ་མཛེས་རྒྱན་བཀོད་པ་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྲས། དེ་ནས་འཁོར་ཡོངས་སྐྱོད་དང་གཡོག་པོ་དུ་ཙམ་གཞག །ཉམས་ཅི་འདྲ་ཞིག་གཏང་བསམ་པའི་བསམ་བློ་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྒོམ་ཆེན་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་དེ། ས་པཎ་གྱིས།

འཕྱི་བ་ཚང་དུ་ཞལ་བའི་སྒོམ་ཆེན་ཡིན། །

ཅེས་གང་ཡང་མ་བསྒོམས་པར་ནམ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་རི་ཁྲོད་ལ་འཛུལ་ནས་ཉལ་བསྡད་པ་ལ་འཕྱི་བ་ཚང་དུ་ཞལ་བའི་སྒོམ་ཆེན་ཟེར།

གཅན་གཟན་རི་ལ་ཞལ་བའི་སྒོམ་ཆེན་ཡིན། །

ཅེས་གཅན་གཟན་དེ་ཚོ་ཚེ་གཅིག་རི་དང་ནགས་ལ་གནས་ཤིང་ཞེ་སྡང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གསོད་པ་དང་། རི་དྭགས་བཟའ་རྒྱུའི་བསམ་མནོ་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་དང་འདྲ་བར་སང་ཉིན་ང་སྒྲུབ་ཁང་གྲོལ་སོང་ན། ངས་གང་ཟ། ངས་ག་འདྲ་བྱས་ནས་མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་སེམས་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་ལ་གཅན་གཟན་ནགས་ལ་གནས་པའི་སྒོམ་ཆེན་ཟེར།

ཁྱི་རྣན་གྲོང་མཐའ་ཞུག་པའི་སྒོམ་ཆེན་ཡིན། །

ཅེས་སྒྲུབ་ཁང་གྲོལ་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ག་ས་ག་ལ་རྒྱུག་མཁན་འདྲ་པོ། ཚོང་བརྒྱབ་ན་ཨེ་དྲག་བསམ་པ། དེ་ནས་ག་ས་ག་ལ་ཁང་པ་བརྒྱབ། ཚོང་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུག་པ་དེ་ལ་ཁྲི་ཀྲན་གྲོང་མཐར་ཞུག་པའི་སྒོམ་ཆེན་ཟེར། སྒོམ་ཆེན་གསུམ་པོ་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱེད་མི་ཉན།

འོ་ན་ཡག་ཤོས་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཚེ་འདི་བློས་བཏང་བའི་སྒོམ་ཆེན་དེ་ཡིན། གོང་གི་སྒོམ་ཆེན་གསུམ་པོ་སྤྱངས་ནས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་བའི་སྒོམ་ཆེན་ཡག་ཤོས་ཡིན། སྒོམ་ཆེན་ཟེར་ན་དེ་འདྲ་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཉམས་འཇུག་མཁན་དེ་སྒོམ་ཆེན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་བཅུག་པ་ཡིན། ཉམས་འཇུག་མཁན་དེ་འདྲ་དེ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཡོད་མཁན་དེ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན།

དེ་མ་ཚད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཙ་བར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་སྐྱབས་འགྲོས་ཕྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་གང་གིས་ཕྱེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་དུས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བཤད་ཡོང་དུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་འགྲོ་ས་མེད།

བྱམས་པ་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བློ་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་ལ་སྙིང་རྗེ་གསུངས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། ཙ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་འཛིན་སྟངས་སམ་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་

མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པའི་བློ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་དུས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡང་མེད་པར་གཏོང་གི་ཡོད།

མེད་པར་བཏང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འོང་དུས་ཞེ་སྡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པའི་མཇུག་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་ཞེ་སྡང་གསུམ་པོ་མཉམ་དུ་འོང་ཐབས་མེད་དེ། ཁོ་ལ་ཞེ་སྡང་ཡང་ཡོད་རེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་ཟེར་བ་ནི་མི་སྲིད་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་མཉམ་དུ་འོང་ཐབས་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་གིས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་རྩ་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། གྲོགས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན།

གྲོགས་ངན་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ཁྱེད་རང་ཆང་བཏུངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད། མི་ལ་འཕྲུག་པ་རྒྱོབ། ཤོང་ཁྲོ་ལངས་ན་དཔེ་མི་སྲིད་པ་ཡག་པོ་ཡོད། མཚམས་རེ་ཁྱེད་རང་ཤོང་ཁྲོ་ཤུགས་དྲག་ལངས་ན་གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཕན་པ་ཡོད་ཅེས་ནས་རང་ལ་མི་བསླབ་དགུ་བསླབ་སློབ་མཁན་ཡོད་ན། དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ངོ་མ་མ་རེད། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་དེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ན། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ཁྱེད་རང་སྨྱོད་ངན་བྱེད་དགོས་ཞེས་ལབ་ན་འདྲ། མ་ལབ་ན་ཡང་འདྲ། དེའི་ངན་པའི་ཆ་རང་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་འགོ་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྱབ་ཆེ་ས་ནས་ཨོད་འོང་དུས་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན། དེ་འདྲའི་གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

གྲོགས་ངན་སྤོང་སྟངས་ཀྱང་ཡོད་དེ། གྲོགས་པོ་ངན་པ་སླེབ་འོང་དུས་ནས་ཁྱེད་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་རེད་ཤག །ངའི་འཁྲིས་ལ་རྩ་ནས་སླེབ་མ་ཡོང་དབའ་ལབ་ནས་སྤང་བ་དེ་སྤོང་སྟངས་དངོས་མིན། སྤོང་སྟངས་ངོ་མ་གང་རེད་ཅེ་ན། གཟབ་གཟབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལྟར་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་མི་ཆོག་གསུངས་པ་མིན། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཆོག །སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་ཡང་བཤད་ཆོག་གི་ཡོད། གང་བྱེད་བསམས་ཀྱང་བྱེད་ཆོག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སོ་སོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཕ་རོལ་པོའི་ལྟ་བ་དེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྡིག་པའི་རང་བཞིན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་དུས། ཁོས་ལྟ་བ་ངན་པ་དེ་དག་ང་ལ་བསླབས་ན་ངས་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་བསམ་པའི་རང་གི་སེམས་ནང་ལ་བག་ཟོན་བྱས་ཚར་དུས། གཞན་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲས་ཁོ་ཡིས་གང་བསླབས་ན་འདྲ། ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིན་ན་ཡང་མི་འགོ་བ་ཡིན། ན་ཚ་ཆམ་པ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི་འགོ་རྒྱུ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་གིས་གཟབས་ན་དེས་མི་སྐྱོན། དེ་ཡིན་དུས་རང་གིས་ཚོད་ཟིན་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་སྤོང་སྟངས་ཡག་ཤོས་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་གྲོགས་ངན་སྤོང་ཟེར་ཙ་ན་འཁྲིས་ལ་མ་ཡོང་ཞིག་ཅེས་འགོག་པ་ཙམ་ནི་གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་མིན་ལ་དེས་ཕན་པའང་མེད། སེམས་ལ་སྤོང་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ན་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་དང་། མ་འགྲོགས་ན་ཞེ་སྡང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་མིན་དུས་ཞེ་སྡང་སེམས་ལ་སྤང་དགོས་པ་ཡིན། གང་ཟག་ལ་རག་མ་ལས་པར་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་སྤྱོད་ཐོག་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་དུས་གྲོགས་ངན་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྤོང་དགོས་པའོ། །

༨) གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ།

གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་ཟད་འགྱུར་ཞིང་། །
ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བའི། །
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་བས་ཀྱང་། །
གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་གྲོགས་ངན་སྤངས་ནས་སུ་ལ་བསྟེན་དགོས་ཤེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས།

བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མ་མཐོང་ན། །
རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད། བྱིས་པ་ཟེར་བ་དེ་ཕྲུ་གུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་གོ། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཟེར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདུག་རྩུབ། ངག་གི་རང་བཞིན་གདུག་རྩུབ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་གདུག་རྩུབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིས་པར་བཞག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་གིས་གང་ཡང་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཐ་ན་བྱེ་མའི་ཁང་པ་བཟོས་ན་བདེན་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ནས་བྱེ་མའི་ཁང་པ་བཟོས་པའི་དཔེ་ལྟར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཕན་པ་དང་སྡིག་པའི་རྣམ་སྨིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་དགེ་བ་སྒྲུབ་སྟངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངན་སོང་གི་རྒྱུ་སྡིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་སྟངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་མ་ཤེས་ཡོང་དུས་སེམས་མེད་པའི་བྱིས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཕྱིར།

བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མ་མཐོང་ན། །

རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའོ། །

འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་བདེ། །
དམ་པ་དག་དང་འགྲོགས་པ་བདེ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་ཡོད། ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོང་རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་རྒྱུད་ལ་འཕྲོར་གྱི་ཡོད། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་འཕགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་པ་རིམ་པས་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུ་བཏང་། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་པས་ཞུགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བཏང་། དེ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས་དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་བསྒྲུབ་དགོས་བྱས་ནས་ཤོད་ཡོང་དུས་ཉེས་པ་ག་ལ་གང་ཙམ་ཞིག་བསལ། དེ་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་བཅུག །ཞི་གནས་བསྒོམ་ཡོང་དུས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་མགོ་མནན་ནས་ཉེས་པ་ཟད་སྟངས་གཅིག་ཡོད།

དེ་ལས་ཡར་ཚད་ཕྱིན་ཧེ་ཉན་རང་ལམ་ལ་སླེབས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྒོམ། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བསྒོམ། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྒོམ། དེ་འདྲའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཡོང་དུས་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་སྤངས་གཅིག་ཡོད།

དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་དུས་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་དུས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཤེས། བདག་འཛིན་དེ་ཡང་གང་ཟག་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཤེས་ཡོང་དུས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྒོམས་ནས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ནས་བཅོམ་ནས་ཉེས་པ་ཟད་སྤངས་གཅིག་ཡོད།

དེ་ནས་ས་བཅུ་པར་སླེབ་པའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཞིག་ལྷག་པ་དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ཏེ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྩད་ནས་ཟད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཟད་སྤངས་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཟད་སྤངས་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་དགོས་ཤེ་ན། ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ན་ཆོས་གསུང་བ་དང་། ཆོས་གསུངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཟད་པ་མ་གཏོགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཡར་མཉམ་དུ་ལང་། མར་མཉམ་དུ་ཉལ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ཉེས་པ་ཟད་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་མིན། མཉམ་དུ་བསྡད་པས་ཉེས་པ་ཟད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཁྲིའི་སྟེང་ལ་བཞུགས། ང་རང་དེའི་འོག་ལ་ཉལ། མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ལ་བསྡད་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཡང་གང་

ཡང་ཕན་པ་མེད། དཔེར་ན། དགེ་སློང་ལེགས་པའི་ཀརྨ་ལ་ཆ་བཞག་ན་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་བྱུས་ནས་བསྡད་པ་རེད། ཆོས་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ནས་དགེ་སློང་ཁོང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གྱི་མ་རེད་ལ་མཉམ་དུ་བསྡད་པས་བྱིན་རླབས་ཀྱང་འཇུག་ཐབས་མེད། དེ་ཡིན་དུས་བླ་མས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་དེའི་ཐོག་ནས་ཉེས་པ་ཟད་སྟངས་དེ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བའི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེས་པ་ཟད་ཡོང་དུས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ལ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དཔེར་ན། ཚེས་པ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་ནང་བཞིན་ཡར་འཕེལ་བ་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་བས་ཀྱང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་མཉམ་ན་ཡང་སྐུ་དྲིན་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡིན། ང་རང་ཚོ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལས་སུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རེད་ཅེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན། གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་པ་གཅིག་རྐྱང་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་སོ་སོ་ལ་སུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཇལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་དུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐུ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སོགས་ཡོད་པ་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ནང་གསུངས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་ལ་སུ་སྐུ་དྲིན་ཆེ་ཡི་རེད་ཅེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་སྐུ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ང་ཚོས་མཇལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མཇལ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་གང་ལྟར་ང་རང་ཚོ་ལ་ཁ་ཐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་ལ་རང་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡང་དག་པར་སློབ་མཁན་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་དུས། སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་བསམ་དགོས། མདོའི་སྐབས་སུ་བཀའ་དྲིན་སེམས་སྟངས་དེ་ཡིན།

སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱིན་རླབས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་དང་མི་འཇུག་འདི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་དུས། རང་གི་བླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ལྷ་ཐུབ་པར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཡིན་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཕན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དཔེར་ན་མི་ལ་རས་པ་ལ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་དད་པ་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་སྐྱེ་དུས་རྗེ་བཙུན་མི་ལས།

བུ་ཕྱོད་འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས། འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆོད་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་མོས་གུས་དང་དག་སྣང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྐྱེང་ཐུབ་དུས། འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆོད་པར་འཇོག་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་དྭང་བ་ཡིད་ཆེས་དགོས། དད་པ་དྭང་བ་མེད་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བདག་པོ་རྒྱག་སྡོད་པས་ཕན་གྱི་མེད། ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་བདག་པོ་བརྒྱབ་པ་ནང་བཞིན་གཅེས་འཛིན་བྱས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྩ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ལ་ཕན་འདོགས་མཁན་ཡིན་བསམ་པས་ཕན་གྱི་མེད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དྭང་འདོད་ཡིད་ཆེས་གསུམ་གྱིས་བསམ་བློ་གཏང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སོ་སོའི་གཟུགས་པོ་འདི་སོ་སོ་ལ་སྐྱུ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་གཟུགས་པོ་འདི་ལ་གཅེས་འཛིན་ཆེན་པོར་བྱས་པ་ནང་བཞིན། དེ་ལས་ལྷག་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གཅེས་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། བསྙེན་བཀུར་བར་བྱ། རིམ་གྲོ་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་བསྟེན་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་དུས། གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༧) སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་ནུས། །
དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། །
དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་པ་ཡིན། སྐྱབས་འགྲོ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་རེད་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་བ་དེ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་བསམས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཚོར་སྐྱབས་འགྲོ་མེད་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གྲལ་ལ་མི་ཚུད་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་བོ་ངེས།

ཕྱི་པ་ནང་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྱད། །

ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་པ་དང་ནང་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའམ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞག་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱབས་གནས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཡོད། སྐྱབས་འགྲོ་མེད་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲལ་དུ་མི་གཏོགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མ་བསྟེན་པའི། །
ཚོས་པ་བཟང་ཡང་མུ་སྟེགས་ཡིན། །

ཅེས་པ་ལྟར་ཡིན། སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ། དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན།

གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཤེ་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱལ་དགོས་ནའང་རང་གིས་བརྒྱལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གཞན་ཞིག་ལ་བརྒྱལ་རོགས་ཀྱིས་ཞེས་ལབ་དགོས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་རང་དང་འདྲ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་དུས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆུས་མི་གཉིས་འདེད་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ངས་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་པོ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཆུས་འཁྱེར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་དུས་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་ཁ་ཐབས་སྐྱོ་པོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ཐར་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དེ་འདྲ་དེ་སུ་ལ་འདུག་ཅེས་ལྟ་དུས། ལམ་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས། ལམ་དུ་གྱུར་པ་དམ་པའི་ཚོས། ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་

ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ། བཙན་མཐུ་པོ་ཆེ། གཞི་བདག་མཐུ་པོ་ཆེ། ཀླུ་མཐུ་པོ་ཆེ་སུ་ལའང་མེད། དེ་དག་གིས་ང་ཚོར་ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་ལ་སྐྱིར་བཏང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཕྲན་བུ་རེ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པའི་ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་འོང་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་དུས། སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་བ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་རྨང་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་།

རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་ནུས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ་དང་བཙན་མཐུ་པོ་ཆེ་དང་འབྱུང་པོ་མཐུ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པས་ང་ཚོར་གང་བྱས་ནས་རོགས་པ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ལ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དང་བིཥྞུ་དང་གྲིཥྞ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཆེའི་ལྷ་ཨལླ་དང་། ཡེ་ཤུའི་སྟོན་པ་ཛེ་སྲུས་ཀྲིས་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་ཕྱིན་ན། ཁོང་ཚོ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ང་ཚོར་བསྐྱབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

འོ་ན་སུས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་ཡིན། གཞན་དག་ཚོས་གང་བྱས་ནས་བསྐྱབ་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ང་ཚོ་ལས་མཐུ་ཆེ་བ། དབང་ཆེ་བ། སྟབས་ཆེ་བ། ནུས་པ་ཆེ་བ་མ་རེད་དམ། ནུས་པ་ཆེ་བ་དེས་ཕྲུང་བ་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཅི་ཡོད་ཟེར་ན། རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི་ཞེས་ཁོ་རང་ཚོ་ཡང་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་མེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་ཀོ་རང་ཚོ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་འདིའི་ནང་ལ་བསྡམས་བཞག་ཡོད། དེ་ལས་ཐར་མེད།

འཁོར་བ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་རེད་ཅེ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་དང་དེའི་ནང་གི་ཁང་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར། བཟའ་ཚང་ཕོ་མོ། ཡང་ན་ཚོགས་འདུ་ནང་དུ་མི་མང་པོ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཁོར་བ་ཟེར་བ་མིན། འོ་ན་འཁོར་བ་ཟེར་བ་གང་ལ་གོ་དགོས་ན། སེམས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག །ཞེ་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག །གཏི་མུག་གི་རྣམ་རྟོག །ཕྲག་དོག་གི་རྣམ་རྟོག །ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་། སྤྱིར་བཏང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་དེ་ཞུབས་ཀྱིས་ཚུར་བསྡུས་ན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་སྟེ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། །
དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གིས་འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་ནང་དུ་བསྡམས་ཡོད། དེ་འདྲའི་བཙོན་ཁང་ནང་ལ་ལུས་བསྡམས་པ་རེད། ཉེན་རྟོག་པས་བསྡམས་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན་མ་རེད། འོ་ན་ལུས་བསྡམས་པ་ཡིན་ཅེ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྡམས་པ་ཡིན།

གང་དུ་སྡོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་མཚམས་དམྱལ་བ་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་ཡི་དྭགས་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་དུད་འགྲོ་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་

མཚམས་ལྷ་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་མི་ལ་སྐྱེ། གང་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀ་ལ་ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྱུད་མོ་ནང་བཞིན་འཁོར་བར་འཁོར་གྱི་ཡོད། ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྱུད་མོ་ཟེར་བ་ནི། སྔོན་རྒྱ་གར་ལ་ཚུ་ཀྲ་ལ་མེད། ས་ཕག་བརྩིགས་ནས་བཟོས་པའི་ཁྲོན་པའི་ནང་ལ་ཐག་པ་རིང་པོ་ཞིག་བཏང་། ཐག་པའི་སྣེ་ལ་ཏ་ཡང་དང་ཁོག་ལྟིར་བཟོ་འདྲ་རེ་རེ་བཏགས་ནས་ཁྲོན་པའི་ནང་ལ་བཏང་ནས་ཁྲོན་པའི་ནང་གི་ཆུ་ཡར་འདྲེན། ཡང་སྟོད་སྟོང་པ་དེ་མར་བཏང་། ཡང་ཡར་འདྲེན་པར་བྱས་ནས་གང་ལྟར་ཇོགས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐོར་ར་བརྒྱབ་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་ང་ཚོ་མཚམས་མཚམས་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡར་འགྲོ། ཡང་མར་གཅིག་ལྷུང་ཡོང་དུས་དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་ལ་ལྷུང་། ཡང་དགེ་བ་ཕྲན་བུ་རེ་བྱེད་དུས་ཡང་ཡར་འགྲོ་བ་སོགས་མཐོ་རིས་གསུམ་དང་ངན་སོང་གསུམ་ལ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དཔེར་ན། འབུ་སྦྲང་མ་བུམ་པའི་ནང་ལ་བཙུག་པ་ནང་བཞིན་ཡིན། འབུ་སྦྲང་མ་བུམ་པ་དང་ཏ་ཡང་ནང་ལ་བླུགས་ནས་ཁ་གཙོད་བརྒྱབ་ན། ཁོ་དེའི་ནང་ལ་ཉིན་གང་སྐོར་ར་རྒྱག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཐར་ས་མེད་པ་ཡིན། དེ་ནང་བཞིན་ང་ཚོ་ག་ཚོད་མཚོངས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མཚོང་ཐུབ་རྒྱུ་མེད། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གསུམ་ནས་བདེ་འགྲོ་གསུམ་ནང་ལ་སྐོར་བ་རྒྱག་སྡོད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་དང་འདྲ་བར་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡོད། ཞེ་སྡང་ཡོད། ང་རྒྱལ་ཡོད་དུས་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི་ཞེས་བཙོན་ཁང་ནང་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྡམས་བཞག་ཡོད། བསྡམས་ཡོད་དུས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་ནུས་ཏེ་སུས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། འོ་ན་སུས་བསྐྱབ་ཐུབ་ཅེ་ན།

དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལ་ཟེར་ན་སུ་ལ། སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ལ། སྐྱབས་ན་ཟེར་བ་དེ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན། མི་བསླུ་བ་ཟེར་ན། མགོ་སྐོར་མི་གཏོང་བ་ཡིན་གསུངས། དབང་ཕྱུག་དང་། ཁྱབ་འཇུག་དང་གྲིཥྞ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན། ཕོང་ཚོས་མགོ་སྐོར་གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཁ་ཆེ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་དམག་ཚོས་ཡིན་ཟེར། ལག་པ་ལ་ལྡེ་མིག་ཅིག་སྤྲད་ནས་དམག་ལ་གཏང་། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་དམག་ལ་ཤི་སོང་ན་ཉི་མ་ནང་ལ་སླེབ་ཀྱི་རེད། ཉི་མའི་ནང་ལ་སྒོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱེ་ན། ནང་ལ་ཨཔྤླ་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་ནས་མགོ་སྐོར་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་ཅེས་ཐོས་བྱུང་། དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་ཞ་ཚ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་བསླུ་བའི་གཏམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་དམག་ལ་ཕྱིན། དམག་ལ་ཤི་སོང་ན་ལྡེ་མིག་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་མཁན་སུ་ཡང་མེད། དེ་འདྲ་མགོ་སྐོར་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་དམག་ལ་ཁེ་དགོས་དུས་དང་པོ་མི་ལ་སེམས་ཤུགས་སྤྲད་ནས་མགོ་བོ་སྐོར་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་ག་ནང་བཞིན་སྟེར་རྒྱ་གར་ལ་བྲམ་ཟེ་གདུག་པའི་གསང་ཚིག་སོགས་ཀྱིས་བསླུ་ཡི་ཡོད་ཟེར།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་དར་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་དར་བར་བྱེད་པ་ལ་ངས་གཞན་ལ་སྐད་ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་སྙིང་རྗེ་པོ་བཤད་ན། ང་ལ་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་བཤད་ན་ང་ལ་མི་མི་འཁོར། མི་མ་འཁོར་ན་ངའི་བསྟན་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ས་མ་རེད་བསམས་ནས་མགོ་སྐོར་བཏང་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་དེ་འདྲ་གནང་མེད།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གནང་བ་རེད་ཅེ་ན། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིས་བུ་ལ་བརྩེ་བ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད། དེ་འདྲའི་བརྩེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ལས་ཀ་གང་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་མཚམས་མཚམས་དམྱལ་བ་ལ་འགྲོ། མཚམས་མཚམས་ཡི་དྭགས་ལ་སོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཨ་ཙི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་འདྲ་མྱོང་གི་འདུག །དགོས་དོན་རྩ་ནས་མེད་པར་རང་གིས་རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྤྲོད་ཀྱི་འདུག །སྙིང་རྗེ། གང་དྲག་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་དེ་འདྲ་དགོངས་པའི་ཐོག་ནས་དམ་པའི་ཆོས་གསུངས། སྡུག་བསྔལ་ཟེར་བ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས། སྡིག་པ་ཟེར་བ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས། ཐར་པ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་འཐོབ་དགོས། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་དཀའ་ངལ་དྲག་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་སྤང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་ན། ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་ཡོད།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོང་གིས་སྔར་སྡིག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཡོད་དུས་སྤྱོང་སྟངས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཡོད། རང་གིས་མཁྱེན་པ་དེ་མི་ལ་སློབ་ཀྱི་ཡོད། རང་གིས་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་དཔེ་མཁྲུད་དང་ཤོག་ནག་བྱས་ནས་མ་བསླབས་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་བརྩེ་བའི་ཐོག་ནས་སློབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསླུ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན། བསླུ་བ་མེད་པ་ཟེར་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བསམ་པ་བཟང་པོ་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་རྩ་བ་སེམས་བཟང་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསླུ་བ་མེད་ཟེར་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་པ་བཟང་པོ་ཡིན་གསུངས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན།

དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་ཡིན་དུས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས། ང་ཚོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སློ་ལ་འཇུག་དུས་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་ནས་སྐྲ་བཅད་གནང་བ་དེ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་གནང་བ་ཡིན། དུས་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁྱེད་རང་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཅེས་སྡོམ་པ་གནང་ནས། ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་དུས་རང་གིས་ཀྱང་། ལེགས་སོ། །ཟེར་ཙམ་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ཟིན་པ་ཡིན།

དེ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན། རང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ན། ཉན་ཐོས་སམ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་འདི་མེའི་འོབས། སྲིན་པོའི་གླིང་། གདུག་སྦྲུལ་གྱི་ཚང་ནང་ཉལ་བ་ནང་བཞིན་དང་། མེ་ནང་ལ་བསྡད་པ་ནང་བཞིན་མཐོང་ནས་འཁོར་བ་འདི་ཚོ་མེད་པ། འཁོར་བ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་གི་ཡོད། མཚམས་མཚམས་ཉན་རང་ཚོས་རང་གི་སྐྱེ་རང་གིས་གཏུབས་ནས་གསོད་གྲབས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་། རང་ལུས་རྣག་ཁྲག་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་འདི་ནང་ལ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བསྡད་མི་དགོས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་བསམ་པའི་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་འཁོར་གྱི་ཡོད།

གཞི་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། གཞི་རང་གི་དོན་ལ་བྱུས་གཏོགས་མེད་པར་ནམ་

མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ཐར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན། གཉིས་ཀ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞེས་དབྱེ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་མདོའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སྔགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་རེ་ཞིག་བཏང་སྙོམས་མཛད་ནས་འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི། ད་ལྟ་ང་རང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་མེད་པར་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་གནས་བཞིན་པ་ཡིན། རང་ཉིད་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་སུ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག །ཆོས་དཀོན་མཆོག །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཞག་ན་འདྲ། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་འགྲིག་པ་ཡིན། གང་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ལ་ང་རང་གིས་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རོགས་པ་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སུ་ལ་སྐྱབས་ཞུ་དགོས་རེད་ཅེ་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ང་ཚོ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་དོན་དུ་སྐྱབས་འཇུག་གནང་རོགས་གནང་། རོགས་པ་གནང་རོགས་གནང་བྱས་ནས་ཡར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་གསུངས། མདོར་ན་ད་ལྟ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སམ་རང་འཁོར་བ་ལས་མ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་འདིར། འདི་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན།

འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞེས་པ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་བསམ་མནོ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ལ་ང་རང་སངས་རྒྱས་གྱུར། མ་འོངས་པ་ལ་ང་རང་ཆོས་སུ་གྱུར། མ་འོངས་པ་ལ་ང་རང་དགེ་འདུན་གྱུར། མ་འོངས་པ་ལ་ང་རང་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་གསུངས་པ་ཡིན།

མདོར་བསྡུས་ན་རང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། རང་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་རྒྱུ། རང་མ་འོངས་པ་ལ་ཆོས་འཐོབ་རྒྱུ། རང་མ་འོངས་པ་ལ་དགེ་འདུན་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་དེ་གཉིས་ནོར་མི་ཉན། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༡) སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ།

ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། །
སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས། །
དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྡིག་པའི་ལས། །
ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྡིག་པ་བྱེད་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན། སྡིག་པ་ཟེར་བ་དེ་རང་གི་སྲོག་ལ་བབས་ན་ཡང་མ་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན། སྲོག་ལ་བབས་ཟེར་ན། དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་རང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུག་འདི་གསོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུག་འདི་མ་བསད་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་གསོད་ཀྱི་ཡིན་ལབ་བྱུང་ན་ཡང་། ང་ལ་བསད་ནའང་བསད་ཁྱད་པར་མེད། ངས་ལུག་འདི་ནམ་ཡང་གསོད་ཀྱི་མིན་ཅེས་ལབ་དགོས་པ་ཡིན། གཙོ་བོ་སེམས་ལ་གཟབ་གཟབ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་རང་གིས་ལུག་བསད་ན་མ་གཏོགས་གཞན་ངས་ཁྱོད་རང་གསོད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་མཁན་སུ་ཡང་མེད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་སྐབས་ལ་གོ་བ་གང་ལེན་དགོས་ཤེ་ན། སྤྱིར་བཏང་སྡིག་པ་ཟེར་བ་ཏ་ཙང་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ཡིན། རང་གི་སྲོག་ལ་ཐུག་ན་ཡང་སྡིག་པ་བྱེད་མི་རུང་གསུང་རྒྱུ་དེ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རྒྱུ་ཏ་ཙང་གི་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཆུང་བ་ལས།

མེ་ནི་གྲང་བར་འགྱུར་ཡང་སྲིད། །
རླུང་ནི་ཞགས་པས་ཟིན་ཡང་སྲིད། །
ཉི་ཟླ་ཐང་ལ་ལྷུང་ཡང་སྲིད། །
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསླུ་མི་སྲིད། །

ཅེས་པ་ལྟར། མི་གྲང་བར་འགྱུར་སྲིད་པ་དང་། རླུང་ལ་ཞུགས་པས་མདུད་པ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་ཉི་ཟླ་ཐང་ལ་ལྷུང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཅེས་སྤྱིར་བཏང་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཞལ་རྫུན་ལྟར་སྣང་ཡང་བྲོ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཡོད་ཅེ་ན།

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསླུ་མི་སྲིད། །

ཅེས་ལས་འབྲས་ཟེར་བ་ནམ་ཡང་བསླུ་མི་སྲིད་གསུངས། དཔེར་ན། རང་གིས་ལས་མི་དགེ་བ་ཞིག་བསགས་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བསླུ་བ་གཏན་ནས་མེད། གལ་ཏེ་གཉེན་པོ་ཞིག་མ་བསྟེན་ན། དཔེར་ན། དེ་རིང་སྡིག་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསགས་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་བཤགས་པ་ཕུལ། གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱའི་ནང་ནས་བཅུ་ཙམ་འདག་སྲིད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་རེ་བ་ཡོད། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སེལ་ཐུབ་པར་དཀའ་མོ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ལས་སྡིག་པ་བསགས་ཚར་དུས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཏན་ཏན་མྱོང་གི་ཡོད། རྒྱུ་བསགས་ཚར་དུས་དེའི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་སྨིན་དགོས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ།

ཞེས་གསུངས་ཡོད་དུས་ལས་འབྲས་ཟེར་བ་རྩ་ནས་བསླུ་བ་མེད། དཔེར་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་སྡིག་པ་བསགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུར་བདེ་བ་དུས་ནམ་ཡང་མི་འཐོབ། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཐང་ལ་ལྷུང་སྲིད་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་མི་དགེ་བ་གཅིག་བསགས་ནས་འབྲས་བུར་ལྷ་ཡུལ་ཐོབ་པ་ཞིག་སྲིད་ན། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཐང་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་གྲང་མོར་

ཆགས་པ་དང་། ནྫུང་ཐག་པས་བསྡམ་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་འདྲ་ཞིག་ནམ་ཡང་འོང་ཐབས་མེད།

འོང་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལས་བསགས་ཚར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་དུ་སྨིན་དགོས་པ། ལས་དགེ་བ་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཐོབ་ངེས་པ། ལས་མི་དགེ་བ་བསགས་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འཐོབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་དགེ་བ་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡིག་པ་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནམ་ཡང་མི་འོང་། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་དེ་ནས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཐང་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ངེས་པར་དུ་སྡིག་པ་སྤང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་སྒྲོབ་བཤད་པའམ་ཡང་ན་གཏམ་དཔེ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་མང་པོ་བཞེས་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་དང་པོར།

བསྐལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །
ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། །
འདིས་ནི་ཚད་མེད་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །
བདེ་མཆོག་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་པ་ལྟར། བསྐལ་པ་མང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞེས་ནས་སྡིག་པ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས་པ། འཁོར་བ་ལས་ཇི་ལྟར་ཐར་དགོས་པ། སྡིག་པ་ཟེར་བ་དེ་སྐྲག་པོ་ཡིན་པ། ལས་འབྲས་ཟེར་བ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་མང་དུ་བཞེས་ནས་ཐག་བཅད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་རང་ཚོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་ལ་ཁ་རྫོད་བརྒྱབ་བསྟད་པ་ནང་བཞིན་གསུངས་པ་མིན། དེ་འདྲ

ཡིན་དུས་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།

ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངན་སོང་ལ་སྐྱེས་ན་ཧ་ཅང་གི་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཐ་ན་ཁབ་གཅིག་བཙུགས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཨ་ཚ་ཚ་ཟེར་ཏེ་འཁུན་སྒྲ་འཚེར་གྱི་ཡོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་མི་གསོན་པོ་ཞིག་མེ་ལ་བསྲེགས་ན། དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་བ་གཞན་མེད་རེད་དེ། དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བསམས་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་ཆུང་ཆུང་ཡིན། བརྒྱ་ཆའི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་ཟིན་གྱི་མེད། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཤེས་སྤྲིངས་ནང་།

འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །
རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྡུག་བསྔལ་གང་ལགས་པ། །
དེས་ནི་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལའང་། །
ཚོལ་ཡང་མི་བགྲོད་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །

གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཞིག་འཛུས་ནས་ཀ་བ་ལ་འགྱུལ་སྐྱོད་མི་ཐུབ་པར་བཀྱིགས། དེ་ནས་མི་གསུམ་བཞི་མདུང་ཐོགས་ནས་ཉིན་གང་སོའི་མགོ་དང་རྐང་པ་དང་གྲོད་ཁོག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེར་མདུང་སུམ་བརྒྱ་རེ་བཙུགས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཧ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཁོ་ལ་ཉི་མ་རེ་ལ་མདུང་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཙུགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ཤོས་དང་བསྡུར་ན། ད་རུང་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ཤོས་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྡིག་པ་ཟེར་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་ཁག་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོའི་རི་མོའི་ནང་ཁ་ལ་མེ་འབར་བསྟད་པ་འདྲ་པོ་དང་། གཟུགས་པོ་ཏ་ཡང་ནང་ལ་བཙོས་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ། སྤྱིར་བཏང་རི་མོ་སྙིང་རྗེ་མོར་བྲིས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྡུག་བསྔལ་དངོས་གནས་ཡོད་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེའི་ནང་ཡང་སོས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། བསྡུས་འཇོམས་དང་། ངུ་འབོད་དང་། ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྲན་བུ་རེ་མ་གཏོགས་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གསུངས་མེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་མཁྱེན་བཞིན་མ་གསུངས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་ཐག་ཆོད་ནས་ཞལ་ནས་ཁྲག་ཚ་པོ་སྐྱུགས་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས་ཉེན་ཡོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགའ་ཞིག་སྙིང་རྗེ་ཐག་ཆོད་ནས་དེ་ཀ་རང་ལ་དུག་ཟོས་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡོད་གསུངས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བ་ཡིན།

སེམས་ནང་ཤོང་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན།

སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས། །

ཞེས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡིག་པ་མ་བྱེད་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། སྡིག་པ་ག་ཚོད་ཡིན་ན་ཡང་སྤང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། སྡིག་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱེད་པ་ལའང་འཆོར་སྣང་གིས་འདི་བྱེད་མི་ཉན་བསམས་ནས་དེ་ལ་ག་ལེ་ག་ལེར་གོམས་ཡོང་དུས་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཚོ་ཡང་ག་ལེར་སྤང་ཐུབ་པར་འོང་། ད་ལྟ་ལམ་སང་ཆེན་པོ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དང་པོ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཚོ་སྤང་ཐུབ་པ་

ཡིན་ན། དཔེར་ན། མི་ལ་ཁོག་པ་ནག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། མགོ་སྐོར་གཏོང་རྒྱུ། དེ་རིང་ངས་ཁོ་ལ་སྐྱུག་རྫུན་བཤད་ན་ག་འདྲ་འདུག་རྒྱུད་ཚོད་ལེན་ནོ་བསམས་ནས་སྐྱུག་རྫུན་བཤད་རྒྱུ་ཚུན་ཆད་སྡིག་པ་ཡིན། རྩེད་མོ་ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་གཞན་གྱི་གཟན་གྱི་ཟུར་སྣེ་ལ་སྐུད་པ་བསྡམས་ནས་གྲུམ་ཙེ་ལ་བཏགས། གཞུ་གྲུ་ཁོ་ཡར་ལྡང་བའི་སྐབས་སུ་ལྡང་རྒྱུ་མེད་པར་བྱས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོ་ལ་གནོད་པ་ཞེ་དྲག་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཁོག་པ་ནག་པོའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། དེ་ཡང་སྡིག་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཚད་ལས་ཀྱང་ཆུང་ངུ་ཞིག་བསགས་པ་ཡིན།

ལས་ཟེར་བ་དངུལ་ཁང་ནང་པད་ཤག་མ་རྩར་བཞག་ནས་དེ་ལ་སྐྱེད་ཀ་འཕེལ་བ་ནང་བཞིན་སྡིག་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བསགས་ནའང་དེ་ལ་སྐྱེད་ཀ་འཕེལ་གྱི་ཡོད། སྐོར་མོ་བརྒྱའི་སྐྱེད་ཀ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཐོབ་པ་ནང་བཞིན་སྡིག་པ་ཆུང་ངུས་སྐྱེད་ཀ་ཆེན་པོ་སྟེར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་ནང་ཚགས་ཀྱི་རྩེད་མོ་ཡིན་ཟེར་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་ལ་རྩེད་མོ་འདི་ཐལ་ཆེས་སོང་བསམ་པར་འགྱུར་སྲིད་པས། ནང་ཚགས་ཀྱི་རྩེད་མོ་ཚུན་ཆད་ལའང་གཟབ་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྡིག་པའི་ལས། །
ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སྲོག་ལ་བབས་ན་ཡང་སྡིག་པའི་ལས་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་རུང་ལ། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

(༤) སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ།

སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩྭ་རྩེའི་ཟིལ་པ་བཞིན། །
ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །
ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག །
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་པ་རྟག་པ་དང་འཁོར་བ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་སྟེ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དེ་བདེ་བ་ལྟར་སྣང་མ་གཏོགས་བདེ་བ་དངོས་གནས་པའམ་བདེ་བ་ཡང་དག་པ་མིན། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ཟེར་ན། མིང་སྙན་གྲགས། སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་། རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ། དེ་བཞིན་ཕ་དང་མ་ཡི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་དངོས་གནས་པ་མིན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྩྭ་རྩེའི་ཟིལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་དུས་དེ་ཙམ་དམ་པོར་འཛིན་མི་རུང་བ་ཡིན།

གང་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ག་ཚོད་སྐྱིད་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ལོ་བརྒྱ་གསོན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ལོ་བརྒྱའི་རྗེས་ལ་འཆི་རྒྱུ་ཡིན། ཤི་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་འདི་རྨི་ལམ་ནང་བཞིན་བརླགས་ཟིན་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་ལ་ཕན་ཐོགས་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་འདི་རྩྭ་རྩེའི་ཟིལ་པ་ནང་བཞིན་ཡུན་རིང་གནས་མི་ཐུབ་སྟེ། ཟིལ་པ་དེ་ཉི་མ་ཤར་ན་བརླགས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་ཕ་མ་རྒྱུ་ནོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་ལ་མ་གཏོགས་གཏན་དུ་ཕན་མི་ཐོགས་པར་མ་ཟད་མི་ཚེ་གཅིག་ལ་བརྟན་པོར་གནས་པའང་དཀའ་ལས་ཡིན། དཔེར་ན། ཚོང་པ་ཆེན་པོ་ཚོས་ལོ་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུ་ཆེན་ཚགས་ཀྱང་ཕོ་ད་ལོ་མ་གིར་ཤི་ཤག །མ་ཟད་ཁང་པ་དེ་ཡང་འཚོང་དགོས་ཁེལ་གཤའ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་

ན་ཕོ་སྙིང་རྗེ་བརྩོན་ཁང་ལ་འཛུལ་དགོས་ཁེལ་འདུག །རྒྱུ་རྫོག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཆང་ཨ་རག་ལ་བཏང་། ཉོ་བརྒྱབ། ཏག་སེ་བརྒྱབ་སྟེ་མ་རྩ་སྟོངས་ནས་ཕོ་དེང་སང་སློང་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་རེད་ཅེས་མང་པོ་གོ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་དཔལ་འབྱོར་སྣན་གྲགས་སོགས་བརྟན་པོ་མེད་པ་དེ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། སྲིད་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་འདི་རྩྭ་ཡི་རྩེའི་ཟིལ་པ་ནང་བཞིན་ཡིན་གསུངས། གང་རེད་ཅེ་ན། ཕོ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་མཐར་འཇིག་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ན།

ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་པའོ། །འོ་ན་ནམ་ཡང་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པ་དངོས་གནས་བྲང་གནས་རྟག་པ་དང་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད། དེ་གང་རེད་ཅེ་ན།

ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཐར་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་གྱི་ཐར་པ་ཞིག་དང་། ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་ལ་ཡང་ཐར་པ་ཞེས་གོ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ཡང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐར་པ་ཞེས་གོ་བའི་སྐབས་ཤིག་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་འདི་སྐབས་ཀྱི་ཐར་པ་ནི། དེ་འདྲ་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐར་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ལས་ཐར་བ་ལ་མི་གོ་བར་སྡུག་བསྔལ་དང་གཅིག །སྡུག་བསྔལ་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མི་དགེ་བ་སྟེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལས་ཐར་བ་ལ་གོ་དགོས། འཁོར་བའི་རྒྱུ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལས་ཐར་བའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། མཆོག

ཅེ་ན། ཐར་པའི་གོ་འཕང་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཡག་ཤོས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན། དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐར་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས།

དོན་དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་སོགས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༠) སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ།

ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། །
མ་རྣམས་སྡུག་ན་རང་བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གོང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ང་ཚོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལབ་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཁ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བས་ཕན་གྱི་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་བ་ཟེར་བ་རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་དུས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་གང་རེད་ཅེ་ན། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ངས་འགོད་ཀྱི་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དུ་ངས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བྱས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་དུས་ཁོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ཟེར། དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེ་ན།

ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། །
མ་རྣམས་སྡུག་ན་རང་བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཐོག་མ་མེད་པ་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མ་མཁྱེན་ནས་ཐོག་མ་མེད་གསུངས་པ་མིན། འཁོར་བ་འདི་ནམ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁོ། དེ་དུས་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད་ཅེས་འཆད་དུ་མེད་པ་

ཡིན། ཅ་ལག་ལྷ་བུ་ཡིན་ན་ག་དུས་བཟོས་པ་རེད་ཟེར་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལ་བཟོས་པ་རེད་ཟེར་ཚོག །ཡིན་ན་ཡང་འཁོར་བ་འདི་ག་དུས་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ག་དུས་བྱུང་མིན་བཤད་དུ་མེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་ངའི་ཨ་མ་བྱས་པའི་གྲངས་ཀ་རྒྱག་དགོས་ན་རྒྱག་མི་ཐུབ་སྟེ། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྐྱེས་པ་རེད། ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཨ་མའི་གྲངས་བརྩིས་ཡོད་ན་ག་ཚོད་ཟིན་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་རང་ཚོས་སུ་དང་སུའི་ཨ་མར་བྱས་ཡོད་བརྩིས་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དུས་ཨ་མ་ལན་གྲངས་ག་ཚོད་བྱས་ཡོད་ཀྱི་རེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུས་ཚོད་རིང་པོ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། དེ་ལས་ལྷག་ཙམ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དུས་ད་བར་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་རང་གི་ཨ་མར་བྱས་པའི་གྲངས་ཀ་རྒྱག་དགོས་ན་རྒྱག་ཚོད་མེད་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་གསུངས་པ་ཡིན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ལ་ཨ་མ་དེ་དག་གིས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱངས་ཡོད། ད་ལྟ་ཚེ་འདིའི་ཕ་མ་ལ་བསམས་ན་ཡང་རང་ལ་ག་ཚོད་ཀྱི་དྲིན་ཆེན་ཡིན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཨ་མའི་ཁོག་པ་ནས་ཐོན་པ་ནས་རང་མགོ་ཐོན་པའི་བར་དུ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས། འགྲོ་མ་ཤེས་ས་ལ་འགྲོ་སྟངས་བསླབས། ཟ་མ་ཤེས་ས་ལ་ཟ་སྟངས་བསླབས། སློབ་གྲྭ་ལ་བཏང་། ཤེས་ཡོན་དང་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་ཐད་ལ་དྲིན་ཆེན་པོར་གནང་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚེ་འདིའི་ཕ་མ་གཉིས་པོ་རང་ལ་ག་ཚོད་ཀྱི་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕ་མར་བྱས་པའི་རིང་གི་དྲིན་དང་གཅིག་པ་ཡིན། ད་ཏུང་འདི་ལས་ལྷག་ཙམ་བྱས་མེད་ན་ཡང་ཆུང་བར་བྱས་མེད་པ་ཐག་ཚོད་ཡིན།

དེ་འདྲའི་དྲིན་ཆེན་པོས་བསྐྱངས་པའི་ཨ་མ་དེ་ཕ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མྱོངས་ནས་ཨ་རོ་དང་ཨ་ཚ་ཟེར་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་སྡོད་པའི་སྐབས་སུ་ང་རང་ཚུར་ཁར་ཕྱིན་ནས་མིག་མིག་འདྲ་ཟ་བསྡད་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན། ཨ་མ་དེས་ཨ་ཚ་ལབ་ནས་འགྲོ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ན་བསྟད་ཡོད་རེད། ང་རང་ཚོས་འདི་ན་མོག་མོག་ཞིམ་པོར་ཟ་བསྟད་ན་དེ་མི་རུང་བ་ཡིན། ཕ་གི་མ་ཇན་དེ་སུ་རེད་དྲིས་ན། ཁོའི་ཨ་མ་རེད། ཕ་གིར་མོག་མོག་ཟ་མཁན་དེ་སུ་རེད་ཅེ་ན། མ་ཇན་དེའི་བུ་རེད་ཟེར་ན། མི་དེ་ཁྱད་མཚར་བ་ལ་ཞེས་དྲན་སྣང་སྐྱེ་ཡི་རེད། སོ་སོའི་ཨ་མ་དེ་ཕ་གིར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་འདི་ན་སྐྱིད་པོར་གཏོང་བསྡད་ན་འགྲིག་གི་མེད་གསུངས།

དེ་ཡང་སྔོན་མ་རྒྱ་གར་ལ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ན་བསོད་སྙོམས་ལ་ཕེབས་དུས་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་གིས་ཁ་ལ་ཉ་ཤ་ཟ། རུས་པ་སྨུར། པང་པའི་སྣང་ལ་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ཉར། དེའི་མདུན་ལ་ཁྱི་ཞིག་ཤ་རྡོག་ཅིག་རག་ཨེ་ཡོང་བསམས་ནས་བསྡད་པའི་ཁྱི་དེའི་མགོ་ལ་ཀོག་ཅེས་གཞུས་པས། ཁྱིས་ཨའུ་ཟེར་ནས་བྲོས་སོང་བར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཟིགས་ནས་གད་མོ་ཤོར་བ་རེད། ག་རེ་བྱུས་ནས་བགད་པ་ཡིན་ཅེས་དྲིས་དུས་སློབ་དཔོན་གྱིས།

ཕ་ཤ་ཟ་ཞིང་མ་ལ་རྡེག །
གསོད་པའི་དགྲ་བོ་པང་ན་བཟུང་། །
ཚུང་མས་ཁྱོ་ཡི་རུས་པ་འཆའ། །
འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་གད་མོ་བྲོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་གད་མོ་འཚོར་རྒྱུ་རེད་ཤག །གང་འདུག་ཟེར་ན། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་དུས་ཟ་བའི་ཉ་དེ་ནི་མོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་འདིའི་ཕ་རེད། རུས་པ་རྡེག་སའི་ཁྱི་དེ་ནི་ཨ་མའི་སྐྱེ་བ་རེད། མོ་རང་གི་ཕྲུ་གུ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་མོ་རང་ལ་གསོད་པའི་དགྲ་རེད། དགྲ་དེ་སྲོག་ལན་ཆགས་ནས་ཕྲུ་གུར་སྐྱེས་པ་རེད། འཆའ་བའི་རུས་པ་དེ་ནི་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་ཁྱོ་ག་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འཁོར་བའི་ཆོས་ཟེར་བ་གད་

མོ་སློང་ཡག་རེད་ཤག་གསུངས་པ་ཡིན། ཨ་པ་ཟཱ། ཨ་མའི་མགོ་ལ་རྡེག །གསོད་མཁན་གྱི་དགྲ་བོ་པང་པར་བླངས་ནས་སྐྱོད་པར་བགོད་རེ་བྲོ་གསུངས།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲ་ཡིན། དཔེར་ན། ཚེ་འདི་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སོ་སོས་སྡུག་པོ་གཏོང་ས་དང་། རང་གིས་མ་དགའ་སའི་དགྲ་བོ་དེ་ཡང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་ཡིན་སྲིད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགྲ་དང་དགྲ་ཟེར་ནས་ཞེ་དྲག་ལབ་ས་མེད། ཕ་མར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་དུས་ཕ་མར་བྱས་པའི་རིང་ལ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཤ་སྟག་ཡིན་ན། དགྲ་ཟེར་བ་ག་པར་ཡོད། ཐམས་ཅད་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་མ་གཏོགས་དགྲ་སུ་ཡང་མེད།

མ་གཞི་ང་ཚོ་མི་ཟེར་བ་དེ་ཁྱད་མཚར་པོ་རེད། དཔེར་ན། རང་ལ་མི་གཅིག་གིས་དཔུང་པས་འཕུལ་ཞིང་འཁྲམ་ལྷག་གཞུས་ན། ཕར་ལའང་འཁྲམ་ལྷག་གཞུས་ཏེ་ལན་ཞིག་བསློགས་ན་མ་གཏོགས་འཁྲིག་གི་མི་འདུག་བསམས་ནས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་ཡི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ལམ་ཁར་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡ་གི་ནས་རྡོ་ཞིག་ཟག་ནས་མགོ་ལ་ཕོག་སྐེ་སྐྲངས་ན། ཨ་རོ། རྡོ་གཅིག་ཟག་སོང་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་ཁོང་ཁྲོ་ལང་རྒྱུ་ཕར་བཞག །ད་དུང་ངོ་ཚ་ནས་འཁྲོས་འགྲོ་བ་ཡིན། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན། ང་ཚོས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་མི་གཞན་ལ་འཚིག་པ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཟ་དགོས་རེད། འཚིག་པ་ཟ་དགོས་དོན་མེད་པ་ཡིན།

འཚིག་པ་ཟ་རང་ཟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། འོ་ན་ཁྲིམས་སོ་བརྒྱབ་ན་ཁྲི་དེ་རྗེས་མར་སླེབ་ཡོང་དུས་ནས་སྐྲག་ནས་ག་རེ་བྱས་ནས་འཁྲོས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། མི་དེ་ཐུག་བྱུང་ན་ངས་ཁོ་ལ་ཏག་ཏག་བཟོ་དགོས་བསམས་པ་ནང་བཞིན་ཁྲི་ལ་འཚིག་པ་ཟ་ཡི་མི་འདུག་པ། གཉིས་ཀས་ན་ཟུག་བཏང་བར་གཅིག་པ་ཡིན། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན། དཔེར་ན།

ངས་ཕོའི་མགོ་ལ་རྒྱུག་པ་གཞུས་ནས་སྐྲངས་པ་དང་རྫོ་ཟག་ནས་སྐྲངས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ཕོས་ཡིན་གཅིག་ང་ལ་གང་བྱས་ནས་འཚིག་པ་བཟས་པ་རེད། ཟ་དགོས་དོན་མེད། དེ་འདྲར་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཞེ་སྡང་ལང་ཤེས་རྒྱུ་མེད་པར་སྤྱོད་འཇུག་ནང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། མི་ལྐུགས་པ་ཁ་ཤས་འདྲེད་བདར་ཤོར་ནས་ཐོད་པ་ལྟོག་ཙེ་སྣང་ལ་རྡབ་དུས། ཕོང་ཁྲོས་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་ནས་ཅོག་ཙེ་སྣང་ལ་རྡོག་རྒྱག་འདྲ་གཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་ལ་ཚོ་ཅི་ཡོད། དེ་དང་གཅིག་པ་ཡིན། ཕ་རོལ་པོས་རང་ལ་རྒྱུག་པ་གཞུ་དུས་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་དོན་ཅང་མི་འདུག་པ། ཕོས་རྒྱུག་པས་གཞུས་པ་མ་གཏོགས་མགོ་ལ་སྐྲངས་དགོས་པར་བཟོ་མཁན་དེ་རྒྱུག་པ་མ་གཏོགས་ཕོའི་ལག་པ་མ་རེད། གལ་སྲིད་ཕོ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་ན་རྒྱུག་པ་ལ་ཡང་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་པ་ཡིན། ན་ཚ་ངོ་མ་གཏོང་མཁན་དེ་རྒྱུག་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཕོ་མ་རེད། ཀློང་ཞེས་ཕོག་པའི་སྐད་སྒྲ་ཆེན་པོ་དེའང་རྒྱུག་པའི་སྐད་རེད་མ་གཏོགས་ཕོའི་ལག་པའི་སྐད་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་གལ་སྲིད་ཕོ་ལ་འཚིག་པ་བཟས་ན། རྒྱུག་པ་ལ་ཡང་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་རྒྱུག་པ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་ཡི་མེད་ན་ཕོ་ལ་ཡང་འཚིག་པ་ཟ་དོན་མེད།

རྒྱུག་པ་ལ་ཁག་མེད་དེ། ཕོ་ཡིས་གཞུས་པ་ཡིན་ཙེ་ན། འོ་ན་ཕོ་ལ་ཁག་གང་ཡོད་དེ། ཞེ་སྡང་ལངས་ནས་གཞུས་པ་རེད། ཞེ་སྡང་ག་དུས་ལང་དང་མི་ལང་ངེས་པ་མེད་དུས་འཚིག་པ་སུ་ལ་ཟ་དགོས་རེད་དམ། འཚིག་པ་ཟ་ས་ཞིག་མེད་པ་ཡིན།

ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ནང་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་དེ། རྒྱུག་པ་གཞུ་དུས་གཞུ་མཁན་དང་གཞུ་ས་གཉིས་བྱས་ན། ངས་བསམས་ན་རྒྱུག་པ་གཞུ་སའི་མི་ཁྱེད་རང་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རང་དང་པོ་གང་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡིན། ཁྱེད་རང་སྐྱེ་བ་བླངས་མེད་ན་ཕོས་རྒྱུག་པ་གཞུ་ས་རྙེད་ཀྱི་མ་རེད། ཕོས་རྒྱུག་པ་གཞུ་དགོས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་བཟོས་

པ་ཡིན་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་སྒྱིར་བཏང་གཏམ་དཔེ་བཤད་བསྟུད་པ་མ་རེད། གང་རེད་ཟེར་ན། ཞི་སྣང་འདི་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་གསུངས་པ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཚུར་གཅིག་གཞུས་ན་ཕར་གཉིས་གཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚུར་གསུམ་གཞུས་ན་ཕར་བཞི་གཞུས་མ་ཐུབ་ན། ཕོས་ཚུར་འཁྲམ་ལྷུག་གཅིག་གཞུས་ཀྱང་ཕར་ལན་གང་ཡང་བསློགས་ཐུབ་མ་སོང་། ཨ་ཁ་ཁ། དེ་འདྲ་མི་ཐབས་སྐྱོ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་བྱས་ན་མི་ཡག་ཤོས་གྲལ་ལ་བཙྩི་ཡི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞི་སྣང་ལང་མི་ཧུང་སྟེ། ཕ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་དུས་གཅིག་ནས་ཕ་མ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་མི་དགོས་པ་དང་། ཉིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཞི་སྣང་ཉིས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

> བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །
> སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །
> ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །
> ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །

ཅེས་པ་ལྟར། བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ལ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ག་ཚོད་ཅིག་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་སྐྱེས་ན་དེས་ཚང་མ་མེད་པར་གཏང་གི་ཡོད། དེའང་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གསུངས་པ་མིན། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དེ་འདྲ་རེད་སོང་ན་ནམ་ཡང་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་མེད་པའི་མི་སུ་ཡང་མེད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་རང་དོན་རྩ་ནས་མི་བྱེད་མཁན་

ཞིག་གིས་དེ་རིང་ཁོང་ཁྲོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལངས་ན། བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ལ་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན།

ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད། །
བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །
དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །
སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཞེ་སྡང་ཟེར་བ་ཡག་པོ་མེད་པས་སྤང་དགོས། བཟོད་པ་ཟེར་བ་ཏ་ཅང་གི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐབས་སྒོམ་དགོས། དེ་འདྲ་བསྒོམས་ཐུབ་ན་ཚེ་འདི་ལ་ཡིན་ནའང་ཚེ་རིང་བ། ནད་ཉུང་བ། བསམ་དོན་ཆོས་བཞིན་འགྲུབ་ཐུབ་པ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ནས་གཟུགས་བཟང་བ། ནད་མེད་པ། ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྐལ་པ་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅེས་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་སྡང་དང་ཁོང་ཁྲོའི་ཐོག་ནས་གནོད་པ་བྱེད་མི་རུང་གསུངས།

དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་བསྒྲལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་ཟེར་བ་ནི་ངས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་ཀྱི་ཡིན་བསམ་པའི་སེམས་འདི་བསྐྱུན་པ་ལ་སེམས་

བསྐྱེད་ཟེར། བསྐྱེད་ཟེར་ན་བཟོ་བ། སེམས་འདིའང་སྟོང་མེད་པའི་བསམ་མཚོ་གསར་དུ་བཟོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་སེམས་བཟོ་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༡) ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འཁྲུངས། །
དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག །
ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་ཡིན། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་དང་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་རྗེས་ནས་འོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་སྐབས་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དང་པོར་གསུངས་པ་ཡིན།

སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །

ཞེས་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་ནི་རྩ་ནས་མ་གྲུབ། མི་འདོད་པ་ལུས་ལ་ནད་ན་ཚ་མང་བ་དང་། རྒྱུ་དངོས་ཅ་ལག་བརླག་འགྲོ་བ། མི་ཡིས་ཁ་གཏོང་བ། མགོ་ལ་རྐྱུག་པ་གཞུ་བ་ལ་སོགས་མི་ཡོང་དགུ་ཡོང་མང་དག་ཅིག་རང་གི་ཐོག་ཏུ་གང་བྱུས་ནས་བབས་པ་རེད་ཅེ་ན། བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་ཞེས་ང་རང་གལ་ཆེན་པོ་དང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས་ང་སྐྱིད་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་དཔེ་མེད་ཡག་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ལ་མཐོང་ཆེན་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་བསམས་ནས་ང་རང་རྐྱང་རྐྱང་མི་འདོད་རྒྱུ་འདོད་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ང་རང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ན་ཁོང་ཚོ་ག་རེ་རེད་ནའང་རེད། མགོ་གས་ནས་ཤི་ནའང་ཤི་ཧྲུས་གཏོགས་མེད། ང་རང་སྐྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པ་འདྲ་པོ། དཔེར་ན། ང་ཚོ་མི་

བདུན་ཐམ་པ་དུས་གཅིག་ལ་མགོ་ན་ནས་ཨ་རོ་ཨ་རོ་ཟེར་ནས་བསྡད་ཡོད་ན། ངའི་མགོ་འདི་དྲག་རོགས་བྱས་ན་གང་དྲག་བསམ་པ་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་ཚང་མ་དྲག་རོགས་བྱས་ན་སེམས་མཁན་དགོན་པོ་ཡིན། དང་པོ་ང་འོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་སེམས་ཅན་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོར་ང་དང་། གཉིས་པར་གཞི་ནས་ཁོང་ཚོ་ཡིན། ང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་དུས་དང་པོ་ང་དང་། དེ་ནས་ངས་ཁོང་ཚོར་རོགས་པ་བྱེད་བསམ་པ་མ་གཏོགས་དང་པོ་ཁོང་ཚོ་དྲག་ན་གང་དྲག །ང་རང་མ་དྲག་ནའང་མ་དྲག་སེམས་མཁན་དགོན་པོ་ཡིན། མངོན་ཤེས་མེད་དུས་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བཤད་ཚོད་ཐིག་གི་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དེ་འདྲ་ཡོད་དུས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ག་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ང་རང་སྐྱིད་པོ་དང་ཡག་པོ་ཡོང་ན་བསམ་པའི་བསམ་མནོ་ཡོད་དུས་བདག་བདེ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ཡིན།

འོ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འཁྲུངས། །

ཞེས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མཚན་སྙན་ཆེན་པོ་གང་འདྲ་འདུག །གཽ་ཏམ་བུདྡྷ་ཞེས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་ལོས་ལེན་ཏེ། ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེ་སོགས་ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བས་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་གྱི་མ་རེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་སེམས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཁོང་ཆོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་རྣམ་ཐར་ཤེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་སེམས་བཟང་ཡིན་པར་ཁོང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་མཚན་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་སངས་རྒྱས་ཁོང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་སྤངས། བདེ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཐར་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་རེད་ཅེ་ན། རང་དོན་གྱི་བསམ་མནོ་རྩ་ནས་

མེད་པ། ནམ་ལངས་ན་འདྲ། ས་རུབ་ནའང་རེད། ནམ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ཕོ་ནའི་དོན་དུ་བསམ་བློ་བཏང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལས་ཀ་བརྩམས། འགྲོ་འདུག་ཟ་ཉལ་གང་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཤ་སྟག་གནང་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

དེ་ཡང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྷ་བུར་སྐུ་གཟུགས་འཁྲུངས་པ་ལྷ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་དེ་སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་སྤང་བྱ་བླ་ན་མེད་པར་སྤངས། ཐར་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། གཞན་ཕན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུངས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས།

དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག །
ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་བདག་གི་བདེ་བ་འདི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕར་སྤྲད། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ང་རང་གིས་ཚུར་ལེན་པའི་གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་སྟེ་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མར།

གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་སྦྱང་། །

ཞེས་པ་ལྟར། ཕ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མདུན་ལ་བསྒོམ། དང་པོ་སྣ་ཁུང་གཡོན་པ་ནས་དབུགས་ཡར་རྔུབ་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ། ཚེ་འདིའི་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ།

སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ། སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ཚད་འོད་ནག་པོར་གྱུར་ནས་ཡར་འཛིན་པས་ཚང་མ་རང་ལ་ཐོབ་སོང་བསམ། དེ་ནས་དབུགས་མར་འབྱིན་དུས་སྣ་ཁུང་གཡས་པ་ནས་རང་གིས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་དགེ་བ། བདེ་བ། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ཐམས་ཅད་རླུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཏུ་མར་བཏང་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་སོང་བསམས་ནས་སྐར་མ་གཉིས་རེ་གསུམ་རེ་ཙམ་བསྒོམས་ན་ཕན་ཡོན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། རང་ལ་ཚེ་རིང་བ་དང་ན་ཚ་མེད་པ་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད། ན་ཚ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་སྨན་ཡག་ཤོས་ཀྱང་འདི་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་འདི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྒོམས་ནས་བརྗེ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་ལོ་གཅིག་ལ་བསྒོམས་ན། ཉིན་ཞིག་ཏན་ཏན་དངོས་སུ་བརྗེ་ཐུབ་པར་འོང་། མི་ཞིག་གིས་ཁྱི་ལ་རྡོ་གཞུས་པས་ཁྱི་ལ་ན་ཟུག་མེད་པར་བླ་མ་ཁྲི་སྣང་ནས་ཟག་པ་ལྟ་བུར་འོང་ཐུབ། དེ་ཡང་ཨ་ཁུ་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོ་ད་ལྟ་ལམ་སང་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད། དཔེར་ན། རང་ཉིད་གྲོད་ཁོག་ལྟོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་སྡེར་མའི་ནང་ཟ་མ་ཞིམ་པོ་ཞིག་བླུགས་ཡོད་ན། དེ་དུས་རང་གི་དྲུང་ལ་སྤྲང་པོ་ཞིག་སླེབས་བྱུང་ན་ག་རེ་བྱེད་རྩིས་ཡིན། ཟ་མ་ཞིམ་པོ་དེ་སྤྲང་པོ་ལ་སྤྲད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་ཁྱོད་རང་ཟ་ཡི་ཡིན་དྲིས་ན། རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ལྟར་ན་ནི་སྤྲད་དགོས་རྒྱུ་རེད། ང་རང་གྲོད་ཁོག་ལ་བལྟས་ན་ནི་ཟ་དགོས་པ་འདྲ་པོ་ཞིག །དེ་ལས་ཕྱེད་ཀ་ཕྱེད་ཀ་བྱས་ན་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་ཆ་ཚང་སྤྲད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དངོས་སུ་ལག་ལེན་ཐོག་སླེབ་དུས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་མ་བྱས་སྔོན་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་སླ་བ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ནང་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་པ་དང་པོར་གསུངས་ཡོད། གང་འདྲ་བྱས་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྒོམ་དགོས་ན། རང་བདེ་བ་འདོད་པ་

དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ཟ་དགོས་ཀྱི་འདུག །འཐུང་དགོས་ཀྱི་འདུག །སྐྱིད་པོ་གཏང་དགོས་པ་ནང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཀུན་སྐྱིད་པོ་གཏང་དགོས་པ་དང་། ཟ་དགོས་པ། འཐུང་དགོས་པ་གཅིག་པ་མ་རེད་དམ། ཡོས་ཡིན། རང་བདེ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་གཅིག་པ། རང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན། རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །མགོ་ན་བ་ལ་སྐྲག་གི་འདུག །མགོ་ན་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །གྲོད་ཁོག་ན་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །རྐང་པ་ན་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །གྲོང་རག་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །དེ་ག་ནང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀུན་གྲོང་རག་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །དཀའ་ངལ་རག་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག །མགོ་ན་དགོས་ཀྱི་མེད་པར་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བསམ་མནོ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པར་ལས་སླ་པོར་འོང་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྤྱོད་འཇུག་ནང་ལ་དང་པོར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། དེ་ནས་གཞི་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པར་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་འདི་ནང་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བར་སྒོམ་པ་སྔོན་ལ་གསུངས་ཡོད། དེ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། འདིའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་དུས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་གསུངས་པ་ཡིན།

བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགོ་མ་ནས་བསླབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་དུས། དང་པོ་བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པ་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་སྐབས་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བར་སྒོམ་པ་གསུངས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་ལ་སློབ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པ་སོང་ཙང་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༣) མི་རྙེད་པ་ལ་བཟོད་པ།

སུ་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་བདག་གི་ནོར། །
ཐམས་ཅད་འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ན་ཡང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །
དེ་ལ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སུ་དག་ཅེ་ན། སུ་ཡིན་ན་ཡང་། སུ་ཡིན་ན་ཡང་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་ཞེས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས། ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད། དེ་ཚུར་བསྡུས་ན་རྩ་བ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་ནང་བསྡུ་ཡི་ཡོད། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དུག་གསུམ་དེ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདོད་ཆེན་ཟེར་བ་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

སྐྱེར་བཏང་འདོད་པ་ལ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད། འདོད་པ་ཆུང་ཆུང་ཟེར་བ་ནི་གང་ཡིན་ནའང་འགྲིག་པ། ཐ་ན་གཅིག་ཙམ་ཡོད་ནའང་དེས་འགྲིག་བསམ་པ་ལྟ་བུ། འདོད་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་གཅིག་ཡོད་ན་གཉིས་བྱུང་ན་བསམ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཡོད་ན་གསུམ་བྱུང་ན་བསམ་པ་འདྲ་པོ། གང་ལྟར་སེམས་རྩ་ནས་ཚིམ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་འདོད་པ་ཆེན་པོ་ཟེར། དེ་ཡིན་དུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སམ་འདོད་ཆེན་གྱི་དབང་གིས། བདག་གི་ནོར་ཞེས་ངའི་ཅ་ལག །ཕད་ཤག་དང་རྒྱུ་རྫས་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲོགས་སོང་བ་ཡིན་ནའང་འདྲ། འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ཟེར་ན། མི་གསུམ་པ་ཞིག་བཏང་ནས་རྒྱུ་དངོས་ཕྲོགས་ཤིག་ཅེས་མངགས་ན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བསམས་ན། རང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དོན་དག་རྩ་ནས་མེད་པར་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ན། དཔེ་མེད་བརྙས་བཅོས་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་ལན་ཏབ་ཏབ་སློག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ནང་མི་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་དང་།

གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་དང༌། ཁྱིམ་མཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་ལ་ངའི་ཅ་ལག་དེ་ཚུར་ལོག་འཁྱེར་ཡོང་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཟེར་ནས། སྐྱེད་ལ་གྲི་གཟུར། ལག་པར་མེ་མདའ་ཐོགས། རྟ་ལ་བཞོན་ནས་ར་མདའ་འགྲོ་ཡི་ཡིན་བྱས་ནས་རྒྱུག་འགྲོ་ག་བྱེད། རྗེས་མར་ལོག་དུས་ལག་པ་སྟོང་པར་སླེབས་ན་ངོ་ཚ་པོ་འདྲ་བཙི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁ་ལབ་བརྒྱབ་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྤྱིར་བཏང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན། སྤྱིར་ཆོས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཕྲོགས་ན་གང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། ལམ་སང་དེ་ལ་ལན་སློག་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ།

ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། རང་གི་ཅ་དངོས་དེབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྲོགས་སོང་ན། ལམ་སང་རྗེས་འདེད་མ་བཏང་བར་བློས་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། ང་རང་གིས་བེད་སྤྱོད་བཏང་ན་ཡང་འདྲ། ཁོས་བེད་སྤྱོད་བཏང་ན་ཡང་རེད། གང་ལྟར་ཅ་ལག་ཟེར་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་ཅིག་ཡིན་དུས་སུས་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནའང་ཆ་རེད། གང་ལྟར་བེད་ཆོད་བྱུང་ན་དེ་གས་འགྲིག །ལྷག་པར་ཁོས་ཕྲོགས་པར་ཡག་བྱུང་བསམ་དགོས། ཁོ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་ཤོག་ཅེས་བསྔོ་བ་བྱེད། བསྔོ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ད་དུང་དེའི་སྟེང་ལ་ཅ་ལག་ལྷག་མ་གང་དང་ག་ཚོད་ཡོད་པ། ཅོག་ཙེ་དང༌། ཁྲུམ་ཙེ་དང༌། རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་དང༌། དེ་བཞིན་འདས་པའི་དགེ་བ། མ་འོངས་པའི་དགེ་བ། ད་ལྟ་བའི་དགེ་བ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ལ་འཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་བསྔོ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས།

དེ་ལ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་པའོ། །

བསྔོ་བ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་མགོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད། གཞུང་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ། མཇུག་ལ་བསྔོ་བ་སྔེ་གསུམ་མེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མ་ཎི་ཕྲེང་སྐོར་གཅིག་བཏོན་པ་ཡིན་ནའང་དགེ་བ་ཞིག་བསགས་ཡོད། དགེ་བ་དེ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པར་ཕ་མར་གྱུར་པའི་མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྔོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྔོ་བ་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་བསྔོ་བ་བྱེད་ཐུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཡོད་དུས་བསྔོ་བ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེའོ། །

༡༣) སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ།

བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་བཞིན་དུ། །
གང་དག་བདག་གི་མགོ་བོ་གཅོད་བྱེད་ནའང་། །
སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྡིག་པ་རྣམས། །
བདག་ལ་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངས་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་གནོད་སྐྱེལ་མ་སྐྱོང་། ངས་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་ལ་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་སྐུ་ངོ་བློན་ཆེན་རྣམ་པས་ཀུན་མའི་ཉེས་མེད་ཉེལ་འགེལ་གནང་ནས་སྐྱེ་བཅད་པ་འདྲ་པོ། མི་མ་བསད་པ་ལ་བསད་པའི་མ་ཉེས་ཁ་གཡོག་བྱས་ནས་དོན་མེད་སྲོག་ཐོག་བཏང་ནའང་བསམ་མནོ་གང་གཏོང་དགོས་ཤེ་ན།

སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྡིག་པ་རྣམས། །
བདག་ལ་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་ངའི་མགོ་བོ་གཅོད་མཁན་ཁོང་དམྱལ་བ་ལ་འགྲོ་བར་ཤོག །སྡུག་པོ་ཚད་མེད་སྐྱོང་བར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་ལོག་པ་མ་བརྒྱབ་པར། ང་ལ་ནག་ཉེས་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཅད་པར་ཁོ་སྙིང་རེ་རྗེ། ངའི་སྐྱེ་བགོག་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཁོ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་ངན་སོང་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འགྲོ་ཡི་རེད། ངན་སོང་གསུམ་ལ་སྐྱེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཚད་མེད་སྐྱོང་གི་རེད་སྙིང་རྗེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་མྱང་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་སྡིག་པ་གཉིས་ཀ་ང་རང་ལ་སྨིན་པར་ཤོག་ཅེས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཕར་སྔོད། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཚུར་ལེན། དངོས་གནས་བྱས་ན་ཁོ་དམྱལ་བར་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་

ཏེ། དོན་དག་མེད་པར་ངའི་སྐྱེ་བཅད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོ་དམྱལ་བ་ལ་མི་འགྲོ་བར་ཐོག །ཁོའི་ཚབ་ང་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ལ་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ངེས་པར་དུ་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་མིན། གཙོ་བོར་གོམས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། གོམས་པ་ལ་དང་པོ་གནོད་པ་ཆུང་ཆུང་སོགས་ལ་གོམས། རིམ་པས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དུས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་དེ་ནས་འདིར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བཅད་བྱུང་ན་ཡང་བཟོད་བ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སེམས་ཤུགས་ཡོང་གི་ཡོད། ད་ལྟ་སེམས་ཤུགས་དེ་སླེབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སེམས་ཤུགས་མེད་པའི་སྐབས་ལ་སེམས་ཤུགས་ཞེ་ཡོད་མི་ཡོད་ཀྱིས་ཞུ་རྩུགས་རྒྱག་མི་རུང་། དང་པོར་བསམ་བློ་ཡག་པོར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོས་ངའི་སྐྱེ་བཅད་པ་རེད། དམྱལ་བར་འགྲོ་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་རེད། ཁོ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཁོའི་ཚབ་ངས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད། དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་འདུག་མནོ་བསམ་ཞིབ་ཚགས་ཤིག་བཏང་། དེ་ལ་གོ་བ་ཚགས་ཚུད་པ་ཞིག་ལོན་ནས་དངོས་གནས་རེད་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ནས་དང་པོ་ཆུང་ཆུང་ལ་བསླབ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་བཀའ་གནང་བ་མ་རེད། དེ་ལ་གོ་ནོར་ཐེབས་མི་ཉན་ནོ། །

༡༨) མི་སྨན་པ་ལ་བཟོད་པ།

འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྨན་སྣ་ཚོགས་པ། །
སྡོང་གསུམ་ཁྱབ་པར་སྒྲོགས་པར་བྱེད་ན་ཡང་། །
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མི་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་ལ་མ་བལྟོས་པར་གང་ལྷར་ཁྱོད་ཀུན་མ་རེད། མི་ངན་པ་རེད་ཅེས་སྐྱོན་བཙུགས། མི་གཞན་ལ་གདོང་པ་སྟོན་རྒྱུར་ངོ་ཚ་དགོས་པའི་མི་སྨན་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པར་སྒྲོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་། སྟོང་གསུམ་ཟེར་ན། སྟོང་དང་པོ་སྟེ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་བར་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྟོང་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་གཏམ་མི་སྨན་པ་བཤད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་གསུངས། འོ་ན་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་བཙུགས་ན་གང་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན།

བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་རང་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་མཁན་གྱི་མི་ལ་བསྟོད་ར་གཏང་དགོས། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གིས་རང་ལ་ཁྱོད་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱོད་ངན་འཁྲབ་མཁན་རེད། མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཡོ་སྒྱུ་མཁས་པའི་མི་ཐ་ཤལ་ཞིག་རེད་ཟེར་ནས་ག་ས་ག་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བཏང་ནས་ཕྱིན་ན་ཡང་། ཨ་ཁ། ཁོ་དེ་འདྲ་རྩ་ནས་མེད། ཁོ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་མི་བཟང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་མཁན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་མཁན། རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་རྩ་

ནས་མེད་མཁན། དྲང་བདེན་སེམས་བཟང་ཅན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཕར་ལབ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་ཚུར་སྐྱོན་འཛུགས་མཁན་གྱི་མི་ལ་ཕར་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས།

དེས་གང་ཕན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚིག་ངན་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་མི་དགུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་མི་དགུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ཁྱོད་སྡུག་ཆགས་རེད་ཟེར་ན། ཚིག་དེར་བཟོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། བཟོད་མ་ཐུབ་དུས་ཁོང་ཁྲོ་ལང་གི་ཡོད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གཏང་ཡོང་དུས། ཁྱོད། སྡུག །ཆགས། རེད། ཟེར་བའི་ཚིག་ལ་བསམས་ན། ཚིག་ངན་དེ་སྟོང་པ་རེད། ཚིག་སྐམ་པོ་ཡིན། ཁ་ནི་ཁ་རེད། ཡ་བཏགས་ནི་ཡ་བཏགས་རེད། ན་རོ་ནི་ན་རོ་རེད། ད་ནི་ད་རེད། སྡུག་གི་ས་ནི་ས་རེད། ད་ནི་ད་རེད། ག་ནི་ག་རེད། སྡུག་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ནི་ཆ་རེད། ག་ནི་ག་རེད། ས་ནི་ས་རེད། ཚིག་དེས་ངའི་མགོ་ལ་ནི་གཞུས་མ་སོང་། ཚིག་དེས་ངའི་གཟུགས་པོ་ལ་ན་ཟུག་ནི་བཏང་མ་སོང་། ཚིག་དེ་ཁབ་ནི་རེད་མི་འདུག །ཟུག་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི་མི་འདུག །འགྲམ་ལྕག་ནི་གཞུས་མ་སོང་། ཁྱོད་སྡུག་ཆགས་རེད་ཟེར་བ་དེ་སྒྲ་སྟོང་པ་ཞིག་རེད་ཤག །དེ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཅེས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། བསམ་བློ་བཏང་ན་འཚིག་པ་རྩ་ནས་ཟ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚིག་སྐམ་པོ་ཞིག་ཏུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

ཡང་དཔེར་ན། ཁྱེད་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་ན། འོ་ན་དགའ་འོས་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དགའ་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡང་ཚིག་སྟོང་པ་ཡིན། དགའ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་དེ། ཡག་པོ་ཟེར་ན་ཡ་དང་ག་དང་པ་དང་ན་རོ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་དགའ་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག །དེ་ལ་དགའ་ན་མཐོང་ཚད་ཚང་མར་དགའ་དགོས་པར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་

ན་ཡང་གཞན་ལ་བསྐྱོད་པར་མཐོང་ན་དགའ་ཡི་མི་འདུག་པ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚིག་རྐམ་པོ་ཡིན།

ཚིག་རྐམ་པོ་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། དཔེར་ན། སྐད་ཆ་ནས་མི་ཤེས་པའི་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ངམ། ཡང་ན་ཁྱི་ཞིག་ལ་ཁྱེད་སྡུག་ཆགས་རེད་གདའ་ཞེས་ལབ་ན། ཁོས་འཚིག་པ་བཟས་ནས་ཟུག་གི་མ་རེད། ཁོ་ཁ་རོག་བསྡད་ཀྱི་རེད། གང་རེད་ཟེར་ན། ཁྱིས་མི་སྐད་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་ཡིན་དུས་སྐད་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་ན་ཟུག་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སྐད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། ཁྱོད་ཡག་པོ་རེད་ཟེར་བས་ཁྱི་ལ་དགའ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ཁྱོད་སྡུག་ཆགས་རེད་ཟེར་བས་ཁོ་སྡུག་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། གང་རེད་ཅེ་ན། སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་མི་སྐད་མ་ཤེས་ཡོང་དུས་ཆགས་སྡང་ལང་རྒྱུ་མི་འདུག་པ། ང་ཚོས་སྐད་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། ཨ་མཆོག་འོན་པ་ཞིག་ལ་ཚིག་ངན་བཤད་ན་འཚིག་པ་བཟའ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན། བོད་སྐད་ཆ་ནས་མི་ཤེས་པའི་དབྱིན་ཇི་ཞིག་ལ་ཁྱོད་སྐྱུག་པ་ཟོ་དབའ་ཞེས་ལབ་ན། ཁོས་གང་ཡང་གོ་ཡི་མ་རེད་ལ་ད་རུང་ཐེང་ཡུ་ (ཐུགས་རྗེ་ཆེ) ཞེས་ལབ་སྲིད་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་སེམས་པ་ཀུན་སློང་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་པ་ནང་ཚགས་ལ་ཡིན་ན་འདྲ། དབྱིན་ཇི་ཡིན་ནའང་འདྲ། ནང་ཁུལ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་ཡི་ཡོད། བོད་པས་དབྱིན་སྐད་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་དབྱིན་ཇི་ཞིག་གིས་སྡུག་རིགས་ངན་ཚད་ལབ་ནའང་སྐད་བཟ་འཕྲོད་ཀྱི་མ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁོས་ང་ལ་སྨྲིན་བདག་འཚོལ་ཡོང་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་ནའང་ཅི་ཤེས་དྲན་སྲིད། དེ་ཡིན་དུས་ཚིག་རྐམ་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཚིག་རྐམ་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་དགའ་དགོས་རྒྱུ་མེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱོད་སྡུག་ཆགས་རེད། ཁྱོད་རྫུན་མཁན་རེད་ཅེས་ག་ཚོད་ལབ་ན་འདྲ། ག་ཚོད་ཅིག་ཁྱབ་བསྒྲགས་བཏང་ན་ཡང་ཁྱད་པར་མེད། རང་གི་སེམས་ལ་དངོས་གནས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མ་ཡིན་པར་ཐག་ཚོད། དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་ཟིན་དུས་ཨ་མས་དེ་རིང་རང་ལ་ག་ཚོད་སྡུག་ཆགས་ལབ་ནའང་སྤྲུ་གྱུས་འཚིག་པ་ཟ་ཡི་མེད་པར་མ་ཟད། ད་ཧུང་ངའི་ཨ་མས་བཀའ་བསྐྱོན་གནང་སོང་། ངའི་ཨ་མ་འཚིག་པ་བཟས་སོང་། ངའི་ཨ་མའི་སེམས་འཁྲུགས་སོང་བསམས་ནས་སེམས་ཕམ་ཕམ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཨ་མ་ལ་ལན་མི་སློག་པ་ཡིན། དེ་ནང་བཞིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕ་མར་མ་བྱུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཕ་མར་བྱུས་པའི་དུས་ལ་ཤིན་ཏུ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ཚིག་རྐྱམ་པོ་སྡུག་ཆགས་ཁ་ཤས་ཤིག་བཤད་པ་ལ་ཏ་ལས་དགོས་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་དེ། ལབ་མཁན་རང་གི་ཨ་མ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་སུ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་རེད། ཟ་ས་མེད་དོ་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཁོང་ཁྲོ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲ་བསམ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་བཏང་ལྐུགས་པ་ཞུ་ཚུགས་བྱུས་ནས་ཁྱེད་ལ་ག་ཚོད་སྡུག་ཆགས་ལབ་ནའང་ཁྱེད་རང་བཟོད་པ་སྒོམས་ཨང་ཟེར་ན། ལྐུགས་པ་ཞུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ན་བཟོད་པ་སྒོམ་ཡང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ་བསྒོམས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཡང་མེད། དཔེར་ན། རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ནང་ལ་འདི་འདྲ་གསུངས་འདུག་པས་ཕོས་རྒྱུག་པ་གཞུས་ནའང་གཞུ། ན་ནའང་བསྲན་གྱི་ཡིན་ཟེར་ན་ཕན་ཐོགས་མེད། དེ་ཡིན་དུས་གཙོ་བོ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་དེ་དངོས་གནས་རེད་ཤག །རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ནང་ལ་དེ་འདྲ་གསུངས་འདུག །གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དེའི་དོན་དག་ལ་ངས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན། བསམ་བློ་གཏོང་དུས་དོན་དག་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་ཞུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ན་ཕན་ཐོགས་མེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚུར་སྡུག་ཆགས་ལབ་ན་ཕར་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དགོས་པ། ཚུར་རང་གི་སྐེ་གཏུབས་ན་ཡང་གཏུབ་མཁན་གྱི་སྡིག་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀ་རང་གིས་ཚུར་

ལེན་དགོས་པ། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་རྩ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕ་མར་བྱས་པའི་རིང་ལ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

ད་ལྟ་ང་རང་ལ་ཚུར་གནོད་པའི་ལན་ལ་ཕར་གནོད་པ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་འདི་ཉེན་ཡོད། ཀཱ་རི་ཀཱ་ལྔ་བཅུ་པའི་ནང་།

ངན་དུ་ཟེར་ལ་ངན་མི་བརྗོད། །
གཤེ་བ་ལ་ཡང་སླར་མི་གཤེ། །
མཚང་བྲུ་བ་ལ་སླར་མི་འབྲུ། །
བརྡེག་པ་ལ་ཡང་སླར་མི་བརྡེག །

ཅེས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་གསུང་དུས། ཚུར་བརྡེགས་ན་ཕར་བརྡེག་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ཚུར་བཀའ་བཀྱོན་ཁ་རྟུང་བཏང་ན་ཕར་ལན་མ་སློག །ཚུར་ཚིག་ངན་པ་བཤད་ན་ཕར་ཚིག་ངན་མ་ལབ། དེ་ག་ནང་བཞིན་ཚུར་ལ་བརྙས་བཅོས་བྱས་ན་ཡང་ཕར་བརྙས་བཅོས་མ་བྱེད་གསུངས། དགེ་སྦྱོང་ཆོས་བཞིའི་ཉམས་ལེན་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཙམ་མིན་པར་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན།

ཐེག་དམན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ལ་བཞག་ཡོད། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ། ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྟེ་ལུས་ངག་གི་སྤང་བྱ་བདུན་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་བཤད་ཡོད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གནོད་བཞི་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཙམ་མིན་པར་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་ཕན་གཞི་དང་བཅས་པ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། ལུས་ངག་གི་སྤང་བྱ་བདུན་

གྱི་སྟེང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་པོ་སྤོང་བ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་བཤད་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་དང་། གནོད་པ་སྤངས་པར་མ་ཟད་ད་དུང་ཕན་གདགས་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཏེ་ཚང་མ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༥) སྨད་པ་ལ་བཟོད་པ།

འགྲོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས། །
མཚང་ནས་བྲུས་ཤིང་ཚིག་ངན་སྨྲ་ན་ཡང་། །
དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །
གུས་པས་འདུད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡང་ཇོ་བོ་ལྷ་གཅིག་གི་ཞལ་ནས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོག་མཚང་ལ་གྲོལ་བ་ཡིན།
གདམས་ངག་གི་མཆོག་མཚང་ཐོག་ཏུ་འབེབས་པ་ཡིན།

ཅེས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་རང་ལ་ཁོ་ཁ་རྫང་ཚང་རག་བཀུངས་པ་རེད་ཅེས་ཡ་ལ་དགྲིས་ན། མང་པོའི་དཀྱིལ་ལ་ངོ་ཚ་པོ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བླ་མའི་གདམས་ངག་ཏུ་བརྩི་དགོས། གང་རེད་ཅེ་ན། ཚང་བཀུངས་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང་ངས་ཚང་འཕྱུང་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཟེར་ནས་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་མེད་ལ། ཚང་བཀུངས་ཡིན་ཟེར་ནས་ལབ་དགོས་པའང་མེད། གང་ལྟར་ཁོས་ང་ལ་བཀའ་བསྒྲོན་བཏང་བ་དེས་སེམས་ལ་ཏ་ཅང་ཕན་སོང་། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་ང་རང་གི་བླ་མའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ན་གང་ཤེས། ད་ལྟ་ཚང་བཀུངས་མེད་ན་ཡང་སང་ཉིན་ཚང་བཀུང་རྒྱུའི་སྔོན་འགོག་ཡིན་ནའང་ཅི་ཤེས། གང་ལྟར་ཁོས་སྐྱོན་བརྗུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སང་ཉིན་ནས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་སོང་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་ཡོང་དུས་དེ་གདམས་ངག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་འདིར།

འགྲོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས། །

ཞེས་འགྲོ་བའམ་མི་མང་པོ་འདུས་པའི་དབུས་སུ་རང་ལ་མ་དགའ་བའི་མི་འགའ་ཞིག་གིས། མཚང་བྲུས་ཤེ་ན། ཁྱོད་ཁ་རྩང་མ་རབ་འཁྲབ་སོང་། ཁྱེད་ཀྱིས་མགོ་སྐོར་བཏང་སོང་དབའ་བྱས་ནས་སྐྱོན་བརྩུགས་པ་དང་། ཚིག་ངན་སྨྲ་བ་ཞེ་ན། སེམས་ལ་བཟོད་མ་ཐུབ་པའི་ཚིག་ངན་ཚིག་རྩུབ་ལབ་བྱུང་ནའང་གང་བསམ་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་བསམ་དགོས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པ་སྟེ་དགེ་རྒན་ལ་གོ། སྤྱིར་དགེ་རྒན་ལ་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་དུས་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟེར་བ་དེ་རང་གི་སེམས་ལ་ཕན་པའི་ཆོས་དང་གདམས་ངག་གནང་མཁན་ལ་བཞག་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རང་ལ་ཀ་ཁ་ག་ང་སློབ་མཁན་དེ་དགེ་རྒན་རེད་མ་གཏོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དངོས་གནས་པར་འཛོག་མི་ཐུབ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དག་ཆ་ཚང་ཚང་དགོས། གང་ཚང་དགོས་ཤེ་ན། རང་ལ་གདམས་ངག་གནང་སྟེ་རང་གི་སེམས་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན། ད་ལྟ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཡོད་ན། བླ་མས་ཆོས་གསུངས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་ཞི་སོང་ན་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན། གང་ཞེ་ན། བླ་མས་གདམས་ངག་མ་གནང་བའི་གོང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོར་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་བླ་མས་གདམས་ངག་གནང་ནས་བཟུང་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པར་གྱུར་དུས་བླ་མ་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངོ་མར་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་རང་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་མཁན་གྱི་མི་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། གུས་པས་འདུད་པ་ཞེས་སྐྱོན་འཛུགས་མཁན་དེ་ཐག་རིང་པོ་ནས་མཐོང་སོང་ན་ཡང་ཁོང་ནི་ངའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན། གདམས་ངག་ཚང་མ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་བྱུང་ལ་སེམས་ལ་ཕན་ཀྱང་ཐོགས་སོང་བསམས་ནས་གུས་ཞབས་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲར་ཤེས་ནས་གུས་པས་བཏུད་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༨) དཀའ་ཚེགས་ལ་བཟོད་པ།

བདག་གིས་བུ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱངས་པའི་མིས། །
བདག་ལ་དགྲ་བཞིན་ལྟ་བར་བྱེད་ན་ཡང་། །
ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བུ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །
ལྷག་པར་བརྩེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་འདྲ་པོ་ཞིག་ཕོ་ཆུང་དུས་ཁ་ཐབས་ཏ་ཅང་གི་སྐྱོ་པོ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་ངས་ཕོ་ལ་རྒྱབ་ལ་གོས་གཡོགས། ཁ་ལ་ཟས་བྱིན། རྒྱ་སར་ཁང་པ་སྤྲད་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན། དཔེར་ན། ཉི་མ་གཅིག་ཕོ་ག་ལ་གང་ཙམ་རང་མགོ་ཐོན། དཔལ་འབྱོར་བསྒྲུབས་ནས་མི་ཆེན་ཆགས་དུས། ང་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་གནོད་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་བལྟོས་པར་སྐྱེལ་ཚོག་ཚོག་བྱས་ཏེ་དྲིན་ལན་ལོག་པར་བཅལ་ན། འཇིག་རྟེན་ནང་སྤྱོད་པ་མ་རབས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པས་ཕར་ལན་ཞིག་སློག་དགོས་པ་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བུ་ལ་མ་བཞིན་ཞེས་ཨ་མ་ཞིག་ལ་བུ་ཕྲུག་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་གི་བུ་ལ་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་དུས་ཕྲུ་གུ་དེ་ན་སོང་ན་བརྩེ་བ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་བརྩེ་བ་ཆུང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་དཔེ་དང་འདྲ་བར། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་དུས། ཐམས་ཅད་ལ་བརྩེ་བ་དགོས་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ལྷག་པར་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་ཕོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཆུང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ལ་ཚུར་གནོད་པ་སྐྱེལ་དུས་གང་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེ་ན། དང་པོར་ཕོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བརྩེ་བ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་བརྩེ་བ་ཆེ་རུ

འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། བརྩེ་བ་ཆེ་རུ་སོང་ནས་སྨོན་ལམ་གང་འདེབས་དགོས་ཞེ་ན། ཕོ་དང་འདྲ་བར་ཕ་མ་ལ་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱེད་མཁན་གྲངས་མང་པོ་ཡོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དེ་རིང་ངའི་ཐོག་ལ་སྨིན་པར་ཤོག །དེ་འདྲའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཚུར་བླངས་ནས་བརྩེ་བ་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ལྷག་པར་བརྩེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པའོ། །

༡༨) བཟོད་པའི་ཁྱུར་འཁྱེར་བ།

རང་དང་མཉམ་པའམ་དམན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །
ང་རྒྱལ་དབང་གིས་བརྙས་ཐབས་བྱེད་ན་ཡང་། །
བླ་མ་བཞིན་དུ་གུས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
སྤྱི་བོར་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་དང་འགྲན་ཟླ་ཡིན་པའམ་ཡོན་ཏན་མཉམ་པ། རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་མཉམ་པ། གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ། ཤུགས་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ། ཡང་ན་ང་ལས་དམན་པ། ང་ལས་སྐྱོ་བ། ང་ལས་ལུས་སྟོབས་ཞན་པ། ང་ལས་ཡོན་ཏན་ཆུང་བའི་སྐྱེ་བོའམ་མི་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་ཆེན་པོ་ཡིན། ཇིག་པོ་ཡིན་བསམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མི་མང་པོའི་དབུས་སུ་རང་ལ་བརྙས་ཐབས་སམ་བརྙས་བཅོས་མཐོང་ཆུང་སོགས་བྱས་ན་འདྲ། རང་ཉིད་རྒྱང་པར་སྤོད་པའི་སྐབས་སུ་བརྙས་བཅོས་བཤད་ན་ཡང་འདྲ། གང་ལྟར་རང་ལ་བརྙས་བཅོས་ཇི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ཕར་ལན་སློག་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ནང་བཞིན་བལྟས་ནས་གུས་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བོར་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

གང་རེད་ཅེ་ན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོ་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་དགོས་པ་སྡེ་རྩ་བ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བ་ཡིན་དུས། ད་ལྟ་ཁོས་ང་ལ་བརྙས་བཅོས་བཤད་པ་དེས་ང་ལ་ཞེ་དྲག་ཕན་པོ་བྱུང་། གང་ཞེ་ན། ང་རྒྱལ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟོས་ན་ཁོ་ལས་མི་ངང་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཡིན་དུས་ངའི་ང་རྒྱལ་དང་བདག་འཛིན་འདི་འཛོམས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོས་ང་ལ་བརྙས་བཅོས་བཤད་པ་རེད་ཤག །ཁོས་ང་ལ་བརྙས་བཅོས་ལོས་བཤད་དེ། འདོད་ཆགས་ནི་ང་ལ་འདུག །ཞེ་སྡང་ནི་ང་ལ་འདུག །ང་རྒྱལ་ནི་ང་ལ་འདུག །ཕྲག་དོག་ནི་ང་ལ་འདུག །ང་ལས་སྡུག་པ་སེམས་

ཅན་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག །དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་ཕོས་ང་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བརྙས་ཐབས་བྱས་པ་དེ་ངའི་ང་རྒྱལ་འདི་བཅོམ་པའམ་མགོ་གནོན་པའི་དོན་དུ་བརྙས་ཐབས་བྱས་པ་རེད་གཤའ། དངོས་གནས་ངའི་རྩ་བའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ངེས། རྩ་བའི་བླ་མ་རེད། དགེ་རྒན་རེད་བསམས་ནས་དེ་ལ་གུས་འདུད་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བོར་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བླངས་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡༨) སྡུག་བསྔལ་ལ་བཟོད་པ།

འཚོ་བས་ཕོངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མི་ཡིས་བརྙས། །
ཚབས་ཆེན་ནད་དང་གདོན་གྱིས་བཏབ་ཀྱང་སླར། །
འགྲོ་ཀུན་སྡིག་སྡུག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །
ཞུམ་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཚོ་བས་ཕོངས་ཤེ་ན། ཟ་རྒྱུ་མེད་པ། གྱོན་རྒྱུ་མེད་པ། ལོངས་སྤྱོད་དབུལ་བ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་རྣམས་སུ་སྦྱིན་པ་མ་བཏང་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདི་ལ་འཚོ་བ་སྐྱོ་བའི་མི་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མི་ཡིས་བརྙས་བཅོས་བཤད་པ། མི་ཡིས་ཞེས་པའི་མི་སྐྲའི་ནང་ལ་དགྲ་གཉེན་ཚང་མ་གཏོགས་པ་ཡིན། དགྲ་ཡིས་བརྙས་བཅོས་བཤད་པ། རང་གི་གཉེན་ཉེ་བ་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བྱམས་པོ་མ་བྱས་པ། རང་གཅིག་པོ་ཟུར་དུ་འདོན་དགོས་པར་བྱས་པ། ད་དུང་དེའི་སྟེང་ལ་བཅོས་དཀའ་བའི་ནད་ཚབས་ཆེན་སྙིང་གི་ན་ཚ་ཕོག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས། གདོན་གྱིས་བཏབ་པ་ཞེ་ན། སེམས་བརྟན་པོ་མེད་པར་སྨྱོས་པ་ལ་སོགས་བྱུང་ན་ཡང་སེམས་ཞུམ་མི་རུང་གསུངས།

ཨ་ཁ། ངས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་ཀྱི་ཡིན་ཅེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་དེ་ཚོད་བཏགས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ང་ནི་ད་རུང་གྱོན་རྒྱུ་མེད། ཟ་རྒྱུ་མེད། མི་ཡིས་བརྙས་འོག་ཏུ་ཚུད། ཕར་ཕན་བཏགས་ཀྱང་ཚུར་བརྙས་བཅོས་དེ་འདྲ་བཤད། དེའི་སྟེང་དུ་ལུས་ལ་ན་ཚ་སྡུག་པོ་དང་། སེམས་ལ་སྨྱོ་ནད་དེ་འདྲ་ཡོང་གིན་འདུག །ཕར་ཕན་བཏགས་ཀྱང་ཚུར་འཕོར་རྒྱུ་ངན་པ་འདི་འདྲ་འོང་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱི་མིན་བསམས་ནས་སེམས་ཅན་བློས་གཏང་མི་རུང་གསུངས་པ་ཡིན།

ད་རུང་སེམས་ཤུགས་ལྷག་པར་སྤར་དགོས། གང་འདྲ་སྤར་དགོས་རེད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་རང་ལ་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་འདི་ལས་ལྷག་འགྱུར་གྱི་སྡིག་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་རེད། དེ་རིང་ངའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ན་ཚ་འདིའི་སྟེང་ལ་ཚུར་སློན་པར་ཤོག་ཅེས་གོང་གི་གཏོང་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལ་ཚུར་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། ཞུམ་པ་མེད་པ་ཞེས་སེམས་དཔའ་ཞུམ་མི་རུང་བར་གསུངས།

ཞུམ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་བར་ཁྱི་དང་ཞི་མི་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་མང་པོ་བླངས་ཡོད་པར་མ་ཟད་ལན་གྲངས་མང་པོར་ཤི་ཡོད། སྐྱེ་བ་དེ་དག་གི་གཟུགས་པོའི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་ཡིན་ན། ཕལ་ཆེར་འཛམ་གླིང་ཆ་ཚང་གང་བར་མ་ཚད་ད་རུང་ཏ་ལམ་ཉིས་འགྱུར་ཙམ་ལྷག་ངེས་ཡིན། ཡིན་ནའང་དེའི་རིང་ལ་དོན་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བྱས་ཐུབ་མི་འདུག་གསུངས་པ་ཡིན།

བྱེད་ཐུབ་པའི་དུས་ནི་ད་ལྟ་འདིར་འདུག །ད་ལན་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཡོད། མ་འོངས་པ་ལ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འཐོབ་དང་མི་འཐོབ་ངེས་པ་མེད། ད་ལྟ་ཐོབ་པ་འདིའི་སྐབས་ལ་ངས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་བྱེད་པ་ལ་རང་ལ་སེམས་ཤུགས་དགོས་ཀྱི་འདུག་མ་གཏོགས། སེམས་ཤུགས་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཐུབ་པར་མི་འདུག །ནམ་མཁའ་གར་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་སྡིག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་ངའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱོ་ནད་དང་། ལུས་ཀྱི་ན་ཚའི་སྟེང་ལ་ཚུར་ལེན་ཐུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། དེ་རིང་ང་ཤི་ནའང་ཤི་གོ་ཆོད་པ་གཅིག །གསོན་པོར་གནས་ཀྱང་གསོན་གོ་ཆོད་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཤི་སོང་ནའང་

དོན་དག་མེད་པར་རུས་པ་དང་ཤ་སོགས་འགྲོ་བཏྣག་གཏོང་གི་མིན། ངའི་དོན་དུ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་བ་མང་པོར་སྤྱད་ཡོད། ཨ་མས་དཀའ་བ་དུ་མས་ང་ལ་ཕོག་པའི་ནང་ཁྱེར་ཡོད། ངས་ད་ལན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དོན་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་ན། མ་འོངས་པ་ལ་ང་ཡང་བསྐྱར་ཨ་མའི་ཕོག་པ་ཞིག་ལ་འཇུག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྱི་ཡིན་ན་ཁྱིའི། མི་ཡིན་ན་མིའི་ཕོག་པར་འཇུག་ངེས། ཨ་མ་ལ་སྡུག་པོ་གཏོང་རྒྱུ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་ལས་ཀ་གང་ཡང་མི་འདུག །ངས་ད་ལན་གྱི་མི་ལུས་འདི་མཐའ་མར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ང་སངས་རྒྱ་ཡི་ཡིན། སྐྱེ་བ་མཐའ་མ་ཡིན། ཨ་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྤྲོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་གྱི་མིན། ད་ལན་གྱི་མི་ལུས་འདིས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་ཀྱི་ཡིན། དེ་སྔོན་སྐྱེ་བ་མང་པོ་བླངས་འདུག་སྟེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་གོ་ཆོད་པར་གྱུར་མི་འདུག །དེ་རིང་ངས་སྐྱེ་བ་འདི་ཡིས་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བསམས་ནས་སེམས་མི་ཞུམ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་ངས་ཐུབ། ངས་འཛིན། ངས་ནུས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན།

ཐུབ་ཀྱང་ལོས་ཐུབ་སྟེ། ང་ཚོ་སྐྱེས་བུ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་ཟེར་ན། གང་ཡང་ཐུབ་པ། ཅི་ཡང་འཛིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན། མ་འཛིན་ན་སྐྱེས་བུ་མི་ཟེར་ཏེ། སཾསྐྲིཏ་སྐད་དུ་སྐྱེས་བུ་ལ་པུ་རུ་ཥ་གསུངས། པུ་རུ་ཥ་སྟེ་བོད་སྐད་ལ་བསྒྱུར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞེས་གང་ཡང་ཐུབ་པའི་བརྡ་ཆད་ཡིན།

ང་ཚོས་གང་བྱེད་ཐུབ་ཅེ་ན། ད་ལན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་སྟེང་ལ་མ་འོངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་པའི་ལས་ཀ་ཆ་ཚང་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ལས་ཀ་ཆ་ཚང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། འདི་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་ན། སངས་ཀྱང་རྒྱས་མ་ཐུབ་ནས་ལྷག་སོང་བ་ཡིན། ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བ་ལ་ལྷུང་བས་མ་ཚོག་ད་དུང་མུ་མཐུད་ནས་འཁོར་བར་ལྷུང་རྒྱུ་རེད། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་ཡིན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འཁོར་བ

ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དེ་སོ་སོའི་ལས་ཀ་ཡིན། འཁོར་བ་མཐའ་མར་བྱེད་དང་མི་བྱེད་རང་གིས་ཐག་གཅད་དགོས་པ་ཡིན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འདོད་པ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་འདོད་ཡོད་ན། འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བཟོ་བའི་དབང་ཆ་རང་ལ་ཡོད། སེམས་ཞུགས་མ་ཆག་པར་མི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒྲུབས་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་བ་འདི་རང་གིས་མཐའ་ཅན་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བཟོ་མི་ཐུབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་ཙམ་ཞིག་གི་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་ནམ་ཡང་མ་ཞུམ་གསུངས།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། འཇམ་པའི་དབྱངས། སྤྱན་རས་གཟིགས། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ཕེབས་ཡོད། སྔར་རྒྱ་གར་ལ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཏི་ལོ་ནས་ནཱ་རོ་མར་པ་མི་ལ་དྭགས་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་བཅུ་བདུན་པའི་བར་དུ་གཅིག་ལས་གཅིག་མཁས་པ། གཉིས་ལས་གཉིས་བཙུན་པ། གསུམ་ལས་གསུམ་བཟང་བ་ཤ་སྟག་ཕེབས་པ་སྟེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཞུགས་མ་ཆག་ནས་ཕེབས་པ་ཡིན། ཁོང་རྣམ་པས་དཀའ་བ་དུ་མར་སྤྱད་ནས་ཕེབས་པ་རེད་ལ། ང་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཁོང་རྣམ་པས་གསུང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་རྩ་ནས་ཞུགས་བསྐྱོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། ཁོང་རྣམ་པས་ཕྱག་དཔེ་བརྩམས་པ་ལ་ཉིང་དགོས་མེད། ཕན་ཐོགས་མེད། དགེ་སྒྲུབ་སྡིག་སྤོང་དང་སེམས་ཅན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་ན། ཕན་ཐོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པར་ཁོང་རྣམ་པས་གཟིགས་ཡོང་དུས། ཁྱེད་རང་ཚོས་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནས་ང་ཚོ་ལ་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཀྱང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་ཁོང་ཚོ་དང་འདྲ་འདྲ་འབྱུང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་པའོ། །

༡༩) འབྱོར་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པ།

སྙན་པར་གྲགས་ཤིང་འགྲོ་མང་སྤྱི་བོས་བཏུད། །
རྣམ་ཐོས་བུ་ཡི་ནོར་འདྲ་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །
སྲིད་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །
ཁེངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ང་ལས་ལྷག་པ་སུ་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕེབས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ང་གཉིས་འདྲ་འདྲ་ཡིན་འགྲོ་བསམ་པའི་བསམ་པ་ལ་ཁེངས་པ་ཟེར། དེ་འདྲའི་ཁེངས་པ་མེད་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཤེ་ན། སྙན་པར་གྲགས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་ཉིད་མིང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་མང་པོས་སྤྱི་བོས་བཏུད་པའམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ། དཔལ་འབྱོར་ནི་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱི་ནོར་དང་མཉམ་པར་ཡོད་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་དེ། སྲིད་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་གཡུགས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། གསོན་པོར་གནས་པའི་སྐབས་ཀྱང་བརླག་པ་དང་། ཁང་པ་མེས་འཚིག་པ་དང་། ཐ་ན་ཁུག་མ་ནང་གི་སྒྱུ་གུ་ཡན་ཆད་བརླག་འགྲོ་ཡི་འདུག །ད་ལྟ་ང་རང་གི་ཡིན་ན་ཡང་སང་ཉིན་མི་གཞན་གྱིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྙིང་པོ་མེད། སྙིང་པོ་མེད་པར་ཤེས་ནས་ཁེངས་པ་བྱེད་མི་རུང་།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་པོ་རང་ལ་ཐོབ་ན་ཡང་སྙིང་པོ་མེད། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་ཡོད་པའི་ཅ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཁྱེར་བྱུང་ན་ཡང་སྙིང་པོ་ག་ལ་ཡོད་དེ། སང་ཉིན་ཤི་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་ང་རང་གཅིག་པུར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཁབ་སྐུད་པ་ཙམ་ཡང་འཁྱེར་དབང་མེད། རྒྱུའི་དོན་དག་ལ་མི་ལ་མགོ་སྐོར་ཁ་བསླུ་བཏང་ཡོད། སྐོར་མོ་ལྔ་བཅུའི་ཅ་ལག་སྐོར་

མོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཉིས་བརྩེགས་བཟས་ཡོད། འཕྲལ་དུ་ཁེ་བཟང་ཐོབ་ཀྱང་ཕུགས་ལ་གྱོང་རྒུད་ཆེ་བའི་རྒྱུ་བསགས་ཡོད། གནས་སྐབས་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་བསྡད་ཀྱང་སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་མགོ་སྐོར་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་རང་དང་མཉམ་དུ་གཟུགས་པོའི་གྲིབ་མ་ནང་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ངན་སོང་གསུམ་སོགས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེར་འཕེན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྒྱུའི་དོན་དག་ལ་སེམས་ཁེངས་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ནང་བཞིན་ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། དེ་ལྟར་སྙིང་པོ་མེད་པར་ཤེས་ནས་ཁེངས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣༠) བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་བསླབ་པ།

རང་གི་ཞི་སྡང་དགྲ་བོ་མ་ཐུལ་ན། །
ཕྱི་རོལ་དགྲ་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དམག་དཔུང་གིས། །
རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དགྲ་བོ་ངོ་མ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཞེ་སྡང་འདི་ཡིན་དུས་ནང་གི་ཞེ་སྡང་འདི་མ་ཐུལ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་བོ་བཏུལ་ནའང་ཐུལ་མི་ཐུབ་གསུངས་པ་ཡིན། བསམ་བློ་གཏོང་དང་། དངོས་གནས་གདུལ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་མི་བྱེད་དགུ་བྱེད་བྱེད་མཁན། དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོར་མཁན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཞེ་སྡང་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན།

དེང་སང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་དམག་ག་ཚོད་རྒྱག་གི་འདུག །འཁྲུག་པ་ག་ཚོད་འཚོར་གྱི་འདུག །ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་མི་ག་ཚོད་གསོད་ཀྱི་འདུག །མི་ག་ཚོད་སྨན་ཁང་ནང་ལ་ཉལ་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཞེ་སྡང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་ལ་དམག་མི་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཉར་བ་དེ་རྩ་བ་ཞེ་སྡང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། མ་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྙིང་ནད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁ་གཏང་བ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྡང་མིག་བལྟས་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཞེ་སྡང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ཁོ་དང་ང་གཉིས་འཆམ་པོ་ཡོད་ན་མིག་ལོག་བལྟ་ཡི་མ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཉིས་དཔེ་མི་སྲིད་པ་འཆམ་པོ་ཡོད་རེད། ཚོང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་འབྲེལ་བ་དཔེ་མེད་ཟབ་པོ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་སང་དམག་རྒྱག་གི་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་ཀྱི་མི་འདུག་པ། དམག་རྒྱག་དགོས་པ་དེ་སྐད་ཆ་ཞིག་གྲ་མ་འགྲིགས་པས་ཡིན།

སྐད་ཆ་གང་གྲ་མ་འགྲིགས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁྱོད་ངན་པ་རེད། ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཅེས་ལབ། གཅིག་གིས་ཟེར་ན་མ་རེད་ཁྱོད་ཚོ་ངན་པ་རེད་ང་ཚོ་ཡག་པོ་ཡིན་ལབ་ནས་འཁྲུག་པ་ཤོར་བ་ཡིན། ངོ་མ་ནོར་འཁྲུལ་སུའི་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་ཧ་གོ་མེད། རེ་ཟུང་གི་ངོར་བལྟས་ནའང་ཧ་གོ་ཡི་མ་རེད། སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་བལྟ་རྒྱུ་ནི་མེད། དཔེར་ན། ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་སོ་སོའི་སེམས་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་སོ་སོས་བདག་དབང་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་བདག་དབང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་ལ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དམག་མི། ཁྲིམས་ཁང་དང་ཁྲིམས་དཔོན་གཞག་དགོས་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། ཆོམ་རྐུན་ནག་ཉེས་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ནང་གི་བསམ་མནོ་ངན་པ་གཏོང་མཁན་འཛིན་མཁན་དུ་བསྐོས་པ་མ་རེད།

ཁྱོད་བསམ་བློ་སྡུག་ཆགས་གཏོང་གི་འདུག་ཟེར་ནས་འཛིན་མཁན་སུ་ཡང་མེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གཏན་ནས་མེད། དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་ཉེན་རྟོག་པའི་མདུན་ལ་ཁོའི་སྐྲ་བཅད་ནས་གཟུགས་པོ་དུམ་བུ་བརྒྱ་ལ་གཏང་བའི་མནོ་བསམ་བཏང་ཡང་ཉེན་རྟོག་པ་ཁོས་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། གལ་ཏེ་ལག་ལེན་ཐོག་དངོས་སུ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཁོས་འཛུ་ཡི་རེད། དེར་བརྟེན་རང་གི་སེམས་རང་གིས་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་མི་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་འདི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན།

ནང་གི་ཞེ་སྡང་འདི་གདུལ་ཐུབ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྔོན་མ་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕེབས་པ་ཚོས་སྟག་གཟིག་དོམ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་བྱམས་པོར་གནང་སྟེ་སྟག་གཟིག་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐའ་ནས་བསྐོར་ནས་གུག་གུག་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཞུས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། བླ་མ་དེ་ཚོ་ག་པར་ཕེབས་ཀྱང་སྟག་གཟིག་སོགས་ཀྱང་མཉམ་དུ་ཕྱིན། བླ་མ་ག་པར་བཞུགས་ནའང་སྟག་

དང་གཟིག་སོགས་མཐའ་ནས་བསྐོར་ཏེ་མགོ་བོ་གུག་བྱས་ནས་ཆོས་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་ཚོ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། ཐུགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འོངས་པ་ཡིན། ཞི་སྡང་མེད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཞི་སྡང་མེད་ཡོང་དུས་ཐམས་ཅད་གྲོགས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན།

དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་ནང་ལ་ཁོ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལ་ག་ཚོད་བརྙས་བཅོལ་ན་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་རྩ་ནས་བཟའ་རྒྱུ་མེད་པའི་མི་སྣ་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་ཆ་པོ་རེད། ཕར་གཅིག་ལབ་ན་ལམ་སང་ཚུར་གཞུ་ཡི་རེད། དཔེ་མི་སྲིད་པའི་མི་ཡག་པོ་ཡོད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་གྲོགས་པོ་ཡག་ཤོས་ཁོ་རེད་ཅེས་མི་བརྗོད་པ་ཡིན། མི་གང་འདྲ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། སྣ་རིང་པོ་ཁོང་ཁྲོ་བཟའ་རྒྱུ་མེད་པ་གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ལ་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་ཡི་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དེ་ག་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །
སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བར་ལགས་པར་གསུངས། །

ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ན་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་བཟང་པོར་བརྩི་ཡི་ཡོད། སེམས་པ་བཟང་པོར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་ཞི་སྡང་སྤང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། མི་དེ་ཧ་ཅང་གི་སེམས་པ་བཟང་པོ་ཡོད། གང་ཞེ་ན། ཞི་སྡང་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་མི་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་སྤང་བ་དང་སེམས་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེན་པར་བྱ་དགོས།

དེས་ན་སེམས་ནང་གི་ཞི་སྡང་བཏུལ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཚུར་འཁྲམ་ལྷག་གཅིག་གཞུས་ཀྱང་ཕར་གཉིས་གཞུས་ན། དེ་ནས་ཐལ་ཆེས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་གཅིག་གཞུས་ན་འོ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ང་ཚོ་སླུད་ཡིན་མི་ཟེར། དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་མ་བསྒྱུངས་ནས་ཞི་སྡང་བྱུང་བ་ཡིན།

ད་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་ཕོས་མགོ་ལ་རྒྱུག་པ་གསུམ་མམ་བཞི་རེ་གཞུས་ཀྱང་སྡུག་ཀུས་བྱས་ན། གང་མཚམས་རྫེས་ནས་ཕོས་གཞུ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཐང་ཚད་འགྲོ་ཡི་རེད། སང་ཉིན་ནས་སྙིང་ནད་གང་ཡང་མེད་དེ། ཕོས་གཞུས་པར་ཕོ་རང་བློ་བདེ་ཚར། ང་རང་གིས་བཟོད་པས་ང་རང་རྒྱལ་ཚར། ཐག་ཆོད་སོང་བས་སང་ཉིན་གྱི་རྙོག་གྲ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་ཐག་ཆོད་རྒྱུ་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཟོད་པ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་ཡོན་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དགྲ་དེ་ཉུང་དུ་ཉུང་དུ་སོང་ནས་གྲོགས་པོར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་ཞེ་སྡང་དགྲ་བོ་མ་ཐུལ་ན།

ཕྱི་རོལ་དགྲ་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་བོ་ཇི་ཙམ་བཏུལ་ཀྱང་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཉུང་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། གཅིག་མེད་པར་བཟོས་ན་གཉིས་འོང་། གཉིས་མེད་པར་བྱས་ན་གསུམ་སླེབ་ཀྱི་ཡོད་དུས་དགྲ་བོ་མེད་པར་ཆགས་ཟེར་བ་ནམ་ཡང་འོང་ཐབས་མེད། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དགྲ་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས་ཟིན། ད་ཡིན་ན་ང་ལྷོད་ལྷོད་ཡིན་ཟེར་ནས་སྡོད་མཁན་སུ་ཡང་མི་འདུག་པ། དགྲ་མེད་པར་གཙང་མ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་དགྲ་བོ་བཏུལ་ན་ཇེ་མང་དུ་འཕེལ་གྱི་ཡོད།

འོ་ན་མེད་པར་གཏང་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཞེ་སྡང་ཡིན། ཞེ་སྡང་དེའང་གང་འདྲ་བྱས་ནས་མེད་པར་གཏང་དགོས་ཤེ་ན། སྨན་ཁང་དུ་ཕྱིན་ནས་གཤག་བཅོས་བྱས་ཏེ་ཞེ་སྡང་དགོག་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་སྨན་ཡང་མེད། གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་དེ་ག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྨན་པ་ཚོས་ཁྱེད་རང་ན་ཚ་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཁྱེད་རང་སེམས་པ་ལྷོད་ལྷོད་བྱོས། སེམས་པ་ཚ་ག་ཚི་གི་དེ་འདྲ་མ་བྱེད། ཕོང་

ཁྲོ་ཞེ་སྡང་ཞེ་དྲག་མ་སྐྱེད། སེམས་སྐྱིད་པོ་དང་ལྷོད་ལྷོད་བྱས་ན། ཁྱེད་རང་སངས་དྲག་འཐོན་གྱི་རེད་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་ཁྱེད་རང་ཞེ་སྡང་དྲག་ཏུ་སྐྱེད། ཁོང་ཁྲོ་ཤུགས་ཆེན་པོར་སློང་། ཁྱོད་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཞེ་སྡང་ཚར་གསུམ་རེ་བཞི་རེ་ལངས་ན། ཁྱེད་རང་མགྱོགས་པོར་དྲག་སྐྱེད་འཐོན་ས་རེད་ཅེས་མི་བཤད་པ་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལོས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་དེ་མས་ནས་འཛུམ་དམུལ་ལེར་སླེབ་ཡོང་དུས་ཚང་མ་དགའ་སྣང་སྐྱེས་ནས་མི་དེ་སྙིང་རྗེ་བ་ལ། ཁོང་ཁྲོ་རྩ་ནས་ཡོད་ས་མ་རེད་བསམ་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ཅན་ཞིག་ཕས་ནས་ཚུར་སླེབ་དུས་ནས་མི་ཚང་མ་འབྲོས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཁོ་དང་མཉམ་དུ་མ་འགྲོ་དབའ། མི་དེ་ཡིན་ན་སྦྲུལ་ནང་བཞིན་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་འདི་མེད་པར་གཏང་བ་ལ་ཁབ་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། གཤག་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས་ག་རེས་མེད་པར་གཏོང་དགོས་ཟེར་ན། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་མེད་པར་གཏང་དགོས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་དགྲ་ཟེར་བ་མེད་དེ། དགྲ་དང་བྱམས་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་འོང་ཐབས་མེད། དེ་ཡིན་དུས་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ན་དགྲ་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་དང་། དགྲ་ཡོད་ན་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་དམག་ཁྲིད་དེ་ཞེ་སྡང་གི་མགོ་ལ་བརྒྱབ་ནས་ཞེ་སྡང་ལང་རྒྱུ་མེད་པར་བཟོ་དགོས།

ཞེ་སྡང་ཉམ་ཆུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་ཉམ་ཆུང་དགོས་ན་སྦྲུལ་ལས་ཉམ་ཆུང་བ་མེད་དེ། འཕུར་བའི་གཤོག་པ་ནི་མེད། རྒྱུག་པའི་རྐང་པ་ནི་མེད། འཁྲུག་པ་རྒྱག་པའི་ལག་པ་ནི་མི་འདུག །དངོས་གནས་དྲང་གནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། སྦྲུལ་ལས་ཤ་ཚ་བ་ཞིག་དང་ཐབས་སྐྱོ་བ་ཞིག་མེད། འབུ་སྦྲང་མ་དེ་ཚོ་འཕུར་དུས་ཁོས་རྗེས་ཟེར་གྱི་མི་འདུག །སྦྲུལ་ཁོ་ག་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱུག་པ་ཞིག་གཞུས་ན་འཆི་འགྲོ

བ་ཡིན། ཁོ་ལ་བྱེད་ཐབས་གང་ཡང་མེད། སྙིང་རྗེ་དགོས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ཚང་མས་སྐྲག་དགོས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཁོའི་སེམས་ལ་ཞེ་སྡང་དང་ཁོང་ཁྲོ་རི་བོ་ཙམ་ཡོད་དུས་སྐྲག་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་ལ་བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་བཞག་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཞེ་སྡང་ཟེར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡིན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མཚམས་མཚམས་དམྱལ་བ་དང་། མཚམས་མཚམས་ཡི་དྭགས་དང་། མཚམས་མཚམས་དུད་འགྲོ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་། སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སྐོར་བ་རྒྱུག་འཛུག་མཁན་གང་རེད་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་ང་ཚོས་ཁྲལ་ནི་བརྒྱབ་མེད། འཛིན་ཤོག་ནི་བཅད་མེད། ཡིན་གཅིག་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་མེད། ཡིན་ཀྱང་མ་འགྲོ་རང་འགྲོ་ཡིན་པར་སུས་བཟོས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཞེ་སྡང་གིས་བཟོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་སྡང་འདི་ཧ་ཅང་གི་ངན་པ་ཡིན།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཞེ་སྡང་དཔེ་མེད་ཉམ་ཆུང་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་རེད། ཞེ་སྡང་དེ་ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་བློ་མང་པོར་གཏོང་དུས་ཞེ་སྡང་ཉམས་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་སོང་ནས་ཉི་མ་གཅིག་ཞེ་སྡང་རྩ་བརླག་ཏུ་གྱུར། ཞེ་སྡང་བརླགས་ན་སླར་ཡང་ལྡང་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན། མི་དེ་དང་ང་དགྲར་གྱུར་ན། ཁོ་ཕར་ཕྱིན་ནས་ལོ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་དྲག་རྩལ་ཡག་པོར་སྦྱང་། གྱི་དང་མདའ་ཉོས་ནས་འཁོན་ལན་སློག་ཏུ་འོང་ཐུབ་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ཞེ་སྡང་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ལན་གཅིག་སྐྱུགས་ན་ཚར་བ་རེད་མ་གཏོགས་འགྲོ་ས་མེད། ཧ་ཅང་གི་ཉམ་ཆུང་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་། །

བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །
གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གནོད་བྱ་ཕྱིར་འོང་། །
བློ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་ཞེ་སྡང་ལོ་རང་སྙིང་རྗེ་བོའམ་ཐབས་སྐྱོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཐེངས་ཤིག་སྤངས་ན་ཚུར་ལོག་རྒྱུ་མེད། ང་ཚོས་བརྩོན་འགྲུས་མ་བྱས་ནས་ཞེ་སྡང་སྤངས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན། བརྩོན་འགྲུས་བྱས་ན་ཞེ་སྡང་སྤང་ཐུབ། འདི་ཚོ་ཚང་མ་རྩ་བ་ཞེ་སྡང་སྤོང་སྟངས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་རང་རྒྱུད་གདུལ་དགོས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །
དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྤྱད། །
རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། །
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚུར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྡིག་པ་སྤོང་བ་དང་གཅིག །དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་གཉིས། རང་གི་སེམས་བདག་པོ་རྒྱག་པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན། སེམས་བདག་པོ་མ་རྒྱབ་ན་ཕན་པ་མེད། ང་ཚོས་དམ་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདུལ་བ་འདུལ་བ་ཟེར་ན། སོ་སོས་སོ་སོར་བཏུལ། སྡུག་ཚག་མ་བྱེད། ཡག་པོ་བྱོས། བསམ་བློ་ཡག་པོ་གཏོང་། དེའི་ནང་ནས་རྩ་བ་སེམས་འདི་བདག་པོ་ཡག་པོར་རྒྱག་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༢༡) འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་ཚྭའི་ཆུ་དང་འདྲ། །
ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། །
འཕྲལ་ལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་སྤངས་ངེས་པར་བསྟན། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལན་ཚྭའི་ཆུ་ནང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རང་ལ་འདི་དང་ཕ་གི་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཡ་གི་དེ་ཡང་དགོས་ཀྱི་འདུག །ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་འཐོབ་དགོས་པ་སོགས་འདོད་པ་རྩ་ནས་ཚིམ་རྒྱུ་མེད་པར་དགོས་དགོས་མང་བ་སྟེ་ལན་ཚྭའི་ཆུ་ནང་བཞིན་ཡིན། ཁ་སྐོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལན་ཚྭའི་ཆུ་བཏུངས་ན། སྐོམ་པ་ཆེ་རུ་མ་གཏོགས་སྐོམ་པ་སེལ་མི་ནུས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལན་ཚྭའི་ཆུ་ནང་བཞིན་ཡིན།

ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་ག་ཚོད་བེད་སྤྱོད་དང་ལག་ལེན་བྱས་པ་དེ་ཙམ་ཆེ་རུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་འཛིན་འཁྲུལ་འཁོར་གཅིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམས་ན་གཉིས་དགོས་པ་དང་། གཉིས་བྱུང་ན་གསུམ་བྱུང་ན་བསམ། གང་མཚམས་ཤིག་ལ་སྒྲ་འཛིན་འཁྲུལ་འཁོར་ཚོང་རྒྱག་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་གྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྲེད་པ་འཕེལ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ད་ཡིན་ན་རྩ་ནས་མི་དགོས་བསམ་པའི་འདོད་པ་ཚིམ་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན། ཕོ་བ་བཀྲེས་དུས་ཟ་མར་སྐྱུག་མེར་ལངས་ཀྱང་ད་ནི་མི་ཚེ་གང་པོར་ཟ་མ་ཟ་ཡི་མིན། ལྟོ་བ་བཀྲེས་ཐག་ཆོད་སོང་བསམ་པ་མེད་དེ། དོ་དགོང་ལྟོགས་དུས་ཟས་དེ་དྲན་འོང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་

དུས་ཕོ་མང་དུ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས་ཞུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡག་ཤོས་གང་རེད་ཅེ་ན།

གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། །
འཕྲལ་ལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་ཉམས་ལེན་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་འཛིན་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་ཡི་འདུག་ན། ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་སྤོང་དགོས། ཆགས་པ་མ་སྐྱེ་སར་སྤྲས་ནས་གཞག་དགོས་པ་ཡིན། མཐོང་ཡོང་དུས་སེམས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ང་ལ་འདི་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག་པས་རྒྱུག་པ་གཞུས་ནས་གཅག་གཏོར་གཏང་མི་དགོས་པར་མ་མཐོང་སར་བཞག་ན་འགྲིག་པ་ཡིན། བཅག་པས་ཅིར་ཕན་ཏེ། སེམས་ནང་ནས་གཏོང་མ་ཐུབ་ན་བཅག་པས་མི་ཕན་པར་མ་ཟད་ད་དུང་གཞན་དག་གཅིག་མཐོང་གི་རེད། དེ་མཐོང་ན་ཚང་མ་ཉོས་ན་མ་གཏོགས་དེ་སྤོང་མི་ཐུབ། དེ་ཡིན་ཙང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། མཐོང་ན་ཡང་དེ་ཡག་པོ་མེད་བསམས་ནས་ཚོད་བྱེད་དགོས། དེ་ཡག་པོ་འདུག་སྙེ་ཡིན་ན་ཡང་ཚོང་བརྒྱབ་ན། དེས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་སྤྲད་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཞེན་ཆགས་ཚོད་པ་ཡིན། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རེ་ཐག་མི་ཆོད་པས་འཕྲལ་ལམ་ལམ་སང་སྤོང་དགོས། ལམ་སང་སྤོང་སྟངས་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་ལམ་སང་ཆགས་པ་དང་ཞེན་པ་སྐྱེ་བར་མེད་ཚོད་ཅིག་བྱས་ནས་བཞག་ན་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་འདྲ་བྱས་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༢༢) སྨྲིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་པ།

ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །
དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིའི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མེད། བཟང་པོའི་གྲོགས་པོ་དང་། ངན་པའི་དགྲ་བོ། བརྩེ་བའི་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད། རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་རྫས་ལ་སོགས་གང་དང་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་རེད་མ་གཏོགས། ཕྱི་རོལ་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་བསྡད་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད། ཡོད་རེད་བསམ་བསྡད་པ་དེ་འཁྲུལ་སོང་བ་ཡིན། འཁྲུལ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་བསམས་སོང་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཡིན་ཅེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་བཤད།

སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །

ཅེས་སེམས་ཁོ་རང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན། འོ་ན་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱང་རིགས་པས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད། ཕྱིའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ནང་བཞིན་ནང་གི་སེམས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད། ལས་དང་པོ་པར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཡིན་པ་ཚུར་སྒྲུབ་ཡོང་དུས་སེམས་ལས་

ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུར་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤུགས་ལ། སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །ཅེས་སེམས་ཕོ་རང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བཤད་པའོ། །

སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་ཅེས་པའི་སྤྲོས་པ་ནི། བློའི་མཚན་འཛིན་ལ་གོ་དགོས། ཡོད་དང་མེད། བཟང་པོ་དང་ངན་པ་ལ་སོགས་བློས་བཅོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྲ་རགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྤྲོས་པ་དེ་དག་མེད་དེ།

དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །

ཞེས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ། གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་ཞེ་ན། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚན་མའམ་སྐྱོན་ནམ། གང་ལྟར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་དགོས་ཕྱིར།

ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའམ་སྤོང་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །དེ་བཟང་པོ་ཡིན་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས། དེ་ངན་པའོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས། དེ་གཉེན་པོ། །དེ་དགྲའོ་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མའམ་བསམ་པ་དེ་དག་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན། ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། གདོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པར་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཤེས་པས་སེམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་

རྟོགས་འོང་བ་ཡིན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་རྟོགས་དུས་གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་གང་ཡང་ཡིན་མིན་བྱ་བ་མེད་གསུངས།

གང་མཚམས་རྗེས་ལ་ཐར་པ་འཐོབ་དགོས་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མེད་དགོས་ཏེ། འཁོར་བར་ལྟུང་ཡོང་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ། ཐར་པ་འཐོབ་བྱ་དང་འཁོར་བ་སྤང་བྱར་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་སྤང་དགོས། ལས་དང་པོ་པ་ལ་དེ་དག་དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ལ་བསམས་ན། སྤང་བྱ་དང་འཐོབ་བྱའི་བློ་ཡང་རྩ་བ་མཚན་མར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༢༣) བདེ་བར་སྣང་བའི་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ན། །
དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་ཇི་བཞིན་དུ། །
མཛེས་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མེད་ལྟ་ཞིང་། །
ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་མཛེས་པོ་བཟང་པོ་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་མཐོང་དུས་དེ་ལ་ཆགས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་གསུངས། ཆགས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ནམ་མཁར་འཇའ་ཚོན་འཆར་དུས་མང་ནའང་སྐར་མ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཡིན། དེ་ཚོད་བསྡད་ནས་ཡལ་འགྲོ་བ་ལྟར་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོས་མཛེས་པོ་དང་། ཡག་པོ་དང་། སྙིང་རྗེ་པོ་ག་ཚོད་མཐོང་ན་ཡང་ལོ་ལོ་གཅིག་བསྡད། ལོ་གཉིས་བསྡད། མི་ཚེ་གཅིག་ལ་ཚ་ཚང་བར་བསྡད། དེ་ལས་ལྷག་པར་གནས་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

མི་ཚེ་གཅིག་ལ་བསྡད་པའང་ཁག་པོ་ཡིན། ལོ་གཅིག་གཉིས་མ་གཏོགས་བསྡད་ཀྱི་མ་རེད། དང་པོ་སྙིང་རྗེ་པོར་ཡོད་པ་དེ་འཇོར་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དང་པོར་གཞོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྒས་པོར་ཆགས་འགྲོ་བ་དང་། གསར་པ་ཡོད་པ་དེ་རྙིང་པར་དང་། མཐོན་པོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དམའ་སར་ལྷུང་བ་དང་། མང་པོ་ཡོད་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དང་པོར་ཉུང་ཉུང་ནས་མང་དུ་ཕྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཇི་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་དུས། ཐམས་ཅད་དབྱར་གྱི་འཇའ་ཚོན་ནང་བཞིན་ཡིད་ཆེས་རིན་མེད།

ག་ཚོད་མཛེས་པོར་མཐོང་ན་ཡང་དེ་བདེན་པ་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་མེད་དེ། སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་མེད། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་མཛེས་པོ་རེ་མཐོང་དུས་མཛེས་པ་ལྟར་དུ་སྣང་

བ་མ་གཏོགས། དངོས་གནས་དྲང་གནས་མཛེས་པོར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། བདེན་པར་མེད། དེར་བརྟེན་བདེན་པར་མེད་ལྟ་ཞིང་གསུངས།

འོ་ན་གང་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་ཞེས་ཞེན་ཆགས་སྤོང་དགོས་གསུངས། དེ་སྙིང་རྗེ་པོ་དང་མཛེས་པོ་འདུག་བསམ་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གྱི་ཆགས་ཞེན་དེ་སྤོང་དགོས། དེ་སྤངས་ན་དེ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་ཕྲད་ན་ཡང་ཆགས་ཞེན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ལམ་སང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཐུབ་པར་འོང་། དེ་ཚོ་ལ་སེམས་ཆགས་མི་རུང་བ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཉེན་ཞིག་ཁ་སྙིང་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་མཆམས་ནས་ཇོགས་འགྲོ་བ་དང་། འཆི་འགྲོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་མཐོང་བ་ནང་བཞིན་རྟག་པར་སྙིང་རྗེ་པོར་གནས་ཀྱི་མེད་བསམ་ཡོང་དུས་ཞེན་ཆགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ན་ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༩) སྡུག་བསྔལ་ལྷར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ།

སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་རྨི་ལམ་བུ་ཤི་ལྟར། །
འཁྲུལ་སྣང་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད། །
དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པའི་ཚེ། །
འཁྲུལ་པར་བལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོར་ཚེ་འདིར་ཕ་མ་ཤི་བའི་སྡུག་བསྔལ། སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ། ལུས་ལ་ན་ཚ། འདོད་པ་མ་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཡོད་པ་བརླག་པའི་སྡུག་བསྔལ། གཞན་གྱིས་འཐབ་རྩོད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཚར་སོང་བསམ་པའི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ནི་དཔེར་ན། རྨི་ལམ་ནང་དུ་ཕྲུ་གུ་ཤི་བ་ནང་བཞིན་ཡིན། ཨ་མ་ཞིག་ལ་ཕྲུ་གུ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དེ་ཤི་བའི་རྨི་ལམ་གཏང་དུས་རྨི་ལམ་ནང་དུ་ཨ་མར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྲུ་གུ་ཡང་ཤི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མེད། གཉིས་ཀ་བརྫུན་པ་ཡིན། དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོའི་བློ་ངོར་དེ་དག་རེད། དེ་གཉེན་རེད། འདི་ང་ལ་འཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ངས་གཡུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་བསམ་པའི་བསམ་བློ་མང་པོར་གཏོང་བ་དེ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཡིན། མེད་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་བསམ་པའི་མིག་བཙིར་བས་ཟླ་བ་གཉིས་མཐོང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་ཞེན་སོང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་དེ་ཐང་ཆད་པོ་ཡིན་གསུངས།

རང་གིས་རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྤྲད་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་སྤྲོད་མཁན་སུ་ཡང་མེད། ཞན་ཆ་ནས་དཔེ་ཞིག་བཞག་ན། ལ་ལས་རྐུན་མ་རྐུ་ཡི་ཡོད། གང་བྱས་ནས་རྐུ་ཡི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡིན་རྒྱུ་ཁོ་རང་ཡག་པོ་དང་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཨེ་འོང་བསམ་པའི་རེ་བས་གཞན་རྒྱུ་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་བརྐུས་ཐུབ་ན། དེ་བཙོང་ནས་པད་ཤག་བཟོ། དེ་ནས་

ཚོང་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ནས་མི་ཚང་ཆེན་པོར་བཟོ། ཁང་པ་ཐོག་རྩེག་མང་པོ་བསླང་། ཚོང་ཁང་འཛུགས་པ་དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཏང་ནས་གང་ལྟར་རང་ཉིད་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་བསམས་ནས་རྒུན་མ་བརྒྱ་ཡི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནི་འཁྲུལ་པ་དང་ལྐུགས་པ་ཡིན། རྒུ་མ་བརྒྱུས་ནས་ཚེ་འདིར་སྐྱིད་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་དེས་ག་རེ་ཉོས་ཟིན་པ་རེད་ཅེ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་ཡིན།

རྒུན་མ་བརྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་ཧ་གོ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བློས་གཏོང་གི་འདུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཟེར་བ་གཡུགས་ནས་ཚེ་འདི་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་ཚར་དུས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ག་པར་སྐྱེས་ནའང་སྐྱེ། ཉ་ལ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ། ཁྱི་ལ་སྐྱེས་ནའང་སྐྱེ། འབུ་ལ་སྐྱེ་ནའང་སྐྱེ་བསམ་གྱི་ཡོད། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ན་བསམས་ནས་རྒུན་མ་བརྒྱ་ཡི་ཡོད། རྒུན་མ་རྒུ་དུས་སྐྱིད་པོ་ཡིན་ཚོར་གྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྡུག་པོ་མྱོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒུན་མ་བརྒྱ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་མཚམས་མཚམས་མགོ་ལ་རྒྱུག་པ་རག །མཚམས་རེར་དགོར་སྤུང་པས་འཛུ་སྲིད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཚོ་བློས་བཏང་ནས་རྒྱུག་འགྲོ་ཡི་ཡོད། བདེ་སྐྱིད་ཅིག་ཨེ་འཐོབ་བསམས་ཀྱང་ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ཐུང་ཐུང་རེད། ཚེ་ཕྱི་མའི་བདེ་སྐྱིད་རིང་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། བསམ་བློ་ཐུང་ཐུང་མ་བཏང་བར་རིང་པོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། བསམ་བློ་ཐུང་ཐུང་བཏང་ནས་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་པ་དེ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། མིན་པ་ཞིག་ལ་ཡིན་པར་བསམ་བསྡད་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས།

འཁྲུལ་སྣང་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད། །

ཅེས་ཐང་ཆད་པོ་ཡིན། དཔེ་མེད་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡིན་གསུངས། དཔེར་ན། རྐུན་མ་བརྐུ་བའི་སྐབས་སུ་ལས་སླ་པོ་མེད། དཀའ་ལས་མང་པོ་རྒྱག་དགོས། དང་པོ་ས་རུབ་བཙུག །ཁྱིམ་བདག་གཉིད་ཁུག་བཙུག །དེ་ནས་ག་ལེར་ཕྱིན་ནས་སྒོའུ་ཁུང་ཕྱེས་ནས་ནང་དུ་འཛུལ་དགོས་རེད། དེ་ཡང་སྐྲག་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་སྐྱིད་པོ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བདེ་བར་རློམ། གྲི་ཡི་སོ་ལ་སྦྲང་རྩི་བྱུགས་ནས་ལྡེས་བལྡགས་པ་དང་བཞིན་ཡིན། ཁ་ཐུག་ལ་མངར་མོ་ཡོད་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཚེ་འདི་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ཡང་སྡུག་ལ་ལྟེ་གཏུབས་ཚར་བ་ཡིན། དེ་ནང་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཁྲུལ་སྣང་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད་ཅེས་དེ་འདྲ་དཀའ་ལས་ཁག་པ་ལ་གསུངས་པའོ། །

དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པའི་ཚེ། །
འཁྲུལ་པར་བལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་རྐྱེན་ཏེ་དཔེར་ན། ཆང་རྩ་ནས་མ་བཏུངས་པ་ལ་བཏུངས་སོང་དང་། གྲྭ་པ་མ་ལོག་པ་ལ་ལོག་སོང་དང་། རྫུན་མ་བཤད་པ་ལ་རྫུན་མཁན་རེད་ཅེས་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་དང་དོན་མེད་འཕྱ་སྨོད་གཏང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་མི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བྲག་སྟོང་རེད། སྙིང་པོ་ཡོད་མ་རེད། ང་ལ་ཁ་གཏང་ཡག་དེ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཁ་མ་བཏང་བ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཁ་བཏང་ན་སེམས་པ་སྐྱོ་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཁ་མ་བཏང་ན་སེམས་དགའ་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དགའ་དང་མི་དགའ། ཁ་བཏང་དང་མ་བཏང་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཡིན། དངོས་གནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད། དེ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཁ་བཏང་སོང་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཞེ་སྡང་དང་། བསྟོད་ར་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་དགའ་བ་དང་། སྨད་ར་བཏང་སོང་ཟེར་ནས་འཚིག

པ་ཟ་བ་དེ་ལྷུགས་པའི་ལས་ཀ་རེད་ཤག །སྨད་ར་བཏང་ན་ཡང་སེམས་པ་སྐྱོ་རྒྱུ་གང་མི་འདུག །བསྟོད་ར་བཏང་ན་ཡང་དགའ་ཡག་གང་ཡང་མི་འདུག །ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་རེད་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བདག་ལ་སྨོད་པ་གཞན་ཡོད་ན། །
བསྟོད་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
བདག་ལ་བསྟོད་པ་གཞན་ཡོད་ན། །
སྨད་པས་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། ཁ་ཤས་ཁྱེད་ལ་སྨད་ར་གཏང་ཞུང་སེམས་པ་སྐྱོ་མི་དགོས་ཏེ། བསྟོད་ར་གཏོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད། བསྟོད་ར་བཏང་ཡང་དགའ་མི་དགོས་ཏེ་ཁྱེད་རང་སྡུག་ཆགས་རེད་ཅེས་འཆད་མཁན་མང་པོ་ཡོད། མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་རེད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད། ངེས་པ་མེད་དུས་འཁྲུལ་པར་བལྟ་དགོས།

དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་སྐེ་གཏུབ་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ནས་སྐད་ཆ་ངན་པ་གང་བཤད་ན་ཡང་། དང་པོར་སེམས་ལ་སྡང་སེམས་སྐྱེ་ཡི་རེད། ང་གང་དྲག །ངས་ཕར་ལན་གཅིག་སློག་ན་བསམ་ཀྱི་རེད་དེ་ལམ་སང་གཉེན་པོར་བསྟེན་དགོས། ཡང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་རྨི་ལམ་ནང་བཞིན་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་རེད། དངོས་གནས་ཡོད་མ་རེད། སྐེ་གཏུབ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། སྐེ་གཏུབ་མཁན་ཡང་ཡོད་མ་རེད། སྐེ་གཏུབས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བཟོས་པ་རེད། དོན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འཁྲུལ་པ་རེད་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བ་ཡིན་ན། ཞེ་སྡང་ཆུང་དུ་འགྲོ། དེ་ནས་དགའ་ངལ་ཡང་ཆུང་དུ་

འགྲོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་ཡང་གསར་དུ་མི་གསོག་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་འཕྲུལ་པར་བལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༢༥) སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན།

བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་བཏང་དགོས་ན། །
ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས། །
དེ་ཕྱིར་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་མི་རེ་བའི། །
སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིར་བཏང་སྦྱིན་པ་གཏོང་ཟེར་དུས་ཁྱེད་རང་ལ་ཡོད་ཚད་སྤྲོད་ཤོག་ཟེར་བའི་དོན་མིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །
སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གཏང་སེམས་ཀྱིས། །
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། །
དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངས་མདུན་གྱི་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོ་འདི་ཁོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་དུས་སྦྱིར་བཏང་སྦྱིན་པ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྦྱིན་པ་ཡང་དག་ཆགས་མེད། གང་ཞེ་ན། ངས་ཁོ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད་བསམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་ཁོས་ཀྱང་ང་ལ་ཡག་པོ་བྱ་ཡོང་བསམ་པའི་ལན་ལ་རེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་ལ་བདེ་སྐྱིད་འཐོབ་ཡོང་བསམ་པའི་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་འབྱུང་གི་ཡོད།

འོ་ན་གང་དགོས་ཤེ་ན། ཀུན་སློང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག །སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲལ་བར་ཤོག །ཁོང་ཚོ་ཚེ་རིང་བར་ཤོག །ནད་མེད་པར་ཤོག །བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་

འཐོབ་པར་ཐོག་བསམས་ནས་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་གཅིག །སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྨོན་ལམ་འདེབས་མཁན་ང་རང་ལ་ཡང་ཕན་ཡོན་ཞིག་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕར་བསྔོ་བར་བྱས་ན་སྦྱིན་པ་ཡག་ཤོས་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་སྟངས་བཤད་དེ།

བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་བཏང་དགོས་ན། །

ཞེས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཟད། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འཐོབ་འདོད་ན། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་ལུས་ཀྱང་བཏང་དགོས་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དབུ་དང་སྤྱན་དང་སྐུ་གཟུགས་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད། ལུས་ཀྱང་གཏོང་དགོས་ཞེར་དུས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ལུས་གཏང་དགོས་ཞེར་བ་མིན། གལ་ཏེ་གཏང་དགོས་བྱུང་ན་ལུས་ཀྱང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན།

ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས། །

ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཅ་ལག་ཅག་ཅིག་དང་པད་ཤག་ལ་སོགས་སྦྱིན་པ་གཏོང་དགོས་པ་ནི་བཤད་མི་དགོས་ཏེ། ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་གང་གཏོང་དགོས་ཤེ་ན།

དེ་ཕྱིར་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་མི་རེ་བའི། །

ཞེས་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་མི་རེ་བའི་ཐོག་ནས་གཏོང་དགོས། ལན་ཟེར་ན། ངས་ཕོང་ལ་ཕར་ཡག་པོ་བྱས་ན་ཕོས་ཀྱང་ང་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་ཡོང་བསམ་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་ཟེར་ན། ངས་ད་ལྟ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཆགས་ཡོང་བསམ་པའི་བསམ་བློ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་དག་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སྦྱིན་པའང་ཡང་དག་པར་མི་འགྱུར། དེ་ཡིན་དུས་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཁོ་ནར་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་པ་བཏང་ན།

སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣༨) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འགྲུབ་ན། །
གཞན་དོན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས། །
དེ་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་ཡིས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་མི་ཐུབ་ན། རང་གི་དོན་ཡང་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དག་ག་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །
དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྤྱད། །
རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། །
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཅེས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་གི་ཐོག་ལ་བཞག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྡིག་པ་སྤོང་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་སྒྲུབ་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་བདག་པོ་རྒྱག་པ་སྟེ་གསུམ་ནང་བཞག་ཡོད།

གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡང་སེམས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་འདི་ངེས་པར་དུ་བདག་པོ་རྒྱག་དགོས། རང་གིས་སྡིག་པ་སྤོང་། དགེ་བ་སྒྲུབ། སེམས་བདག་པོ་རྒྱག་མ་ཐུབ་ན། རང་གི་དོན་དག་འགྲུབ

ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལྟ་ཞོག །སྲིར་བཏང་གི་ཐར་པ་ཙམ་ཡང་འཐོབ་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པར་ཁག་པོ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས།

རྒྱ་མཚོ་གཅིག་གནས་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་དང་། །
རུས་སྦལ་འཕྲད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་ལས། །
མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །
དམ་ཆོས་སྤྱོད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །

ཅེས་གསུངས་ཡོད། ང་ཚོས་སྟུག་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཡག་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན། རང་གི་དོན་དག་གྲུབ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན། རང་མགོ་རང་གིས་བསྐོར་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དཔེ་ཆ་མ་བལྟས། སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས། སྒོམ་མ་བརྒྱབ། ཐོས་བསམ་ཡང་མ་བྱས། ཆང་ཨ་རག་འཐུང་། གང་སར་འཁྱམ་བསྡད་ན། མི་ཚེ་སྟོང་ཟད་ཡིན། བ་སྤུགས་དང་ཁྱད་མེད་དེ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས།

སྒྲུ་མེད་པ་ཡི་ཕག་པ་ཡིན། །

ཅེས་མི་དེ་རིགས་སྒྲུ་མེད་པའི་ཕག་པ་ཡིན་གསུངས། གང་རེད་བཤད་ན། ཟས་ཕག་པས་ཟ་ཡི་ཡོད། གཉིད་ཕག་པས་གཉིད་ཀྱི་ཡོད། འགྲོ་རྒྱུ་ཕག་པས་འགྲོ་ཡི་རེད། སྐད་ཕག་པས་རྒྱག་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་འཛིང་རྒྱུ་ཕག་པས་འཛིང་གི་ཡོད་པ་སོགས་འདྲ་མིན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད། གལ་སྲིད་མི་དེས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མ་བྱས་པར་དོན་མེད་འཁྱམས་པ་ཡིན་ན། སྒྲུ་མེད་པའི་ཕག་པ་དང་ཆ་ཡིན་གསུངས།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་དོན་ཡང་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ག་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་སྟེ། ཐར་པ་ཡང་འཐོབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་འཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སང་ཉིན་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འཆི་འཕྲས་བརྒྱབ་ནས་འཆི་བ་ལས་འོས་མེད།

མི་ཁ་ཤས་འཆི་དུས་ངས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། སྡིག་པ་དེ་འདྲ་བསགས་ཡོད། བྱ་དེ་དེ་ཙམ་བསད་ཡོད། ཤ་བ་དེ་ཙམ་བསད་ཡོད། བྱིའུ་དང་ཙི་ཙི་དེ་ཙམ་བསད་ཡོད། མ་བསད་པ་ཅི་ཡང་མེད། དཀོན་མཆོག་མཁྱེན། ཆོས་མ་ཎི་ཞིག་ཀྱང་བཏོན་མ་ཐུབ། མཆོད་མེ་མཆོད་གོང་གང་ཡང་ཕུལ་མ་ཐུབ། སྐོར་བ་སྐོར་ཚད་གཅིག་ཀྱང་འཁོར་མ་ཐུབ། ལས་ངན་ང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་སྡིག་པ་ལ་བཙོལ་སོང་། ད་ནི་འཆི་རན། གང་དྲག །ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། བླ་མ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རོགས་གྱིས་ཟེར་གྱིན་ཡོད། དེ་འཕྱི་དྲགས་པ་ཡིན། བླ་མས་གནང་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རང་གིས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་དགོས། འོ་ན་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། ད་ལྟ་མ་ཤི་གསོན་པོར་ཡོད་དུས་རང་ལ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་དང་མཐུན་རྐྱེན་ནི་ཡོད། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་ནི་ཡོད། ན་ཚ་ནི་མེད། ཤ་རྒྱས་ཁྲག་རྒྱས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དུས། རང་ལ་ཡོད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་འགྲོ་བཏང་གཏོང་མི་རུང་། ད་ལྟ་ནས་མདོ་བསམ་གཏོང་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སང་ཉིན་གནད་པོ་མགོ་དཀར་སོ་བུད་ཆགས་དུས་སྨན་པ་ཕེབས་ནས། འོ། ཁྱེད་རང་མགྱོགས་པོར་འཆི་ས་རེད་ཟེར་ན། དེ་དུས་ཆོས་བྱེད་བསམས་ནའང་འཕྱི་དྲགས་པ་ཡིན། དེ་དུས་བླ་མ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་དབང་གནང་། ཆོས་གསུང་། འཕོ་བ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་བཏང་དམ་ཆོས་རྩ་ཆེན་པོ་ལོས་ཡིན། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད།

སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཡོད་པར་གཟིགས། དེའང་འཆད་སྐྱངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་ཁོང་སྔར་འབྱུ་སྲུང་མ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། ཕག་པའི་མི་གཙང་

བའམ་ཕག་རིལ་གྱི་སྟེང་ལ་བབས། དེ་དུས་ཆར་པའི་ཆུ་རླབས་ཀྱིས་ཕག་རིལ་དང་དེའི་སྟེང་གི་འབུ་གཉིས་ཀ་དེད་ནས་སྟེས་དབང་གིས་མཚོད་རྟེན་སྐོར་བ་ཐེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་སོར་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་ཟེར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས། དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་དུས་ཁྱེད་རང་དེ་དུས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྐོར་བ་རྒྱག་པའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་ལེགས་སྟེས་དབང་གིས་མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་འཁོར་བའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འདིར་རྒྱུ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡིན་གསུངས། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་ཟེར་བ་ཧ་ཅང་གི་རྒྱུ་ཆེན་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་གནང་། ཕྱིས་སུ་དགོན་གནས་ཚོས་པ་རྣམ་དག་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དམ་པའི་ཚོས་ཟེར་བ་དགོན་གནས་ནུས་པ་ཆེན་པོ་དང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཀུན་སློང་མངོན་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་ཞར་ཞོར་ལའང་ཕན་ཡོན་ཡོད་ན། ང་ཚོས་དགོན་གནས་དྲང་གནས་ཚོས་སྒྲུབ་དགོས་བསམ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཀུན་སློང་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཚོས་བསྒྲུབས་ན། ཕན་ཡོན་དེ་ལས་ཆེ་བ་འབྱུང་གི་ཡོད།

སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་བསམས་ནས་མེ་ཏོག་ཅིག་གཏོར་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ནང་གསུངས་ཡོད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཕྲིན་ལས་ཟེར་བ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དབང་པོ་མོས་པའང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་གསུངས་པ་དེ་ད་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལས་འབྲས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མིག་ནང་བཞིན་སྲུང་དགོས་གསུངས། ཕས་ནས་མི་ཞིག་རྒྱུག་པ་རྒྱག་ཁྲབས་བྱས་པ་དང་ལམ་སང་མིག་ལ་ཐོག་ཡོང་བསམས་ནས་སྐྲག་སྟེ་དང་པོར་མིག་འགེབས་ཀྱི་ཡོད། ལས་འབྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྲུང་དགོས། དཔེར་ན། གློག་འབར་བ་ལ་རང་གིས་རྩོལ་བས་སྤྱར་ན་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབར་བ་བཞིན་དུ་ལས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་གིས་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས། ཆོས་ཕར་བཞག །ང་རང་ཚུར་བསྡད་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན། གླེན་པ་ཡིན། དེ་འོང་ཐབས་མེད་དེ། དཔེར་ན། ན་ཚ་སངས་དྲག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་སྨན་པའི་བཀའ་ལྟར་སྨན་ཟ། ཁ་འཛེམས་ནས་ནད་དྲག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྨན་ཚང་མ་སྤུས་མགོར་བཞག་ནས་ཉལ་བསྡད་ན། ན་ཚ་དྲག་སྐྱིད་མེད། དེ་དང་འདྲ་བར་དམ་ཆོས་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་སྤུས་ལ་བཙུག་ནས་ཉལ་བས་ཕན་ཐོགས་མེད། དཔེ་ཆ་གློ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། གོང་དུ་ཞུས་པའི་བདུད་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གང་བྱ་དགོས་ཤེ་ན། ཆོས་རྩ་ཆེན་པོ་དང་བྱིན་རླབས་ཆེན་པོ། ནུས་པ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མ་ཤེས་ན། ཆོས་བྱིན་རླབས་ཆེ་རུང་ལོག་པ་རུལ་པོ་ཡིན། བེད་སྤྱོད་གཏང་ཤེས་ན་ཁེ་བཟང་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་དོན་དག་འགྲུབ་ཐུབ། རང་དོན་འགྲུབ་མི་ཐུབ་ན། གཅིག་བྱེད་དགོས། གཉིས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ལྐུགས་པ་ཡིན། མི་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་གད་མོ་འཚོར་གྱི་རེད། དཔེར་ན། གཞན་ལ་ཤ་མ་ཟ། ཤ་ཟོས་ན་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་རེད། ཤ་ཙ་ནས་ཟ་རུང་གི་མེད་ཅེས་བཤད། མི་ང་རང་ལྡོག་ནས་ཤ་ཟ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཁྱད་མཚར་པོ་ཡིན། གཞན་གྱིས་གད་མོ་འཚོར་གྱི་རེད། གནས་སྐབས་རང་གི་དོན་དག་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་དག་ག་ལ་སྒྲུབ་ཐུབ་སྟེ་མི་ཐུབ་པོ་གསུངས།

དེ་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་ཡིས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་ཡིས་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་བདེ་སྐྱིད་རེད་ཨེ་ཡོང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་སྐྱིད་འཐོབ་ཨེ་ཡོང་། མིས་ང་ལ་བསྟོད་ར་ཞིག་གཏང་ཨ་ཡོང་བསམ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་ཡིན་ན། ཕན་ཡོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ང་རང་གྲྭ་པ་མིན་ན་ཡང་གྲྭ་ཆས་རྫིག་པོ་འདྲ་ཞིག་གྱོན། སྟོད་འགག་འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་གྱོན། མིའི་མཐོང་སྣང་ལ་ཆོས་པའི་སྤྲུམ་རྫུ་རེ་བསྟན་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ཟོག་ཆོས་ཡིན། སྲིད་པའི་འདུན་པ་རེད། དེས་ཕན་གྱི་མེད། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཟེར།

སྤུ་སོར་བོད་ལ་བླ་མ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་སྦྱིན་བདག་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པར་ཤེས་རྗེས། མཆོད་སྒྲོམ་ཕྱི་བདར་བཏང་། དེ་ནས་ཉིང་དེ་ཚོ་ཡག་པོར་ཕྱིས་ཏེ་མཆོད་པ་དང་མཆོད་མེ་ཚར་དུ་དངར་བར་བསྒྲིགས་ནས་ཟླ་གམ་ཞིག་གྱོན་སྟེ་ཅོག་པུར་སྦྱིན་བདག་ལ་བསྒུགས་པ་རེད། སྦྱིན་བདག་མ་སླེབས་གོང་ཙམ་ན་ཁོང་མཆོད་སྒྲོམ་ལ་ཡར་བལྟས་པ་དང་སེམས་ལ། ཁྱད་མཚར། དེ་རིང་མཆོད་སྒྲོམ་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་རྫིག་པོ། རྒྱན་ལྡན་དང་མི་འདྲ་བ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། དེ་འདྲའི་སྙིང་རྗེ་པོ་གང་ཡིན་དྲན། ཨ་ལེ། སྦྱིན་བདག་འོང་གི་ཡོད་དུས་ངས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་རེད་ཤག་བསམས་ནས་ལམ་སང་ཐལ་བ་སྤྱར་བ་གང་བླངས་ནས། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཁ་ལ་ཐལ་བ་འབྱུག་ཟེར་ནས་མཆོད་སྒྲོམ་ལ་ཐལ་བ་གཏོར་བ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཟེར་བ་དེ་རྒྱུན་པར་ང་ཚོས་འཆད་པ་ལྟར། མིས་བསྟོད་ར་བཏང་ན་དགའ་བ། བསྟོད་ར་མ་བཏང་ན་མི་དགའ་བ། སྦྱིན་བདག་ཡོང་དུས

མཆོད་པ་མཆོད་སྒྲོམ་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ཡོད་པ། ཨ་ཙི། བླ་མ་དེ་རྩ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་བསམས་ནས་རང་ལ་མར། ཆུར་བ། གཡག །ལུག་མང་པོ་འབུལ་གྱི་རེད་དྲན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བླ་མ་དེ་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཡོད་དུས་ལམ་སང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཐུབ་པར་བྱུང་། དེང་སང་དེ་འདྲ་དཀོན་པོ་ཡིན། ཡག་པོ་བྱུང་ཤག །ད་རུང་སྦྱིན་བདག་གང་མང་བྱུང་ན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་མ་གཏོགས། ཐལ་བ་གདབ་རྒྱུ་ཕར་ཚད་ཡིན། གཉེན་པོ་བསྟེན་ཟེར་ན་ཁོང་ལྟ་བུར་བསྟེན་དགོས།

ཆོས་འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་དཔེར་ན། རང་གིས་མི་བསད་ནས་གྲྭ་པ་ལོག་པ་ཡིན་ན་འདྲ། རྐུན་མ་བརྐུས་ནས་གྲྭ་པ་ལོག་ན་ཡང་རེད། ཕམ་པ་བཞི་བྱུས་ནས་གང་ལྟར་སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། རྫུན་སྨྲ་བ་བཅས་ཕམ་པའི་ཆོས་བཞི་གང་ཡང་རུང་བ་སྤྱད་པའི་དགེ་སློང་དེ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་མ་ཡིན། དགེ་སློང་དེ་ནི་ཕམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན། དེར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕམ་པ་ཕོག་ན། ལམ་སང་བཤད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་སྐྱིད་མི་ཉན་གསུངས། མཁན་པོའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་ནས་ངས་ཁ་རྩང་མི་ཞིག་མ་གསོད་རང་གསོད་བྱུང་། བསད་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཤོར་སོང་ཞེས་འགྱོད་པ་དྲག་པོས་མཁན་པོར་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན། མི་བསད་ནས་ད་དུང་དགེ་སློང་ཡིན་མདོག་བྱུས་ནས་ཕྱིན་ན་མི་འོས་ཏེ། སྡོམ་གསུམ་རྣམ་ངེས་ལས།

ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཚེ་འདིར་གསོར་མི་རུང་། །
འཆབ་པ་མེད་ན་དངོས་པོ་བཟློད་པ་ཡིས། །
དགེ་འདུན་ལ་བཤགས་མཐོང་སྡོམ་བར་གྱིས་འདག །

ཅེས་པ་ལྟར། འཆབ་བཅས་ཡིན་ན་གསོར་མི་རུང་སྟེ། གཏོར་མ་རུལ་བ་དང་ཆ་ཡིན། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཡིན་ན། མི་བསད་ནས་ཕམ་པ་དེ་འདྲ་ཕོག་སོང་ཞེས་ཡར་ཞུས་ན་གསོར་

ཏུང་གསུངས། ཞན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཙ་ནས་གསོ་རྒྱུ་མེད་པ་གཏོར་མ་ཏུལ་བ་ནང་བཞིན་ཡིན་དུས་གཡུག་རྒྱུང་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་གསོར་ཏུང་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་དང་ཐེག་དམན་སོ་ཐར་སོ་སོར་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་སྐབས་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་འདི་རང་གསུང་ཞིང་། སྲིད་པ་ལ་འདུན་པ་མེད་ཅེས་གཙོ་བོར་གང་དང་གང་ལའང་ཆགས་ཞེན་གྱི་འཁྲི་བ་མེད་པ། གལ་སྲིད་འདུན་པ་བྱུང་ཡང་ལམ་སང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་བཤགས་པ་འབྱུལ་ཐུབ་དགོས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་བཤགས་པ་འབྱུལ་དུས་ངེས་པར་དུ་བླ་མ་ཞིག་གིས་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་ནས་ང་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་སོང་ཞེས་བཤད་མ་ནུས་ནའང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤགས་པ་ཕྱུལ་ན་འགྲིག་གི་ཡོད། བླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བསྒོམས། ཕམ་པ་བཞི་དང་མིན་ཀྱང་སྡིག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཏུང་ཐ་ན་འབྱུ་ཞིག་བསད་པ་དང་། མི་ལ་སྐད་ཆ་ངན་པ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེའི་ཉེས་པ་དེ་རིང་ངས་འཆགས་ཀྱི་ཡིན་བསམས་ནས་ལམ་སང་བཤགས་པ་འབྱུལ་ཐུབ་ན་འགྲིག་པ་ཡིན། ཉེས་པའི་ལྡིད་ལོག་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེ་མིན་ང་ཚོ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཕྱི་ལ་འགྲོ་འོང་བྱེད་དུས་ཚོར་དང་མ་ཚོར་གྱི་སྒོ་ནས་རྐང་པའི་འོག་པ་འབྱུ་སྲིན་མང་དག་བཟེ་ཡི་ཡོད། ཉི་མ་རེ་ལ་ལོང་ཁྲིག་ཚོད་ལང་གི་ཡོད། ཐུག་དོག་ག་ཚོད་ལང་གི་འདུག ། དེ་ཚོ་ཚང་མ་དཏུལ་ཁང་ནང་གི་སྐྱིད་ཀ་ནང་བཞིན་ཉེས་པ་འཕར་གྱི་ཡོད།

གསོ་སྦྱོང་འཚོགས་དོན་ཀྱང་འདི་རེད། གསོ་སྦྱོང་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤང་ལྟུང་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་དེ་ཚོ་གསོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གསོ་སྦྱོང་སྐབས་སུ་ཙ་བ་ནས་བཤགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། དགེ་བ་གསོ་ཞིང་སྡིག་པ་སྦྱོང་ཡོང་དུས་ཉེས་པའི་སྐྱིད་ཀའི་མགོ་གནོན་གྱི་ཡོད། བཤགས་པའི་སྐབས་སུ་བླ་མའམ་མཁན་པོས་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་ངམ་གསུང་དུས། མཐོང་

ལགས། ཕྱིན་ཆད་ལེགས་པར་སྒོམ་མམ། སྒོམ་ལགས། ཐབས་ཡིན་ནོ་གསུང་དུས་སེམས་ཅན་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ལེགས་སོ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། སྡིག་པའི་སྐྱིད་ཀ་འབྱུང་གི་མེད། འགག་འགྲོ་བ་ཡིན། ཡང་ལེགས་སོ་ཞེས་ལབ་ནས་སྔར་བཞིན་སྤྱོད་ངན་རིགས་བྱས་ན། སྐྱིད་ཀ་ཉིས་ལྟབ་འཕར་གྱི་ཡོད། སྐྱིད་ཀ་འཕར་སྟངས་དེ་འདྲ་འཕར་གྱི་ཡོད་དུས་བཤགས་པ་འབུལ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པས་ཀྱང་།

སེམས་ཀྱིས་དྲི་མར་བགྱིས་པ་ལ། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དགོད་མི་མཛད། །

ཅེས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཨ་ཙི། ཁྱོད་ཞེ་སྡང་ཆེན་པོ་འདུག །སྡུག་ཆགས་རེད། ཁྱོད་གཏི་མུག་ཆེན་པོ་འདུག །ཁྱོད་ངན་པ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་མེད། སོ་སོ་ལ་ལས་ཉོན་སོ་སོར་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྡིག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤགས་པ་ཕུལ་ན་འདག་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཆགས་མེད་བདེ་སྨོན་ནང་།

འགྱོད་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་མི་འདག་པས། །
སྔར་བྱས་སྡིག་པ་ཞོང་དུ་དུག་སོང་ལྟར། །
ངོ་ཚ་འཇིགས་སྐྲག་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་བཤགས། །
ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་སེམས་མེད་ན་མི་འདག་པས། །
ཕྱིན་ཆད་སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་མི་དགེའི་ལས། །
ད་ནས་མི་བགྱིད་སེམས་ལ་དམ་བཅའ་བཟུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔར་བྱས་ལ་འགྱོད་པ་རྐྱང་པས་མི་འགྲིག་སྟེ། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་སེམས་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཤགས་པ་ཕུལ་ཀྱང་། ད་འོ་ན་མ་འོངས་པ་ལ་བྱེད་

ཀྱི་ཡིན་ནམ་མིན་ཅེས་དྲིས་ན། ལྟ་ཡི་ལྟ་ཡི་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན། བྱེད་མི་དགོས་པར་བྱུང་ན་ཙ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མིན། བྱེད་དགོས་པར་བྱུང་ན་བལྟ་རྒྱུ་རེད་ཟེར་ན། མི་འགྲིག་པ་ཡིན།

དེ་སྲིད་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཟེར་ནས་ཐག་པ་གྲིས་བཅད་པ་ནང་བཞིན་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། གང་ཤེས། ལྟ་ཡི་ལྟ་ཡི་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། གང་དྲག་དྲག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན་གཏན་ནས་འགྲིག་གི་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་སྐྱིད་ཀ་ཉོ་མ་དགོས་ན་ཡག་པ་ཡིན། སྐྱིད་ཀ་དངོས་གནས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མི་གཅིག་ལ་ཀྱེ་ཟེར་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བཟས་མ་ཐག་དངུལ་ཁང་ནང་སྒོར་མོ་བརྒྱ་བཅུག་པ་ནང་བཞིན་མ་ཙ་ཚུགས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁྱེད་རང་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་རྒྱབ་ལ་སྐྱིད་ཀ་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེ་ལ་སྐྱུ་ཞབས་སྐྱིད་ཀ་ལགས་ཟེར། ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱིད་ཀ་འཕར་གྱི་ཡོད།

སྡིག་པ་ལ་མ་གཏོགས་མེད་པ་མ་རེད་དགེ་བ་ལའང་དེ་ག་ཡིན་ཏེ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྙིང་རྗེ་ནམ་དག་གིས་སྤྲང་པོ་ཞིག་ལ་སྒོར་མོ་ལྔའམ་བཅུ་ཙམ་སྦྱིན་པ་གཏོང་། སྒོར་མོ་བརྒྱ་སྤྲད་ན་ཕན་ཡོན་ཆེན་བ་དང་སྒོར་མོ་ལྔ་སྤྲད་ན་ཕན་ཡོན་ཆུང་བ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད། པད་ཞག་མང་ཉུང་དང་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་རིན་ཐང་ཆེ་ཆུང་ལ་བསམ་བློ་གཏང་རྒྱུ་མེད་དེ། ཙ་བ་སེམས་ཡིན།

སྡིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བསམས་ན། དཔེར་ན། བ་ཕྱུགས་བསད་པ་དང་ཕྲི་ཤིག་བསད་པའི་སྡིག་པ་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། བ་ཕྱུགས་བསད་ན་སྡིག་པ་ཆེ་བ་དང་ཕྲི་ཤིག་བསད་ན་སྡིག་པ་ཆུང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཕྲི་ཤིག་སྡུག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཕྲི་ཤིག་ལ་སྡུག་སྟངས་བཤད་དགོས་རྒྱུ་ཅང་མེད་དེ། ཕོ་ཡིན་ནའང་མིན་ནའང་སྲོག་ཅིག་གི་རང་

བཞིན་ཞིག་རེད་ལ། བ་སྦུགས་ཀྱང་སྒྲོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་སྡིག་པའི་ངོ་
བོ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན་གཅིག་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་གཙོ་བོ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཀུན་སློང་
ལ་རག་ལས་ཏེ། སྒོར་མོ་བརྒྱ་སྤྲད་པ་དང་སྒོར་མོ་ལྔ་སྤྲད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་
མེད། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན།

དཔེར་ན། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སྐད་གྲགས་ཆོད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་
རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཞུ། ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གནང་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ཁོང་སྔོན་སྐྱེ་བ་ཞིག་ལ་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཕེབས་
པར་མཇལ་ནས་ཧ་ཅང་དགའ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པར་སྐྱེས་ནས། བྱིས་པ་ཁོང་སྤྲང་པོ་ཡིན་དུས་འབུལ་རྫས་གང་ཡང་མེད་སྐབས།
བྱིས་པ་གྲོགས་པོ་གུག་གུག་བྱེད་བཙུག །ཁོང་དེའི་སྐལ་པར་འཛོགས་ནས་ཐལ་བ་སྤར་
གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་ནང་ཕུལ།

དངོས་གནས་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐལ་བ་ཕུལ་བ་དེ་མི་འོས་པ་ཡིན།
དུས་རྒྱུན་ང་ཚོའི་བསམ་པར་དབུལ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་ཙང་ཐལ་བ་དེ་འདྲ་མ་ཕུལ་ན་
དགའ་ཡི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དུས་རྒྱུན་ཁྱོད་ཁ་ལ་ཐལ་བ་བླུག་ཟེར་ན་འཚིག་པ་ཟ་ཡི་
ཡོད། འཇིག་རྟེན་པས་ཐལ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ཐལ་བ་ནང་བཞིན་རེད་ཟེར་
ནས་གང་ཡང་ཕན་མི་ཐོགས་པའི་ཆ་འཛོག་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཁོང་དད་པ་
ཆེས་ཆེར་སྐྱེ་དུས་གང་ལྷར་འབུལ་འདོད་སྐྱེས། ཡིན་ན་ཡང་འབུལ་རྫས་གང་ཡང་མེད་
དུས་ཐལ་བ་སྤར་བ་གང་ཕུལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་
བཞེས་པ་རེད། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སྐད་གྲགས་ཆོད་པའི་ཆོས་
རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ལ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གལ་ཆེ་ཤོས་སེམས་ཡིན། སེམས་མེད་ན་གང་ཡང་ཕན་གྱི་མེད། རྫིག་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ཕན་གྱི་མེད། གསེར་སྲང་མང་པོ་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ཕན་ཐོགས་མེད། ཕན་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན། གསེར་སྲིད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕན་སེམས་མེད་ན་དཀའ་ལས་ཡིན། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱའི་ནང་ནས་ཏ་ལམ་ལྷ་ཙམ་ཡིན་འགྲོ།

གསེར་སྲོད་མཁན་གྱིས་ཡང་མིན་ན་སྐད་གྲགས་ཤིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་རེད། ཁོས་གསེར་སྲིད་རེད་གདའ་བྱུས་ནས་སྐད་གྲགས་ཤིག་གཞག་གི་རེད། ཡང་མིན་ན་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་བཞག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདིར་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་ཅེས་པ་སྐྱེ་གང་ལ་གོ་ན། གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་མནོ་གཏང་དགོས་པ་ཡིན། རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཕན་གདགས་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༢༧) བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན།

དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ལ། །
གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡིས། །
བཟོད་པ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ང་ཚོར་མི་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་མིན་པར་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ང་ཚོ་དང་ཐོག་ཆུང་བྱིས་པའི་དུས་སུ་གྲྭ་པར་འཛུད་དུས་བླ་མར་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ། ཀྱེ་གཙུག་ཕུད་ཐེགས་པར་སྤྲོའམ། སྤྲོ་ལགས་ཞུས། གང་སྤྲོ་ལགས་ཟེར་ན། ད་ནས་གྲྭ་པར་གྱུར་སོང་། ད་ཡིན་ན་འཁྲབ་རྒྱུ་ཡོད་དོ་ཟེར་ནས་སྤྲོ་ལགས་ཞུས་པ་མིན། གང་རེད་ཅེ་ན། ད་གྲྭ་པར་འགྱུར་དུས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་ཚེ་སྐྱིད་པོ་རེད་སོང་། གྲྭ་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་རེད་སོང་། གྲྭ་པ་བྱེད། ཆོས་སྒྲུབ། འཁོར་བ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཨང་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟེན་འདི་རྒྱུད་པས་མཛད་འཕྲིན་གནང་ཡོད། དེ་ནང་བཞིན་ང་ཡང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གལ་སྲིད་གྲྭ་པར་མ་བཟོས་པར་ཚང་ས་བརྒྱབ། ཕྲུ་གུའི་ཕ་རྒན་གྱུར་ན། དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཀྱི་རེད། སྙིང་པོ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པར་གྲྭ་པ་འཛུད་ཐུབ་སོང་། གྲྭ་པར་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཤིག་སྒྲུབ། དགོན་པ་ལ་སྡོད། བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུ། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་བཅས་ཏ་ལམ་ཉུང་དུ་ཉུང་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ། ང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་ཚེ་འདི་འགྲོ་བསླག་མ་སོང་བར་ཡག་རབ་ཅིག་བྱུང་སོང་བསམས་ནས་སྤྲོ་ལགས་ཟེར་གྱི་ཡོད།

ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གྲྭ་པར་འཇུད་དགོས་ཀྱི་མེད། ཁྲིམ་པ་འཛིག་རྗེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་པོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ནང་དུ་འཇུལ་དུས། ཀྱི་གཙུག་ཕུད་བྲེགས་པར་སྦྲོའམ་གསུང་དུས། སྦྲོ་ལགས་ཟེར་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། ད་ནས་བཟུང་སྐྱེ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས། འདོད་པའི་ལོག་གཡེམ་གྱི་ལས། ཀུན་མ་ཀུ་བའི་ལས། རྫུན་བཤད་པའི་ལས། འཁྲུག་པ་རྒྱག་པའི་ལས། མ་རུངས་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ཚད་བྱེད་མི་དགོས་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒོར་འཇུག་གོ་ཆོད་སོང་། ཉི་མ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ངས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་། དགེ་བ་བཅུ་སྒྲུབ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་དམ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བསམ་པའི་སྦྲོ་བ་ཞིག་སྐྱེ་དུས་སྦྲོ་ལགས་ཟེར་བ་ཡིན། སྦྲོ་ལགས་ལབ་པ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་སོ་སོའི་ལས་འགན་དེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བྱེད་ཡོང་དུས་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་གང་ཞིག་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འདོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་འཁྲིས་མ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཕུད། ཧིན་དུ། ཁ་ཆེ། ཡེ་ཤུ་ལ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གྲངས་མེད་ཡོད། རྒྱ་ནག་ལ་ཡིན་ནའང་ཆོས་ལུགས་ག་ཚོད་མང་པོ་འདུག །ང་ཚོ་ཡིན་གཅིག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་ཡང་སྙིང་གང་ཡིན། ཁ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤུ་ཡི་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན། སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་ནི་ཡོད། དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཁོང་གི་ཐུགས་སྦྲོ་ན་ང་ཚོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་གཏོང་གི་རེད། ཁོང་ཐུགས་མ་སྦྲོ་ན་ང་ཚོ་དམྱལ་བར་འཕེན་གྱི་རེད། སྒོ་ང་དང་བྱ་དེ་ཚང་མ་ཁོང་གིས་གནང་བ་རེད། བཟའ་རྒྱུ་ནི་འདུག །ཤ་ཟ་དགོས་ན་ཤ་ཤོ་རྒྱུ་འདུག །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གིས་གནང་བ་རེད། སྨན་ཁང་ནང་ལ་རིན་མེད་ཐོག་སྨན་བཟའ་རྒྱུ་ནི་འདུག །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གིས་གནང་བ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ཡག་པོ་མི་འདུག་གམ། དེ་ལ་ཅི་སྟེ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན། ཟ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་དགོས་ན་ནང་པ་ལས་ཀྱང་ཡེ་ཤུ་ལྷབ་འགྱུར་འབེལ་གྱི་རེད། སྦྱིན་པ་ཁོང་ཆོས་མང་བར་སྤྲད་པ་དང་སྨན་ཁང་ནང་གི་སྨན་

ཚང་མར་རང་དབང་རེད། སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་ན་སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་ཡོན་རིན་མེད་རེད། ད་དུང་ཚུར་སླ་ཕོགས་སྤྲད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲའི་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་ཡེ་ཤུའི་ནང་མ་ཞུགས་པ་ཡིན།

ཁ་ཆེར་འཛུལ་ན་སང་ཉིན་འཆི་དུས་ཨལླཱ་ཡིས་ཡར་འཁྲིད་ཀྱི་རེད། མི་རེ་རེས་ལྟེ་མིག་རེ་རེ་ཁྱེར་ནས་ཉི་མའི་ནང་ཕྱིན་ཚོག་གི་ཡོད། དེ་ཚོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ང་ཚོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཤེས་དགོས།

རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་རང་གིས་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་ན། ཐར་པ་འཐོབ་ཐུབ་པ་དང་། དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མི་འདུག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ནང་ལ་འཛུལ་བ་ཡིན་ཅེས་བཤད་ཡོང་དུས། དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སྐྱོན་དང་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཡིན། དེ་འདྲ་དེ་འཐོབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། ཁྱད་པར་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཕྱེད་པ་ཡིན།

དང་པོར་ཕྱི་རོལ་པའི་སློབ་དཔོན་དང་ཕྱིས་སུ་ནང་པར་གྱུར་པའི་སློབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེས་ཞལ་སྔ་ནས།

སྨྲ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །
ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་བསམས་པ། །
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མགོན་ཁྱོད་ལ། །
བདག་གི་སེམས་ནི་དད་པར་གྱུར། །

ཅེས་གསུངས་ཡོད། ཤིང་ཐོག་མར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་འཛུལ་ཡོང་དུས་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བརླགས་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་དཔེ་ཆ་ཇི་ཙམ་མང་དུ་གློག་པ་དེ་ཙམ་ང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་རང་ལ་དད་པའི་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་སྐྱེ་ཡི་འདུག་གསུངས་པ་ཡིན། ཤིང་དང་པོ་མུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཅིག་ཡིན། མུ་སྟེགས་པའི་དཔེ་ཆ་མང་དུ་མང་དུ་གློག་དུས་སངས་རྒྱས་ཁྱེད་ལ་དད་པ་ཤས་ཆེར་འགྲོ་ཡི་འདུག་ཅེས་གསུང་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། ནང་ཆོས་ཕུད་པའི་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བས་ཡིན། སྐྱོན་གང་འདུག་ཅེས་ཞུ་དུས།

ལྷ་ཆེན་ཁྲོས་པའི་མདའ་གཅིག་གིས། །
གྲོང་ཁྱེར་སུམ་བརྩེགས་བསྲེགས་ཞེས་གདའ། །
ཁྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མདའ་ཆེན་གྱིས། །
ཁྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་ངེས་པར་བསྲེགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་ཚོས་འཚིག་པ་ཟ་ཡོང་དུས་ཤིང་ཁྲོ་སྐྱེད་དགོས་རེད། ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་དགྲ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་དགོས་རེད། རྩ་མེད་གཏང་དགོས་རེད། གསད་དགོས་རེད། གཏུབ་དགོས་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག །ཤིང་ཁྲོ་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་འདུག་ཅེ་ན། མདའ་གཅིག་རྒྱག་དུས་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་བརླག་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ཟེར། ཕལ་ཆེར་འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་ཁམས་གསུམ་དང་སྲིད་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོར་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་གསུང་གི་འདུག་ཅེ་ན། གནམ་ས་མགོ་རྟིང་ལོག་ཤག །གང་ཞེ་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མདའ་

ཡིས་ཁོང་ཁྲོའི་སེམས་འདི་མེད་པར་གཏོང་དགོས་ཞེས་ཕ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་གི་དགྲ་བོ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་མདའ་བརྒྱབ་ནས་ཞེ་སྡང་དེ་གསད་དགོས་ཞེས་གསུང་གི་འདུག །ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་ལ་བློ་བ་ཆེན་པོ་འདུག །སྨུ་སྟེགས་པ་ལ་མི་འདུག་གསུངས།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་བོ་གདུལ་མི་ཐུབ་སྟེ། བཏུལ་ཞིང་བཏུལ་ཞིང་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་ཡི་འདུག །ཁོང་ཚོ་ལྟར་ན་ཞེ་སྡང་ལངས་ན་ཕན་ཡོན་ཡོད་ཟེར་ཀྱང་ཕན་ཡོན་ལྟ་ཞོག་ཉེས་པ་འདུག །དྲང་པོར་བསམས་ན་སངས་རྒྱས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཡག་པོར་མཐོང་བྱུང་། དམག་ཕྱི་ལ་མིན་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་སྣང་ལ་རྒྱོབ་གསུངས་པ་དེ་ངས་དོན་མཐུན་དུ་མཐོང་ནས་ཡིད་དབང་ཕྲོགས་སོང་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཡིན་དུས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཁོང་ནང་པར་ཞུགས་པ་རེད། འོ་དེ་འདྲ་ཤེས་ཐུབ་ན་རང་ཉིད་ནང་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྩ་ཆེན་པོ་རེད། གཞན་དག་སྡུག་ཆགས་རེད་ཅེས་བཤད་ནས་མགོ་ལ་རྡོ་དང་དབྱུག་པ་གཞུས་པས་ཕན་ཐོགས་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་ཅེས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་སྣངས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དགོས།

གཙོ་བོར་དམིགས་ཡུལ་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས། དམིགས་ཡུལ་མ་ནོར་བ། གཞི་མ་ནོར་བ། ལམ་མ་ནོར་བ། འབྲས་བུ་མ་ནོར་བ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་མ་ནོར་ན་འགྲིགས་ཟེར། འབྲས་བུ་མ་ནོར་བ་དེ་རྩ་བ་ལམ་མ་ནོར་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ལམ་མ་ནོར་བ་ནི་རྩ་བ་གཞི་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད། གཞི་མ་ནོར་བ་ནི་རྩ་བ་ཀུན་སློང་ངམ་སེམས་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད། སེམས་པ་བཟང་པོ་མེད་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ནོར་ཟེར་པ་ཡིན། སེམས་བཟང་པོ་ཡོད་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ནོར་གྱི་མེད་དུས། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དགེ་བའི་

ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རྩ་བ་བསམ་པ་ཀུན་སློང་བཟང་ངན་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་འདྲའི་དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ནང་བཞིན་ཡིན་གསུངས། ཁྱོད་ལ་གཏུབ་དགོས། གསད་དགོས། ཁྱོད་དགྲ་རེད། ཁྱོད་ནག་ཉེས་རེད་ཅེས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་མ་བདེ་བ་དང་། གནོད་པའི་བྱ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ནང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཚང་དགོས་ཤིང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཚང་དགོས་ན་དེ་ལ་བཟོད་པ་ཨེ་དགོས། དགོས། བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ལ་ཡུལ་སུ་དགོས། ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཨེ་རེད། མ་རེད། འོ་ན་སུ་དགོས་ཤེ་ན། དགྲ་དགོས། ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་དང་གཉེན་ཉེ་འབྲེལ། གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་ལ་ནི་བཟོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒོམ་གྱི་ཡོད།

མི་གཅིག་གིས་བྱང་རྒྱལ་དུ་འགྲམ་ལྕག་གཞུས་པ་དང་ང་རང་གི་སྤུན་མཆེད་ཀྱིས་འགྲམ་ལྕག་གཞུས་པ་གཉིས་ལ་ཚོར་བ་ཆེ་ཆུང་ཡོད། སྤུན་ལ་སྤུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ཙང་ཚིག་ངན་སློག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞེ་དྲག་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། རང་གི་དགྲ་བོས་འགྲམ་ལྕག་གཞུས་ན། དེ་འདྲ་དཔེ་སྲིད་མདོག་མེད་ཅེས་ཕོང་ཁྲོའི་མེ་ལྕེ་འབར་ནས་བཟོད་པ་གཏན་ནས་སྒོམ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ཞེ་སྡང་ཡིན།

ང་རང་ཚོས་ཚོས་ཕྱོགས་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་ཁོས་འགྲམ་ལྕག་ཚ་ཐག་ཆོད་ཅིག་གཞུས་ནས་འགྲམ་པ་དེ་ཚོད་སྐྲངས་བྱུང་། འོར་ཆེ། སྐྱུ་རྡིབ་ཆེ་སོང་། འདི་འདྲ་ཞིག་རག་ཨ་ཡོང་བསམས་ནས་ག་ས་ག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ད་བར་ཁྱོན་ནས་རག་རོགས་མ་བྱུས། སྐབས་ཡག་པ་ལ་དེ་རིང་ཁྱོད་རང་ཐུག་ནས་ངའི་བསམ་དོན་གྲུབ་སོང་། སྐྱུ་རྡིབ་ཆེ་ཞུ་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། ད་དུང་ཟླ་བ་རེ་རེར་ཐེངས་རེ་གཞུ་རོགས། ངས་ཁྱོད་ལ་གླ་ཕོགས་

སྒྲིད་ཚོག །ཁང་ཞེ་ན། ང་བཟོད་པ་སྒོམ་དགོས་ཡོད། བཟོད་པ་སྒོམ་སའི་མི་དེ་ཁྱོད་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མུ་མཐུད་ནས་གཞུ་རྒྱུང་གནང་རོགས། ཧ་ཅང་གི་སྣར་པོ་འདུག་ཅེས་ལབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་བཟོད་པ་སྒོམ་ཐུབ་ན་ཡག་རབ་ཡིན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་རེད།

མིང་དང་མཁས་གྲགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཟོད་པ་སྒོམ་རྫུར་བསྟན་ན་ཕན་གྱི་མེད། ངོ་མ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་དགོས། ཕ་མར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ད་ལྟ་ཁོས་ང་ལ་འཁྲམ་ལྷུག་གཞུ་དགོས་དོན་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་རེད་འདུག །རྐྱེན་ནི་གློ་བུར་བ་རེད། ག་དུས་སླེབ་ཡོང་ཆ་མེད་ཡིན། ཁ་ནམ་སྙོམ་བཤད་ཚོད་མེད། གསང་སྤྱོད་ནམ་བྲོ་དེ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་ནམ་སྐྱེ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད། ངེས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཞིག་དེ་རིང་འོངས་ནས་ང་ལ་གཞུ་དུས་ཁོ་ལ་ངེས་པ་མེད། རྒྱུག་པ་ལ་ཁག་མེད་དེ། མིས་བསྐྱུལ་བ་རེད། མིའི་ལག་པ་ལ་ཁག་མི་འདུག་ཁོའི་སེམས་ཀྱིས་གཞུས་པ་རེད། སེམས་ལ་ཡང་ཁག་མི་འདུག་ཞེ་སྡང་གིས་འབུད་རྒྱུག་བཏང་བ་རེད། ཞེ་སྡང་ལའང་ཁག་མི་འདུག་གློ་བུར་བ་རེད་ཅེས་མནོ་བསམ་གཏོང་དུས་ཞེ་སྡང་ལང་ས་རྩ་ནས་མེད།

བསམ་མནོ་ཞིབ་ཚགས་མ་བཏང་བར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཞེ་སྡང་ལང་གི་རེད། མ་ཟད་ལོས་ཀྱང་ལང་དགོས་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་མ་ལངས་ན་ཁྱོད་གླེན་པ་རེད། ཚུར་གཅིག་གཞུས་ན་ཕར་གཉིས་གཞུ་དགོས། ཚུར་གཉིས་གཞུས་ན་ཕར་གསུམ་གཞུ་དགོས། ཚུར་ཆག་ཆག་བྱས་ན་ཕར་ཆག་ཆག་ཆག་བྱས་ནས་གཞུས་ཤིག་ཅེས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་དགྲ་ལན་མ་བསློགས་ན་ཕ་མ་སྤུན་གྱིས་ཀྱང་དཔེ་མེད་བཀའ་བཀྱོན་ནན་པོ་གཏང་གི་ཡོད། ཁྱོད་ཨ་ཕའི་རོ། དེ་འདྲའི་ཐབས་སྐྱོ་བ་ལ། ཕོ་ཁྱོ་ག་ཡིན་

ཀྱང་དཀྲ་ལ་དཀྲ་ལན་མེད་པར་ལག་པ་སྟོང་པར་འོང་གི། མི་ཁྱོད་ལས་ཐབས་རྟུགས་པ་ས་སྣང་འདིར་སུ་ཡོད་ཟེར་ནས་ཁ་གཏང་གི་རེད།

ང་ཚོ་ཁམས་པས་བཤད་ན། མི་དང་འཛིངས་ནས་ཤི་ན་མ་གཏོགས་ཞལ་སའི་ནང་ལ་ཤི་ན་བདེ་ཤི་རེད་ཟེར་ནས་ཁ་གཏོང་ས་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་འཆི་སྟངས་ཉེས་པ་ལ་བདེ་པོ་སོ་གསོད་ངང་ཤི་སོང་། དངོས་གནས་བདེ་ཤི་རེད་ཤག་ཟེར་གྱི་ཡོད། ད་གྲི་བཙུགས་ནས་ཤི་སོང་ན་གྲི་ཤི་རེད་གདའ། མི་དེ་ཡིན་ན་ངོ་མ་དཔའ་བོ་རེད་བྱས་ནས་དཔའ་བོ་ཞིག་ལ་ཆ་གཞག་གི་ཡོད། དེ་ཚོ་བསམ་མནོ་ནོར་བ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚིག་ངན་ལབ་ན་འདྲ། རྒྱུག་པས་གཞུས་ནའང་རེད། བཟོད་པ་སྒོམ་དགོས། བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་ཐབས་སམ་ལྡེ་མིག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མང་དག་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་ཐུབ་དགོས་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་ལྟར་རྒྱུག་པ་ལ་ཁག་མི་འདུག་སྟེ། ཁོས་འབུད་རྒྱུག་བརྒྱབ་པ་རེད། ཁོ་ལ་ཁག་མི་འདུག་ཞེ་སྡང་གིས་སྐུལ་བསློང་བྱས་པ་རེད། ཞེ་སྡང་ལའང་ཁག་མེད་དེ། ཁོ་གློ་བུར་བ་ཡིན། དེ་ནམ་སྐྱེ་ངེས་པ་མི་འདུག་བསམ་དགོས།

ཞེ་སྡང་ལས་ཉམ་ཆུང་བ་ཞིག་གཞན་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ཀྱང་ལང་དུས་མི་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཚེ་འདི་ཙམ་མིན་པར་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ལ་དེས་འཕེན་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་ཉེས་ཆད་ཕོག་ན། ཁྲིམས་གཅོད་ཆེས་ཀྱང་སྲོག་ཐོག་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ལ་ནི་དེས་གཏང་མི་ཐུབ། ཡིན་ན་ཡང་ཞེ་སྡང་གིས་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ལ་གཏང་བར་མ་ཟད། དུས་ཡུན་ཀྱང་ལོ་རེ་གཉིས་ཙམ་མིན་པར་ལོ་གྲངས་མང་པོ་རེད། དཔེར་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་བདུད་ལྷས་བྱིན་ལྷ་བུ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གང་མེད་པར་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཞེ་སྡང་ཡིན། ཞེ་སྡང་མེད་པར་གཏང་བ་ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་དགོས། བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་ཡུལ་ལ་དགྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དགྲ་སླེབས་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ནང་བཞིན་ཡིན།

དེ་ཡིན་དུས། དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡིས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ང་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་དགྲ་ཡིན་བསམ་པའི་ཞེ་འགྲས་དང་འཁོན་འཛིན་རྩ་ནས་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཕ་མར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཕ་མར་གྱུར་པའི་རིང་དྲིན་ཆེན་པོ་ཤ་སྟག་ཡིན། ད་ལྟ་ཏོག་ཙམ་གནོད་ཀྱང་ཁྱད་མི་འདུག །དེའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ང་རང་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་གི་རེད། དགོས་ལྟ་དགོས། སེམས་འདི་ལ་ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་བདེ་པོ་སྐྱིད་པོ་ཤ་སྟག་ཅིག་ཨེ་ཡོང་སེམས་ཀྱིན་འདུག །དེ་ཡོང་གི་མ་རེད། མཚམས་རེ་སྡུག་པོ་ཡང་དགོས་པར་འདུག །འགྲམ་ལྷུག་གཞུ་མཁན་ཡོད་ནའང་ཁྱད་མི་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་འགྲིག་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཟོད་པ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣༩) བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

རང་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཉན་རང་ཡང་། །
མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བཟློག་ལྟར་བརྩོན་མཐོང་ན། །
འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། ང་ཚོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་སློབ་སྦྱོང་ལོས་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་སྐྱེ་ཐེག་པ་དམན་པས་རང་དོན་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱི་མེད། རང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ། རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པ། རང་གཅིག་པུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བསམ་བློ་ཁོ་ན་ལྡན་པའི་ཉན་རང་ཡང་རང་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོ་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ནང་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ན་ལྷོད་ལྷོད་སྡོད་ཀྱི་མ་རེད། ལམ་སང་མེ་གསོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཉལ་ཁྲིའི་འོག་ལ་སྦྲུལ་འཛུལ་ན་ལམ་སང་སྦྲུལ་དེ་ཕྱིར་གཡུག་རྒྱང་བྱས་པ་ནང་བཞིན། ཟ་ལོང་མེད། འཐུང་ལོང་མེད། ཉལ་ལོང་ཡང་མེད་པར་ནམ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད། སྒོམ་རྒྱག །དཔེ་ཆ་ལྟ། སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད། རྩ་བ་བློ་ལ་འཛིན། དེའི་དོན་དག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་། དོན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད། དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་ཁ་དཔེར།

ཐོས་རྟགས་ཞེ་ཞིང་དུལ་བ།
སྒོམ་རྟགས་ཉོན་མོངས་མེད་པ།

ཟེར་བ་ལྟར། དཔེ་ཆར་མཁས་དང་མི་མཁས་རྣོགས་ཀྱི་རེད། འགྲོ་སྟངས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་ཤེས་ཚོད་ཡིན། སྤྱོད་པ་ཞི་ཞིང་དུལ་བས་འགྲོ་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་ཁྲམ་པ་དང་ནོར་ས་ཡོད་དེ། དཀའ་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་མཆོག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར།

དད་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད།
ཐབས་མཁས་པ་དང་གཡོ་སྒྱུ་ལ་ནོར་ས་ཡོད།

གསུངས་པ་ལྟར། གཡོན་ཅན་དང་ཆོས་པ་གཉིས་ལ་ནོར་དོགས་ཡོད། ཆོས་པ་ཆོས་འདྲ་ཆགས་པོར་བྱུས་ཧེ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་མི་ཁྲམ་པ་ཆོས་ཀྱང་དེར་བརྫུས་ནས་འགྲོ་ཁྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་ཆོས་པ་ག་ན་ཡོད་པར་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལ་ནོར་ས་ཡོད། ནོར་མ་ནོར་སོ་སོས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས། སེམས་གང་འདྲ་འདུག །སེམས་ཡག་པོ་འདུག་གམ་མི་འདུག་ལྟ་དུས་སེམས་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཆོས་པ་རེད། སེམས་ངན་པ་ཡོད་ན་ཆོས་པ་མིན་པར་ཐག་ཚོད་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་གསུངས། ཉན་རང་གིས་རང་ཕོ་ནའི་དོན་དུའང་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ནང་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་ཚོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ལོས་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན།

རང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགན་ཡོད། ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཆོས་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཆོས་སྒྲུབ་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚབ་བྱུས་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ལས་འགན་ཡོད། ཡས་ནས་མར་མི་ཞིག་གིས་ཁྱོད་རང་ཡིན་གདའ་ཟེར་ནས་བསྐུ་བྱ་གཡོག་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། རང་གི་འགན་འདི་རང་གིས་ཁུར་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་དགོས། བརྩོན་འགྲུས་ཟེར་ན་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །

ཞེས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྡུག་རུས་ཤུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱོལ་བྱས་ན་ཕན་གྱི་མེད། དཔེར་ན། དགེ་རྒན་ཞིག་གིས་འདི་ན་རྒྱུག་པ་བཟུང་ནས་དཔེ་ཆ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་བལྟས་ན། བརྩོན་འགྲུས་མིན་ཏེ། ཕོ་རྒྱུག་པ་ལ་སྐྲག་ནས་དཔེ་ཆ་ལྟ་ཡི་ཡོད། དགེ་རྒན་ཕར་སོང་བ་དང་དཔེ་ཆ་ཁ་བརྒྱབ་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དགེ་རྒན་ཡོད་མེད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གང་ལྟར་ནམ་གཞག་རྒྱུན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ཐུབ་པར་བྱུང་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༢༩) བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །
གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །
བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་ཇི་ལྟར་སྒོམ་དགོས་ཤེ་ན། དང་པོར་ཞི་གནས་དགོས་ཤིང་ཞི་གནས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཞིག་རང་གི་མདུན་ལ་བཞག །དེ་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་དང་པོ་པདྨ་ནས་ཞབས། ཞབས་ནས་སྐུ་གཟུགས། སྐུ་གཟུགས་ནས་ཕྱག་གཉིས། དེ་ནས་ཡར་ཞལ་རས། དེ་ནས་ཞལ་མཆུ་དང་ཤངས། སྤྱན་མཆོག་གཉིས། དེ་ནས་སྨྱུན་གཉིས། དེ་ནས་དཔྲལ་བ། དེ་ནས་དབུའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ཆ་ཚང་སྒོམ་ཐུབ་ན། སེམས་ཞི་བར་གནས་པའམ་ཞི་གནས་ཡིན། སེམས་རྣམ་རྟོག་མང་པོར་མི་འཆར་བར་སེམས་ཞི་བར་གནས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ལ་ རྦ་རླབས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ། རྒྱ་མཚོ་ལ་རྦ་རླབས་འཚུབ་དུས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུག་པ་དང་། རྦ་རླབས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཚོ་འཇམ་པོར་གནས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

སེམས་ཞི་བར་གནས་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ། བཟང་པོའི་རྣམ་རྟོག་དང་ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ། གཉིས་ཀ་སྐྱིད་མི་ཉན། དེ་གཉིས་གང་རུང་སྐྱེས་ན་ཞི་གནས་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ཐོབ་ཨེ་ཡོང་བསམ་པའི་རེ་བ། དེ་ཤོར་ཡོང་བསམ་པའི་དོགས་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་པར་རེ་དོགས་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ན། སྒོམ་ཞི་གནས་ལ་སླེབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཞི་གནས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞི་གནས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ཞི་གནས་མང་པོ་ཡོད།

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཞེས་དེ་འདྲའི་ཞི་གནས་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་ཡོང་གི་ཡོད། ལྷག་མཐོང་ཟེར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཡིན། ཞི་གནས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མར་མནན་པའམ་ནུས་མེད་དུ་བྱེད་ཙམ་མ་གཏོགས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་མི་ཐུབ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་ན། སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སྲིད་པའམ་འཁོར་བ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་དགོས། སྟོང་པ་ཉིད་མ་བསྒོམས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འཐོབ་བོ། །

སྲིད་པའམ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་མེད་པར་གཏོང་བ་ལ་གང་སྒོམ་དགོས་ན། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་དགོས། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་དགོས། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ཞི་གནས་ཨེ་དགོས། དགོས། ཞི་གནས་མེད་ན་ལྷག་མཐོང་ཨེ་སྐྱེ། མི་སྐྱེ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཞེས་ཞི་གནས་རྣམ་དག་ཅིག་ལྡན་པའི་རྗེས་ལ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་དགོས། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཡོང་དུས་དེས་ཉོན་མོངས་འཇོམས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་དགོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།

གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །
བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གཟུགས་མེད་བཞི་གང་དག་རེད་ཅེ་ན། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ལ་མིང་གཞན་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་གསུང་། དེ་འདྲའི་གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ། ཕྱི་རོལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་

ན་གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་འདའ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་སླེབས་ནས་ཡང་བསྐྱར་མར་ཟག་གི་ཡོད།

ཕྱི་རོལ་པས་སྦྱིར་བཏང་ཞི་གནས་སྒོམ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཞི་གནས་བསྒོམས་ནས་ཕན་གྱི་མེད། གང་ཞེ་ན། ཕོང་ཚོར་ལྷག་མཐོང་མེད། ལྷག་མཐོང་མེད་དུས་ཡ་གི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ལ་བསླེབས་ནས་མར་ཟག་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུས་ཞི་གནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད། དེའི་སྟེང་ལ་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་ཡོང་དུས་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་བསླེབས་ཚར་དུས། ད་དུང་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱལ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཚོ་བགྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས། བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་བསམ་གཏན་ཟེར་ན། བསྒོམ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གནས་དབེན་པ་ལ་ཕྱིན་ནས་སྒོམ་རྒྱུག་དགོས། བརྙས་འཚོལ་མཁན་མེད་པ། ཕོང་ཁྲོ་སློང་མཁན་མེད་པ། རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་སློང་མཁན་མེད་སར་བསྡད་ནས་ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པའམ་བཞི་པར་ལངས་ནས་སྒོམ་གྱི་ཡིན་ན་སྒོམ་སྐྱེ་ཡི་རེད། ཉིན་གུང་སྒོམ་དགོས་ན་ཅུང་ཟད་དཀའ་ལས་ཡོད། བར་ཆད་མང་པོ་ཡོད། སྒོམ་ངེས་པར་དུ་རྒྱུག་དགོས་སོ། །

༣༠) ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་མི་ནུས་པས། །
ཐབས་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི། །
ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གལ་སྲིད་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཡིན་ན། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ལྔ་ཡིས་ཕན་མི་ཐོགས། གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ནི་དཔེར་ན་མིག་ཡོད་པའི་མི་ནང་བཞིན་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་པོ་ནི་མིག་མེད་པའི་མི་ནང་བཞིན་ཡིན། མིག་མེད་པའི་མི་ལྔ་སོ་སོའི་ལུང་པར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ལ་རོགས་པ་སུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། མིག་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མིག་ལྡན་གཅིག་གིས་ལོང་བ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རང་རང་གི་ས་ཆར་བདེ་བར་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་ནང་བཞིན་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་ཐུབ་ན། དེ་ནས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ལྔ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་བསྒྲོད་ཐུབ།

གལ་སྲིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་ན། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གྱིས་ལས་ཀ་ལས་མི་ཐུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱེའུ་ནམ་མཁར་འཕུར་བ་ལ་གཤོག་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འཕུར་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་གཤོག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འཕུར་མི་ཐུབ་པ་ལྟར། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་གཉིས་གའི་གཤོག་པ་ཡོད་ན་འཕུར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་ངེས་པར་དུ་དགོས། ཐབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས

ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཏེ། ཐབས་སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་དང་། བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་མེད་པར་ཤེས་རབ་རྐྱང་པ་སྒོམ་བསྡད་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཐེག་པ་དམན་པར་ལྷུང་གི་ཡོད།

ཡང་ཤེས་རབ་རྩ་ནས་མེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་བྱམས་པ་ཡང་ཡང་སྒོམ་བསྡད་ན། འཁོར་བར་ལྷུང་གི་ཡོད། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ས་ལ་མ་ལྷུང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་སྒོམ་དགོས། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་མི་ནུས་པས། །
ཐབས་དང་ལྡན་ཞིང་…………། །

ཞེས་ཐབས་སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་ཏེ་ལྔ་དང་། དེའི་སྟེང་ལ།

………………འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི། །
ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་མཁན་ང་རང་། གཏང་རྒྱུའི་དངོས་པོ། གཏང་སའི་ཡུལ་སྦྲང་པོ་གསུམ་ག་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་བསམ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆུའི་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་ནང་བཞིན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། ང་རང་ཡང་མིང་ཙམ་ལས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། སྦྱིན་པ་གཏོང་མཁན་ཡང་མིང་ཙམ་རེད། གཏང་རྒྱུའི་ཙ་ལག་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རེད། གཏང་སའི་ཡུལ་སྦྲང་པོ་དེ་ཡང་

རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རེད། དེ་གསུམ་ག་བདེན་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་དགོས། དེ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཚོས་བསྔང་གསོ་འདོན་པའི་སྐབས།

བྱམས་པ་ཆེན་པོས་བསྔོལ་བའི་ལས། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱུ། །
བསྔོལ་བར་བྱ་བ་མ་དམིགས་པས། །
བསྔོལ་བྱ་སྔོལ་བྱེད་དབྱིངས་སུ་ཞི། །

གསུངས་པ་ལྟར་བསྒོམ་དགོས། ཡིད་སྔོལ་སྐབས་ཡིད་སྔོལ་མཁན་ལྷ་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད། སྔོལ་བྱེད་ཀྱི་གུག་ལ་སོགས་པའང་སྟོང་པ་ཉིད། བསྔོལ་རྒྱུའི་ཡིད་སྟེ་གསུམ་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་བསམས་ནས་བསྒོམས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམ་དག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡང་དག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣༡) རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་ལ་བརྟག་པ།

རང་གི་འཁྲུལ་པ་རང་གིས་མ་བརྟགས་ན། །
ཆོས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་བྱེད་སྲིད་པས། །
དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་གི་འཁྲུལ་པ་ལ། །
བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་རང་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས་གསུངས། ལས་ཀ་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་གིས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས་པ་མ་གཏོགས་མི་ཞིག་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ང་ལ་བརྟག་རོགས་གྱིས། གལ་སྲིད་ངས་ནོར་འཁྲུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན། ང་ལ་གསུང་རྒྱུང་གནང་རོགས། ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན། ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་ང་ལ་གསུང་རོགས་གནང་ཞེས་མི་གཅིག་ལ་སྐྱབས་བཙོལ་དགོས་ན། དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡིན།

དེ་ཡིན་དུས་གང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། སོ་སོས་སོ་སོར་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་། རང་གི་འཁྲུལ་པ་དཔེར་ན། ཆང་ཐུང་གི་འདུག་གམ། བསམ་བློ་ངན་པ་གཏོང་གི་འདུག་གམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པར་རང་རང་སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས། བརྟག་དཔྱད་མ་བཏང་ན། ཕར་བལྟ་ཚོད་ལ་ཆོས་པའི་གཟུགས་ཞེས་ཆོས་པ་དངོས་གནས་པ་མིན་ཀྱང་ཆོས་པའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལ་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་སྲིད། ཕར་ལྟ་ཕྱོགས་ལ་གྲྭ་པ་དང་དགེ་སློང་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲ་ན་ཡང་། ཐུ་ལ་རི་དྭགས་གསད། ཚོང་འདྲ་བརྒྱབ་ན་ཡག་པོ་མེད། དེ་ཡིན་དུས།

དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་གི་འཁྲུལ་པ་ལ། །

ཞེས་ནམ་ཞག་གཏན་དུ་དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་བསྟེན་ཏེ་དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་གིས་འཁྲུལ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་ནས་གང་འདྲ་བྱུས་སོང་། ཉིན་གུང་འགྲོ་དུས་ལས་ཀ་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །མདོར་ན་ལྟོ་ཆས་ཤིག་བཟས་ཀྱང་བསམ་བློ་གང་འདྲ་བཏང་ནས་ཟ་ཡི་འདུག །དགོང་མོར་ཉལ་བའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་གང་འདྲ་བཏང་ནས་ཉལ་གྱིན་འདུག །དེ་འདྲའི་བརྟག་དཔྱད་བཏང་ནས་སྐྱོན་འདྲ་མཐོང་སོང་ན། བརྟག་དཔྱད་གཏོང་གིན་གཏོང་གིན་སྐྱོན་སྤོང་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ན་བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༢) གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་སྨྲ་བ།

ཉོན་མོངས་དབང་གིས་རྒྱལ་སྲས་གཞན་དག་གི །
ཉེས་པ་སྨྲོས་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་བས། །
ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི །
ཉེས་པ་མི་སྨྲ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཞེ་སྡང་ལ་གོ། ཉོན་མོངས་ཞེ་སྡང་གི་དབང་གིས་རྒྱལ་སྲས་གཞན་དག་གི་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དག་གི་ཉེས་པ་སྨྲོང་བའམ་སྐྱོན་བརྩུགས་བྱས་ན། རང་ཉིད་ཉམས་པ་མ་གཏོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉམས་ཀྱི་མེད། དོན་དག་གང་རེད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རག་མི་ལས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཁྱེད་རང་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ན་འདྲ། མེད་ནའང་འདྲ་ཁྱད་པར་མེད། གལ་སྲིད་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་མི་རུང་གསུངས།

ཉེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རག་མ་ལས་པར་སོ་སོའི་ལམ་ལ་འཇུག །སོ་སོའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད། སོ་སོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་མ་གཏོགས་མི་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་པའི་དུས་ཚོད་མེད། རང་གིས་རང་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་དག་ལ་སྐྱོན་བརྩུགས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གལ་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་རེད་ཅེས་རང་གིས་སྐྱོན་བརྩུགས་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཉམས་ཀྱི་རེད། རང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ཀྱི་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ལས་ཉམས་ཀྱི་རེད། རང་ཉིད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དུས་དེ་ལས་ཉམས་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས།

ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི །

ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་དེ་སུ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་པ་ཞུ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཞུ། ཞུས་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་བོད་ལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་ན་དེའི་ཉེས་པ་སྨྲ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱ་བ་གང་དང་གང་བརྩམས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མ་གཏོགས་རང་དོན་དུ་གནང་གི་མེད་པ་ཡིན་དུས། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གང་དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་གནང་སྲིད་པ་ཡིན།

དཔེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེད་དཔོན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚེ་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་མཉམ་དུ་གྲུ་གཟིངས་ནང་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་དེའི་ནང་ལ་ཡོད། ཁོའི་བསམ་པར་དེ་རིང་དཔེ་མེད་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་འདུག །ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་དེ་ངས་ཆུ་ནང་འཕངས་ནས་བསད་ཐུབ་ན། ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱའི་ཅ་ལག་ཡོད་ཚད་ང་རང་ལ་འཐོབ་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་ལོག་པ་ནག་པོ་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པ་དེ། གྲུ་པ་དེད་དཔོན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་རེད། ཁོ་སྙིང་རྗེ། བསམ་བློ་ངན་པ་དེ་འདྲ་གཏང་གི་འདུག །ཁོ་རང་ཁ་ཐུག་ལ་སྨིན་པོ་གཏང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་གིན་འདུག་སྙམ། ཡིན་ཀྱང་དོན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཉེས་པ་རེད། ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བསད་ན། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་ངན་སོང་གསུམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་རེད། དེ་ཡིན་དུས

ཕོ་དེ་རིང་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་མ་བསད་གོང་དུ་ངས་ཕོ་གསད་ཐུབ་ན། ངས་ཕོ་བསྐྱབ་ཐུབ་པར་འགྱུར་ས་རེད། ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་ལོས་ཡིན་ཏེ་རྩ་བ་ཕོ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཅེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུགས་ལ་མ་བཟོད་ནས། དེད་དཔོན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་མགོ་ལ་སྒ་རེ་གཞུས་ནས་བསད་པ་རེད། དེ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྐལ་པ་དགུ་ཁྲིའི་ཚོགས་རྫོགས་པ་ཡིན། ཕར་བལྟས་ཚོད་ལ་མི་ཞིག་གི་མགོ་ལ་སྒ་རེ་གཞུས་ནས་བསད་པ་དེ་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐལ་པ་ཁྲི་དགུའི་ཚོགས་བསགས་པ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ཟེར་མཁན་དེ་བྱ་བ་གང་དང་གང་བྱེད་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བྱས་པ་ཡིན་དུས། ཚང་མ་སྡུག་ཆགས་རེད་ཅེས་བཤད་མི་བཟོད་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་བསད་པ་སོགས་གང་དང་གང་ཡིན་ནའང་གནང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་བྱར་མི་རུང་། གལ་སྲིད་ང་རང་ནོར་ན་དཔེ་གསག་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མཐོང་ཕྱོགས་ལ་སྡུག་ཆགས་ཡོད་ན་ཡང་། དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན། དེ་ང་རང་གི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད་བསམས་ནས་དག་སྣང་སྦྱོང་དགོས། དེ་འདྲར་བྱས་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༣) རྩོད་པའི་གཞི་རྙེད་བཀུར་ལ་མི་ཆགས་པ།

རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་བས། །
མཛའ་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །
ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆགས་པ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན། རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ཞེས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། མིང་སྙན་གྲགས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ལས་ང་མཆོག་ཟེར་ནས་ཕྲག་དོག་གི་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་འཐབ་རྩོད་དམག་འཁྲུག་རྒྱག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དུས་རྙེད་བཀུར་ཞེས་པ་དེ་མང་ན་ཡག་པོ་མེད། ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན། རང་གི་སྦྱིན་བདག་བླ་མ་གཞན་ཞིག་ལ་སྦྱིན་བདག་བྱས་ན། ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ནས་ཕན་ཚུན་འཁྲུག་རྩོད་འཚོར་གྱི་རེད། ལུང་པ་མ་བདེ་བར་འགྱུར་གྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆོད་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་རྙེད་བཀུར་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པ་མ་རེད། སྙིང་པོ་མི་འདུག་དགོངས་ནས་གཡུགས་པ་ཡིན། ཕན་ཚུན་འཁྲུག་རྩོད་འཚོར་གྱི་རེད། དེ་ཕྲག་དོག་གི་རྒྱུ་རེད་གསུངས། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་མར།

གྱི་ལིང་རྟ་ཕོའི་མགོ་འཕང་མཐོ་དང་གཅིག །
སྣ་ཁྲ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་མཛེས་དང་གཉིས། །
ཤིག་སྤྱོད་སྐྱེས་བུའི་འཁོར་གསུམ་ཁྲ་དང་གསུམ། །
དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་གི་ལས་ལ་བརྩོན་དང་བཞི། །
འདི་བཞི་བཤམས་ན་ཨ་ཇོས་ཕྱོམས་ཙམ་གདའ། །
ཆོས་བརྒྱུད་དུ་འདུག་པས་ཨ་ཇོས་སྤངས་པ་ཡིན། །

ཆོས་བརྒྱད་སྤངས་པས་སྐྱིད་པའི་ཉི་མ་ཤར། །
དེ་ཕྱིར་ཆོས་བརྒྱད་སྤོངས་ཤིག་པེ་ཏ་ལྷམ། །

ཞེས་རང་གི་སྲིང་མོར་གསུངས། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སྲིང་མོ་པེ་ཏ་མས། ཨ་ཇོ་ཁྱེད་ལྟོས་དང་། བླ་མ་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་ཟེར་མཁན་དེ་གང་འདྲའི་བླ་མ་ཆ་ཆེན་པོར་འདུག །འོག་ན་ཁྲི་བརྩེགས། སྟེང་ན་གདུགས་ཕུབ། བར་ལ་གྲྭ་པ་བུ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་དུང་ཁ་སྒྲོར་དུ་བུས་ནས་མི་མང་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཡི་འདུག །དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་རེད། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་མཇོ་བརྒྱ་རེ་སྟུད་ཀྱི་འདུག །འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱུག་པོ་རེད། ངེད་མིང་སྲིང་གཉིས་ལ་ལྟོས་དང་། འདི་འདྲ་ཐབས་སྐྱོ་བ་ལ། རྒྱབ་ལ་གྱོན་རྒྱུ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དེའང་འབུས་བཟས་ནས་ད་ནི་གང་ཡང་མེད། ངོ་མ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་ཡིན། དེ་ལས་ཁྱེད་བླ་མ་བ་རི་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ། བླ་མ་བ་རི་བའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ན། ཞབས་ཕྱི་དྲག་རིམ་གྱི་གྲལ་མགོར་མ་ཐོན་ཀྱང་བྲན་གཡོག་གྲལ་ལ་ཚུད་ཙམ་བྱུང་ནའང་གོས་དེ་ལས་ཡག་ཙམ་རག་གི་རེད། སྐུ་མཁྱེན། འགྲོ་རོགས་ཀྱིས་ཞུས་པ་རེད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་མེད།

གྲོགས་དང་པོ་ལྷ་མོ་བཞད་ཁ་མ། །
བར་དུ་སྲིན་མོ་རོ་མིག་མ། །
ཐ་མར་བ་རྒན་སོ་མེད་མ། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཚོ་གྲས་བྱས་ན་བྱེད་ཐུབ་ཚོད་འདུག་སྟེ། ཡིན་ན་ཡང་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་ལྟ་ས་ལ་དང་པོར་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་མ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་དུས་འཁྲུག་པ་དང་རྟོག་གྲའི་རྩ་བ་རེད་མ་གཏོགས་ཕུགས་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཆོས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་བས་ཀྱང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན།

རག་དུང་སེར་པོ་ལྷུགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱན་དང་གཅིག །
དེ་ལ་མཛེས་པའི་འཕྱུར་ལྷེ་དང་གཉིས། །
ལྷེ་དབུགས་ཝན་གསུམ་འཛོམས་པའི་དུང་མཁན་དང་གསུམ། །
མགོ་ནག་མི་ཡི་འདུ་འཛི་དང་བཞི། །
འདི་བཞི་བསླུབས་ན་འ་འབུས་ཀྱང་འགྲུབ་ཚོད་དུ་གདའ་སྙེ། །
དེ་བས་ཀྱང་སློ་ཚོས་བརྒྱད་སྤངས་ན་དགེ། །
སློ་ཚོས་བརྒྱད་སྤོངས་ཤིག་པེ་ཏ་མ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་དག་གང་རེད་ཅེ་ན། ཁང་པ་རྫིག་པོ་བརྒྱབ། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་དངུལ། རྟ། ལུག །འོག་ལ་གཡོག་པོ། བར་ལ་གྲྭ་པ། དེ་ནས་མཆོད་རྫས་རྒྱུ་དངོས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷུགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་ན་ཡང་ངས་སྒྲུབ་ལྟ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། མ་ཐུབ་པ་ཅང་མེད། ཡིན་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་འཕྱུང༌། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འཕྱུང་གི་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགོས་པ་དང་སྙིང་པོ་མི་འདུག །ཕན་ཐོགས་མེད་པར་མཐོང་ནས་ངས་གཡུགས་པ་ཡིན། གོས་འདི་ལས་ཡག་པ་གྱོན་རྒྱུ་ཡོད་ནས་མ་གྱོན་པ་ཡིན། ཟས་འདི་ལས་ཞིམ་པ་བཟའ་རྒྱུ་ཡོད་རེད་དེ། ངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མ་བཟས་པ་ཡིན། སྡོད་ས་འདི་ལས་ལྷག་ཙམ་སྡོད་ས་རག་གི་རེད་དེ་ཡིན་ན་ཡང་ངས་མ་བསྡད་པའི་རྩ་བ་དེ་ཉོར་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྡང་གི་རྒྱུ་གསག་གི་ཡོད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་མ་བདེ་སྡུག་ལ་སྒྱུར་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དགོས་པ་དང་སྙིང་པོ་མི་འདུག་པས་ངས་གཡུགས་པ་ཡིན་གསུངས།

ཧྲེད་བཀུར་དབང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་རྫོད་པ་ག་ཚོད་རྒྱག་གི་འདུག །དམག་ག་ཚོད་རྒྱག་གི་འདུག །ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་མི་འབོར་སྟོང་ཕྲག་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་བསད་པའི་རྩ་བའང་

རྒྱ་ནོར་ལ་ཐུག་པ་རེད། ཟས་ལ་ཐུག་པ་རེད། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཐུག་པ་རེད། མིང་ལ་ཐུག་པ་རེད། ཁ་ཕོ་རྡུས་ལ་ཐུག་པ་རེད་མ་གཏོགས། ནང་ཕན་ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་ཆེས་ནས་དམག་རྒྱག་པའི་ལུགས་སྲོལ་ས་སྟེང་འདི་ན་མེད། མ་དགའ་བ་དང་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ནས་འཁྲུག་པ་འཚོར་གྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། རང་གི་སྦྱིན་བདག་གིས་མི་གཞན་དག་ལ་རྙེད་བཀུར་ཞུ་ཡི་འདུག་ཅེས་ཐོས་ཡོང་དུས་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ནས་བློ་མ་བདེ་བར་ཆགས། དེ་ནས་དངོས་སུ་མཐོང་སོང་ན། ཨ་ཡེ། ཁྱོད་ངའི་སྦྱིན་བདག་ཕྲོགས་དོན་གང་ཡིན། སྤྲང་པོ་ཁྱོད་ཟེར་ནས་འཁྲུག་པ་འཚོར་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྙེད་བཀུར་ཟེར་བ་ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན།

རྩོད་པས་གང་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཐོས་པ་ཞེ་ན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ། བསམ་པ་ཟེར་ན། བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ། སྒོམ་པ་ཟེར་ན། དེའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ། དེ་འདྲའི་བྱ་བ་ཉམས་ཀྱི་ཡོད། གང་རེད་ཅེ་ན། ནམ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་དངུལ་འཐོབ་ཐབས་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་མནོ་བསམ་འབབ་ཞིག་གཏོང་དུས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བསམ་བློ་གཏང་བའི་གོ་སྐབས་རག་གི་མེད། དེ་མ་རག་ཡོང་དུས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཉམས་པ་ཡིན། དེའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་མ་རེད་དེ། བྱེད་ལོང་མ་བྱུང་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ལས་ཀ་མཐོས་པ་ཐོན་ན། དེ་རིང་དཔེ་ཆ་རྩ་ནས་ལྟ་ལོང་མ་བྱུང་ཟེར་གྱི་ཡོད། ལྟ་འདོད་མེད་པ་མ་རེད་དེ་ལྟ་ལོང་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་འཛིག་རྟེན་ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་ནོར་བསག་རྒྱུ། དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་གི་བསམ་བློ་བཏང་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་ཆོས་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན།

ང་ཆོས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཚོང་ཡང་རྒྱག་གི་ཡོད་ཟེར་ན། འགྲིག་གི་མེད། ང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན། བ་ཕྱུགས་ཀྱང་གསོད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན། ང་ཐེག

པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མ་གཏོགས་རྩ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ངས་བྱ་ཤ་ཡང་བཟའ་ཡི་ཡོད། བྱ་དེ་ཡང་གསད་ཀྱི་ཡོད། ཉ་ཤ་ཡང་བཟའ་ཡི་ཡོད། ཉ་ཡང་གསད་ཀྱི་ཡོད་ལབ་ན། མི་འགྲིག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉ་གསད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་འོང་ཐབས་མེད།

དེ་དང་འདྲ་བར་རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་རྒྱག་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་འོང་བ་ཡིན། ངས་ཚོང་ཡང་རྒྱག་ལ་སྒོམ་ཡང་རྒྱག་གི་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ཡག་ཤོས་གང་རེད་ཅེ་ན།

མཛའ་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །
ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཟེར་ན། ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཀྱི་ཁང་པ་དང་གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོའི་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་དུས་ཚོད་བྱེད་དགོས། འཁྱུག་ཙམ་ཕྱིན་ནས་ཇ་ཕོར་པ་གང་བཏུངས་ནས་ག་ལེར་བཞུགས་ལ་ཟེར་ནས་ལོག་ན། ཉོག་ག་མེད་པར་མ་ཟད་ཁོང་ཚོ་ཡང་བློ་བདེ། ང་རང་ཡང་བློ་བདེ། སྤུན་ཐུག་པའི་ཐུག་བློ་བདེ་ཟེར། གཞན་ཉི་མ་གཅིག་བསྡད། གཉིས་བསྡད། གསུམ་བསྡད། དེ་ནས་ཨ་པ་ཨ་མས་ངའི་གཅེས་ཕྲུག་ཟེར་ནས་དངན་བྱམས་བྱེད་དུས། ང་འདི་ན་སྐྱིད་པོ་འདུག །ཡག་པོ་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་ཡོང་དུས་ཁྱིམ་ལ་ཆགས། དེ་ནས་ཕྱི་ལ་འདོན་སྙིང་མི་འདོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱིམ་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་བདག་གི་ནང་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་འགྲོ་དུས་ཚོགས་པ་ཡག་པོར་འཚོགས། །འདོན་ཆ་ཡག་པོར་འདོན། བསམ་བློ་ཡག་པོ་གཏོང་། དངོས་གནས་དྲང་གནས་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་ན་ཡག་ཤོས་རེད། གོང་དུ་

ཞུས་པ་ནང་བཞིན་འགོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ། གཞུང་ལ་དམིགས་མེད་དམ་པ། མཇུག་ལ་བསྔོ་བ་དམ་པ་སྟེ་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་ཟིན་ནས་ཆོག་བརྟོན་པ་ཡིན་ན། རང་ལ་ཡང་ཕན། སྦྱིན་བདག་གི་རེ་བའང་རྫོགས། གལ་སྲིད་དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ནའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡག་པོར་བསྐྱེད་དེ། དེ་རིང་ངས་ཆོག་འདོན་པ་དང་ལྟ་སྒོམ་པ་སོགས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོས་ང་ལ་ཆོག་འདོན་རོགས་ཀྱིས་ལབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚང་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོག་འདོན་གྱི་ཡིན། བརྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་ཤོག་བསམ་པའི་བསམ་པ་དྭངས་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་ཆོག་བརྟོན་པ་ཡིན་ན། ཕན་ཡོན་ཞེ་དྲག་ཡོད།

དེ་ནས་དགོང་མོར་སྐུ་ཡོན་ཕུལ་བ་དེ་བླངས་ནས་ལོག་ཕྱིན་ན་ཡག་ཤོས་ཡིན། དེ་མིན་སྦྱིན་བདག་གི་ནང་ལ་ཉི་མ་གཅིག་བསྡད། གཉིས་བསྡད། གསུམ་བསྡད། ཕར་སྐད་ཆ་བཤད། ཚུར་སྐད་ཆ་བཤད། དེ་ནས་གང་མཚམས་ནས་བླ་མ་མག་པར་གྱུར་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། མདང་དགོང་བར་དུ་མི་ཚང་དེའི་བླ་མ་རེད། དེ་རིང་མག་པ་རེད་ཟེར་ན་དཔེ་བསགས་པ་རེད། བསྡད་ན་སྐྱོན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པའི་སྦྱིན་བདག་དང་བླ་མ་གཉིས་འཁྲུག་པ་འཚོར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། གང་མཚམས་གཅིག་ལ་སྦྱིན་བདག་གིས་བླ་མ་ཁྲིད་ཕྱིར་ལོག་རྒྱུག་ཟེར་ན་སྦོ་ལོ་འཁྱུར་བ་ཡིན།

སྦྱིན་བདག་ཙུང་ཟད་སྤྲང་པོར་འགྱུར་དུས་ཧ་སྤྲད་ཀྱི་མི་འདུག །ཁ་ལག་སྤྲད་ཀྱི་མི་འདུག །ཤ་སྤྲད་ཀྱི་མི་འདུག །ག་རེ་རེད། ཐུག་པའི་ནང་ལ་ཤ་རྫོག་རེ་རེ་གཉིས་རེ་མ་གཏོགས་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག །གང་རེད། མང་དུ་གཏབ་དགོས་ཀྱི་རེད་པ་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་དང་། ཚོད་མ་དེའི་ནང་ལ་ཞག་ཚིལ་རྩ་ནས་མི་འདུག །ཚྭ་དྲོས་མི་འདུག །མང་དག་ཅིག་ཐོབ་ཟེར་ན། སྦྱིན་བདག་བསུན་གྱི་རེད། བླ་མ་དེ་རྟོག་གྲ་ཚབ་ལ་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་ནས་ལམ་སང་སྐུ་ཡོན་ཕུལ་ནས་ཐོན་རྒྱུག་ཟེར་ན་དེ་ནས་འཁྲུག་པ་འཚོར་གྱི་རེད། དེ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་ག་པར་ཕྱིན་ན་ཡང་རང་གིས་ཚོད་ཟིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་གསུངས།

ཆགས་པ་སྤོང་ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་ནས་མ་སློབ་ཟེར་བ་མིན། ད་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕ་མའི་ནང་ལ་འགྲོ་ཡི་མིན། སྤྱིན་བདག་གི་ཁྱིམ་ལའང་འགྲོ་ཡི་མེད། གང་ཞེ་ན། འདིར།

མཛའ་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །
ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་འདུག་ཟེར་ན། གོ་བ་ལོག་སློབ་གྱུར་པ་ཡིན། དེའི་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་འགྲོ་ན་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་ཡོད། ཆགས་པ་སྤངས་ནས་འགྲོ། ཁོང་ཚོའི་གནས་སྟངས་དྲག་ཞན་གང་འདུག་བལྟ། དེ་པའི་སེམས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱང་། སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ན་འགྲིག་པ་ཡིན། མུག་སྨྱོག་མང་པོ་མ་བཤད་པར་བྱེད། ཆགས་པ་སྤོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་རང་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱེད་ཐུབ་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༨) ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བར་གདམས་པ།

རྩུབ་མོའི་ཚིག་གིས་གཞན་སེམས་འཁྲུག་འགྱུར་ཞིང་། །
རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་འགྱུར་བས། །
དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི། །
ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚིག་རྩུབ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན། ཚིག་རྩུབ་ཀྱིས་སེམས་ལ་ཁབ་ནང་བཞིན་ཟུག་གི་ཡོད། བོད་སྐད་ལ་བལ་རྗོ་གཞུ་ཟེར། ཕར་བལྟས་ན་བལ་རེད། དེའི་ནང་ལ་རྗོ་ཡོད། ལྟར་སྣང་ལ་བལ་གཞུས་སོང་བསམ་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། དེས་ན་ཟུག་ཆེན་པོ་སྙེར་གྱི་ཡོད། མི་དེས་ངའི་མགོ་ལ་རྒྱུག་པ་གཞུས་པ་ལས་ལྷག་ཅིག་ང་ལ་ཚིག་ངན་བཤད་བྱུང་། སྙིང་ན་བོ་ཞེ་དྲག་བཤད་ནས་ལོག་སོང་ཟེར་བ་ལྟར། རྣ་བ་ལ་མི་འགྲོ་བ་དང་། སྙིང་ལ་ཟུག་པའི་རྩུབ་མོའི་ཚིག་བཤད་མི་རུང་། དེ་བཤད་ན་སྐྱོན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་སེམས་འཁྲུག་གི་ཡོད། སེམས་པ་མ་སྐྱིད་པར་བྱུང་ན་ཡག་པོ་མེད། སེམས་པ་དགའ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོས།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་འཆད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕོང་ཕྲོ་ཟ་བར་ཤོག་ཅིག་འཆད་ཀྱི་མེད། འདི་ཟེར་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ག་རེ་དགའ་ཡི་འདུག །དེ་དགའ་བའི་དོན་ལ་རང་གིས་རོགས་པ་བྱེད་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱོད་ཨ་པའི་མགོ། ཨ་མའི་རོ་ཞེས་ཚིག་རྩུབ་དེ་འདྲ་ལབ་པ་ཡིན་ན། གཞན་སེམས་འཁྲུག་གི་ཡོད། དེ་ཚོ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ནའང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མིའི་སྣང་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་།

འཚིག་པ་ཟ་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ན། མི་ཡི་སེམས་འཁྲུག་ཅིང་སེམས་འཁྲུགས་ན། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གནོད་གས་མི་ཤོང་ཁྲོ་ཟར་བཙུག །མི་ཡི་སེམས་པ་མ་སྐྱིད་པར་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཡོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིན། ཡང་ན་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སེམས་པ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཚིག་རྩུབ་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ནི་གནས་ཚུལ་དམིགས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཁ་ཐུག་ལ་འཚིག་པ་བཟས་ཀྱང་ཕུགས་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་མེད་པར་རང་གིས་དགའ་མ་དགའ་དང་ཕྲག་དོག་དབང་གིས་མི་ལ་ཚིག་ངན་བཤད་ན།

> རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་འགྱུར་བས། །

ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས་ཉམས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས།

> དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི། །
> ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་མི་འགྲོ་བ། སྣང་བར་མི་འགྲོ་བའི་སྐད་ཆ་ཚིག་ངན་པ། སེམས་སྐྱིད་པོ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ངན་རིགས་བཤད་རྒྱུ་མེད། དེ་འདྲའི་ཚིག་རྩུབ་པོ་བཤད་ན་ཡག་པོ་མེད། ཚིག་རྩུབ་པོ་གྲུས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་དུས་ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་གསུངས་པའོ། །

༣༥) ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ།

ཉོན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་པོས་བཟློག་དཀའ་བས། །
དྲན་ཤེས་སྐྱེས་བུས་གཉེན་པོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག །
འབུར་འཇོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཟེར་བ་གོམས་ཚར་ན་སྤང་དཀའ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ཞོག་སྒྲིལ་དྲིལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁ་རྒྱུན་ལ།

ཞོག་དྲིལ་ལམ་འདུག །

ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དུས་རྒྱུན་ནས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་དང་པོ་སྐྱེ་ཡོང་དུས་ནས་འདི་ཞེ་སྡང་རེད། ཡག་པོ་མེད། ཞེ་སྡང་ལངས་ཚར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་སྐྱེལ་བར་མ་ཟད། ང་རང་ཡང་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་མེད་པར་བཟོ་ཡི་ཡོད་དུས་ཡག་པོ་མེད་བསམས་ནས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡར་འཕར་མ་བཅུག་པར་མར་གནོན་དགོས། དེ་འདྲ་བྱས་ན་གོམས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། གཞན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་ག་ཚོད་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེར་བཅུག་ན། བློ་ལ་འདྲིས་དུས་སྤོང་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ནས།

དྲན་ཤེས་སྐྱེས་བུས་གཉེན་པོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །

ཞེས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཡོད་དགོས། དྲན་པ་ཟེར་ན། དུས་རྒྱུན་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་གང་བྱེད་ཀྱི་འདུག །སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ་དགེ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་བ་དེ་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་ཟེར་ན། གལ་སྲིད་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་

ན་ལམ་སང་འདིས་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཚུར་ལྡོག་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་བཞིན་ཡིན། དྲན་པ་དེ་སོ་པ་ནང་བཞིན་དང་། ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཉེན་རྟོག་པ་མ་འོངས་གོང་ལ་དང་པོ་སོ་པས་བརྟག་གི་ཡོད། དེའི་རྗེས་ལ་ལམ་སང་ཉེན་རྟོག་པས་ཉེས་ཅན་འཛུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེ་དང་འདྲ་བར་རང་སེམས་འདིས་ཉེས་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན། དེ་རྗེས་སེམས་བདག་པོ་རྒྱུག་མཁན་ནམ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སླེབ་ཡོང་གི་ཡོད།

གོང་དུ་བཤད་པ་ནང་ལྟར་མགོ་བོའི་སྟེང་ལ་མར་ཁུ་བཀལ་ནས་མར་ཁུ་ཐིགས་པ་གཅིག་ཕོ་ནའང་གསད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་དུས། མར་ཁུ་འབོ་ཡོང་བསམ་པའི་དངངས་སྐྲག་གིས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་ནང་བཞིན། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོས་གཉེན་པོའི་མཚོན་ཆ་བཟུང་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་སེམས་འདིས་ཉེས་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག །ཁཟང་སྒྲོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་དེ་མི་ལ་སྡིགས་ར་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་གྲི་དང་མདུང་ནང་བཞིན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དྲན་ཤེས་གཉིས་དེ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས།

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག །
འབུར་འཛོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གི་རྟོག་པ་གང་འདྲ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་ཁད་པ་དང་ལམ་སང་མར་མནན་པའམ་འབུར་འཛོམས་བྱེད་དགོས། སྐྱེར་འཛུག་རྒྱུ་མེད། དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན་གོམས་ལོབས་གྱུར་ནས་ཉེན་ཞིག་ཆ་ཚང་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་གཏང་ཐུབ། དང་པོ་ནས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན། རྗེས་སོར་སྐྱེས་ཚར་ན་སྤང་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འབུར་འཛོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༨) དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་བསླབ་པ།

མདོར་ན་གང་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །
རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །
རྒྱུན་དུ་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །
གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཞེས་མདོར་བསྡུས་ན། གང་དུ་འགྲོ་འདུག་ཟ་ཉལ་དང་། མི་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་སོགས་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བརྟག་དཔྱད་གཏང་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་གི་སེམས་འདི་ཕན་སེམས་སུ་འདུག་གམ་གནོད་པའི་སེམས་སུ་འདུག །ཁཟང་ངན་གར་གནས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས།

རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །
རྒྱུན་དུ་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས།
གཞན་དོན་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་དཔེར་ན། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཡང་སྦྱིར་བཏང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཡིན་ཀྱང་སྦྱིན་པ་གཏོང་ཚེ་ཀུན་སློང་གི་ཆ་ནས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རེ་བ་ཡོད་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་མེད་པར་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེས་གཞན་དོན་བསྒྲུབས་པ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༣༨) དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ།

དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས། །
མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བྱའི་ཕྱིར། །
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །
བྱང་ཆུབ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་རྩོམ་པར་བརྩོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན། མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་འདུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཆེད་དུ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞེས་འཁོར་གསུམ་ཟེར་ན། བསྔོ་བ་བྱེད་མཁན་ང་རང་། བསྔོ་རྒྱུའི་དགེ་བ། བསྔོ་བ་བྱེད་སའི་སེམས་ཅན་དེ་གསུམ་ག་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ། ཡེ་གདོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པ། སྣང་ཙམ་ཞིག་གི་ངོ་ལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་ལ་བསམས་ན་དོན་དམ་པ་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། དེ་འདྲའི་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ།

སུའི་དོན་དུ་སྔོ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་ཡིན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་བསམ་མནོ་བཏང་བ་ཡིན་ན། མི་འགྲིག་པ་ཡིན། རང་དོན་དུ་བསྔོས་ན་ཉན་རང་དུ་འགྱུར་ཟིན་པ་ཡིན། མ་ཎི་ཚིག་གཅིག་མ་གཏོགས་མ་བཏོན་ན་འདྲ། སྐོར་བ་རྡོག་པོ་གཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས་མ་བརྒྱབ་ན་ཡང་ཐང་། ཕྱག་ཐེངས་ཤིག་མ་གཏོགས་མ་བཙལ་ན་ཡང་འདྲ། གང་ལྟར་ཙ་བར་གང་དགོས་ཤེ་ན། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བར་བྱས་ན། དགེ་བ་རླབས་ཆེ་ཞིང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

ག༽ ཇི་ལྟར་བརྩམ་པའི་ཚུལ།

མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན། །
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སུམ་ཅུ་བདུན། །
རྒྱལ་སྲས་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དོན་དུ་བཀོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་རྒྱུད། ཕྱིས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ལ་སོགས་པ་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ས་ལ་བབས་པ་ནང་བཞིན་གྲངས་མེད་བྱོན་ཡོད། ཁོང་རྣམ་པས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས། སྡིག་པ་སྤོང་སྟངས། དགེ་བ་སྒྲུབ་སྟངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྩམས་ཡོད་མ་གཏོགས། རང་གིས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་གསར་རྩོམ་བྱས་པའམ་ཁུངས་མེད་དུ་བཤད་པ་མིན། འོ་ན་གང་ཞེ་ན།

དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །

ཞིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་འདྲ་གསུང་གི་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་མང་དུ་ཡོད་པ་ཚང་མ་འདིར་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་ནང་ལ་བསྡུས་ནས་བཞག་ཡོད་གསུངས།

རྒྱལ་སྲས་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དོན་དུ་བཀོད། །

དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་སུའི་དོན་དུ་བཞག་པ་རེད་ཅེ་ན། མ་འོངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་སུ་དང་གང་ཞིག་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་ཡོད་པ་ཚོས་གཞུང་འདི་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་དེ་འདྲ་ཡིན་འདུག །བསླབ་པ་ལ་སློབ་སྟངས་དང་བསམ་མནོ་གཏོང་སྟངས་དེ་འདྲ་རེད་ཤག་ཅེས་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་དངོས་སུ་སློབ་འདོད་ཡོད་པ་ཚོའི་དོན་དུ་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

ང༽ བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ།

བློ་གྲོས་དམན་ཞིང་སྦྱངས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། །
མཁས་པ་དགྱེས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །
མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། །
རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ལགས་པར་སེམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་ཉིད་བློ་གྲོས་དམན་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལག་ལེན་ཤེས་ཐུབ་པའི་རིག་པ་མེད་པར་མ་ཟད་བྱང་ཆའང་མེད། བརྩོན་འགྲུས་བྱས་ནས་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་རྣམས་ཞི་དྲག་སྦྱངས་མེད། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་ན་གང་མིན་ཚད་འདུག་ཅེས་ཐུགས་དགྱེས་དགྱེས་གནང་འོས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ཏེ། ཚད་ལྡན་གྱི་ཕྱུག་དཔེ་རྩོམ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ཚིག་སྙན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་ལ་མེད་ནའང་འདྲ་ཁྱད་པར་མི་འདུག །གཙོ་བོ་འདིའི་ནང་ལ་དོན་དག་གང་བཤད་ཡོད་ཅེ་ན།

མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ནས། དེ་དག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་བཀྲལ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་དུས་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད། ཁུངས་ཡོད་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས།

རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ལགས་པར་སེམས། །

ཞེས་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་དོན་དག་འཁྲུལ་པ་རྩ་ནས་མེད་ཅིང༌། ནོར་འཁྲུལ་མེད་པའི་དཔེ་ཆ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཐུབ་པའི་དོན་སྙིང་ཚང་ཡོད་གསུངས་པའོ། །

ཅ༽ འགལ་བ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་རྣམས། །
བློ་དམན་བདག་འདྲས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །
འགལ་དང་མ་འབྲེལ་ལ་སོགས་ཉེས་པའི་ཚོགས། །
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་རླབས་ཆེན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན། སྐུའི་བ་སྤུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཚུལ་ནི་ང་ཚོའི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཚད་ཕྱག་དཔེའི་ནང་ལ་བསྡུས་ནའང་བསྡུ་ཐུབ་པ་མེད།

བློ་དམན་བདག་འདྲས་ཞེས་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་ང་འདྲ་བའི་བློ་གྲོས་དམན་པ་ཤེས་རབ་མེད་པའི་མི་སྐྱོ་བོ་ཞིག་གིས། དཔེར་ན། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ལ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ཟབ་ཚད་ག་ཚོད་འདུག་ལྟོས་ཤིག་ཅེ་ན། བལྟ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ལྟར། ང་འདྲ་པོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་ཞིག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པའི་གྲངས་དུ་ཡོད་ཅེས་ཚད་རྒྱག་དགོས་ན་ངས་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ཡིན་དུས་མཚམས་རེར་འགལ་བའི་སྐྱོན་དང་། སྐབས་རེར་མ་འབྲེལ་བའི་ཉེན་ཁ་འབྱུང་སྲིད་གསུངས།

འགལ་བའི་སྐྱོན་ཟེར་ན། འདི་སྐབས་གང་ལ་གོ་དགོས་ཤེ་ན། སྐབས་འགར་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མཚམས་ཤིག་ལ་ནི་དེ་མ་བྱས་ན་ཡང་འགྲིག་གི་ཡོད་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གཉིས་ཡོད་ན་འགལ་བ་ཡིན། བྱེད་དགོས་དང་མི་དགོས་ཟེར་བ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན།

མ་འབྲེལ་བ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་གང་འཆད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་བཤད་ཀྱི་ཡོད་དུས། འོག་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྲས་བཤད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་ཡོད་སྲིད་ཅིང་ཡོད་ན་ངས་བཤགས་པ་འབུལ་གྱི་ཡིན། བཤགས་པ་འབུལ་དུས་དམ་པ་ཁྱེད་རྣམ་པས་ང་ལ་ཁག་མེད་ཅེས་བྱས་ནས་ང་ལ་བཟོད་པ་བཞེས་རོགས་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་ལྟ་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ཀྱང་གཟབ་གཟབ་གནང་བ་ཡིན། ཞུགས་ལ་ང་ཚོས་གོ་བ་གང་ལེན་དགོས་ཤེ་ན། ཁོང་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དཔེ་ཆ་ལ་དེ་ཚོད་གསུང་སྐད་ཤོར། བཤགས་པ་འབུལ་གྱི་ཡོད་ན། ང་ཚོ་ལྟ་ལོས་ཡིན། ང་ཚོས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ལ་དངོས་གནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ནོར་འཁྲུལ་འབྱུང་སྲིད་པས་གཟབ་གཟབ་ལོས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞེས་རོགས་གྱིས་ཞེས་པའོ། །

ཆ༽ བསྔོ་བཅོས་བྱས་པའི་བསྔོ་བ།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །
དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གིས། །
སྲིད་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི། །
སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསྔོ་བཅོས་བརྩམས་པའི་བརྗོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའམ་ཕན་ཡོན་འདིས། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག་ཅེས་དོན་དམ་ནི། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྙིང་རྗེ།

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གནས་ཀྱི་མ་རེད་ཅེ་ན། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་ན། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན། གང་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་དུས་དེ་གཅོད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དུས་སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཞི་བ་ཞེས་པ་སྨྲེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་གོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་ཡིན།

ངས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཅེས་བཤད་ཡོང་དུས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་མི་ལྷུང་བ་ཡིན། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ལས་ཐར།

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ཐར་ནས། སྲིད་ཞི་གཉིས་གའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར།

སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །

ཅེས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མ་བཀོད་བར་དུ་ཕོང་སངས་རྒྱ་ཡི་མིན་གསུངས་ཡོད། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལ་ཕོང་གིས་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཕོང་དམ་བཅའ་བློས་གཏོང་གི་མིན་གསུངས། ཕོང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མང་དག་བྱས་བྱས་ནས་ཉིན་ཞིག་གཟིགས་དུས། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་གཅིག་ཀྱང་ད་རུང་བཀོད་མ་ཐུབ། ད་རུང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལྷག་ཡོད་དུས། ཨ་ཙི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པ་ལ་དཔེ་མེད་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་དགོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་སྐོང་ཕྲག་སྟོང་དུ་གྲུས་པ་ཡིན། ཕོང་སྟོན་དེ་འདྲར་གྲུས་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ནང་ལྟར་གྱུར།

སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྨོན་ལེ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཡག་ཏུ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ཕྲག་སྟོང་ལ་གྲུས་པ་དེ་ཕྲག་སྟོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དབུ་སྟོང་དུ་གྲུས་པ་དབུ་སྟོང་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དེ་ནས་ཕྲག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་བྱུང་ནས་ཕྲག་རེ་རེས་དོན་ཉིས་ལྷབ་གནང་ཐུབ་པར་བྱུང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དང་འདྲ་བར་ང་ཚོ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་ཤོག་གསུངས།

སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་ལ་བསམས་ན་འང་ནམ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཕོ་ནའི་དོན་དུ་སྤྱན་མི་བཙུམ་པར་བར་མཚམས་མེད་པར་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱན་ཟེར་ན་མིག །རས་ཟེར་བ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱས་ནས

གཟིགས་ཀྱི་ཡོད། སུ་ལ་གཟིགས་ན། ང་ཚོ་ལ་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཀྱང་མ་འཚོངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ཐུབ་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །

ཛ༽ མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཛད་བྱང་།

ཅེས་པ་འདི་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་
བཙུན་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དངུལ་ཆུའི་རིན་ཆེན་ཕུག་ཏུ་སྦྱར་བའོ།། །།

བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །
ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དགྲ་རྣམས་ཕམ་བྱས་ནས། །
སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་རྦ་རླབས་འཁྲུགས་པ་ཡི། །
སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་བལ་ཡུལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དཔལ་བན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་དབེན་གནས་སུ་སྐྱབས་རྗེ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་སྩལ་གནང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་བསླབ་གསུམ་འཛིན་པ་དགེ་སློང་མ་མེ་ལོ་རོང་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དབབ་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བའི་ངོར་དཔལ་ཀརྨ་ལེགས་བཤད་གླིང་བཤད་གྲྭའི་ལོ་རིམ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱིན་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་སློག་གླད་དུ་བཙུག་ཀྱང་རིམ་ལུས་སུ་གྱུར། སླར་ཡང་སྐུལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བར་བརྟེན་བཤད་གྲྭ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཁན་མིང་འཛིན་པ་ཀརྨ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་དབྱིན་ལོ་ ༢༠༠༨ རབ་གནས་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་ཆོ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་རྫོགས་པ་གསུམ་པར་སྲི་ཞུ་རྫོགས་པར་བགྱིས་པ་དེ་ཡང་ནོངས་པ་མཆིས་ན་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་འཆགས་ལ། ཅུང་ཟད་འབད་པའི་དགེ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་སྐྱེས་ནས་མྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་ཤོག །དགེའོ། །དགེའོ། དགེའོ།། །།

གཟིགས་བདེར་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཀརྨ་ཤེར་དོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་སྒྲིག་སྦྱོར་བགྱིས་སོ།།

BENCHEN SUNGRAB GYUNPEL KHANG
Pharping -9, Kathmandu, Nepal

Tel +077-1-4710643
E-mail: benchen.institute@gmail.com, benchen.shedra.library@gmail.com
Website: bencheninstitute.org

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

First e-book edition June 2020:

DHARMAEBOOKS.ORG

དམ་ཆོས་འཕྲུལ་དེབ་འདི་ཉིད་དམ་ཆོས་བང་མཛོད་ཚོགས་པའི་ལས་འཆར་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་དཔལ་
༧རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་ཨོ་རྒྱན་ཕྲིན་ལས་རྡོ་རྗེ་མཆོག་གི་བཀའ་འཁྲོལ་
ལམ་སྟོན་འོག་བཀོལ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན། །

正 法 寶 藏
Dharma Treasure